NATIONAL LIBRARY
MAY 25 1970
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. United States Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

LATVIJA
AMERIKĀ

30. N-RS. TREŠDIENA, 1970. G. 22. APRĪLIS 20. GADS

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Romboutu Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744

WEDNESDAY, APRIL 22, 1970 SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

Tuvojas „liesie mēneši"

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDE FILADELFIJĀ

Amerikas latviešu apvienības valde 11. aprīlī Brīvo latvju biedrības namā Filadelfijā apsprieda, ko darīt vasaras mēnešos, kā atrisināt Klīvlendas dziesmu svētku filmas pabeigšanas problēmas un citus jautājumus. Šī bija viena no īsākajām šāgada ALAs valdes sēdēm, bet arī dalībnieku skaits bija mazāks nekā citās reizēs.

Parasti katru gadu vasaras mēnešos ALAs darbībai ienāk maz līdzekļu. Lai šogad darbība neapsiktu līdzekļu trūkuma dēļ, valde pieņēma īpašu budžetu 5 vasaras mēnešiem (no maija līdz oktobrim) 13.500 dol. apmērā. Katra mēneša izdevumi aplēsti uz 2700 dol., kuŗos ieskaitītas divu pilna laika darbinieku un viena papilddarbnieka algas, telpu īre un citi administrācijas izdevumi. Ir cerība, ka ap 6000 dol. var ienākt biedru maksās, bet ap 7500 dol. no ikgadējo ziedojumu solījumiem. Ja tas nepiepildītos, ALAs valdei jāmeklē iespējas, kā pārskaitīt vai „aizņemties" līdzekļus no citiem kontiem nepieciešamo izdevumu segšanai.

Līdz 10. aprīlim ALAs pirmajā ziedojumu akcijā, kuŗa bija domāta sekretāriāta uzturēšanai, ienākuši 12.000 dol. no 757 ziedotājiem. ALAs projektu īstenošanai domātajā otrā akcijā 1759 ziedotāji devuši 13.800 dol. Kultūras fonda ziedojumu akcijas aicinājumu izsūtīšana pabeigta tikai aprīļa sākumā, bet jau pāris nedēļās devusi 2368 dol. no 253 ziedotājiem. Šai akcijā pašreiz ienāk ap 200 dol. dienā.

Sēdē apsprieda arī dažus jautājumus, kuŗus pašreizējā valde bija spiesta pārņemt no iepriekšējās. Nevienam nebija skaidrības, ko darīt ar Latvijas 50 gadu ceļojošās izstādes atlikušajiem eksponātiem, kuŗi tagad glabājas kādas mājas pagrabā Ņudžersijā. Kultūras daļas vadītājs J. Blumbergs, kas pats bija kavēts sēdē ierasties, rakstveidā iesūtītā priekšlikumā ieteica materiālus nodot Latviešu biedrību sadarbības centram Čikagā (priekšsēdis V. Viksniņš), kuŗš, iegādājoties smago automašīnu, varētu izstādi vadāt apkārt un rādīt tautiešiem vai amerikāņiem, kas to vēlētos redzēt. Šo priekšlikumu valde tomēr neuzskatīja par reālu, bet vienojās izstādes materiālus atdot organizācijām, kuŗas tos vēlētos iegūt, bet ja ieinteresētas organizācijas nerastos, tad visu likvidēt, jo nebūtu pareizi turpināt glabāšanu kādā noliktavā vai privātā mājā.

Pēc līguma noteikumiem, 1968. gada Klīvlendas dziesmu svētku filmai vajadzēja būt gatavai pagājušā gada novembrī, lai jau 18. novembrī to varētu izrādīt. Šo filmu uzņēma A. Jekstes vadībā, ar kuŗu ALAi parakstīts līgums par 9000 dol. Pirmie 3000 dol. ir iemaksāti, un tagad pienācis laiks kārtot nākošo maksājumu. Taču filma nav vēl pabeigta; valdes locekļiem arī likās, ka tā nav izdevusies tāda, kādu valde bija vēlējusies 1968. gadā pirms dziesmu svētkiem. Bijušas grūtības ar filmas uzņemšanu nepiemērota apgaismojuma dēļ, jo arodbiedrības nav ļāvušas filmētājiem uzstādīt pietiekami daudz spuldžu un skaņu aparātu. Tā svētku skatos dažās vietās arī skaņas nav dzirdamas vai ir vājas kvalitātes.

Valde lēma, ka vajadzētu atsākt sarunas ar inž. A. Jeksti, lai līgumu labprātīgi izbeigtu, iemaksātos 3000 dol. atstājot kā ALAS ziedojumu šim kultūras pasākumam. Filmu tādā gadījumā pabeigtu pats filmētājs ar saviem līdzekļiem. Ja līgumu neizdotos izbeigt, tad, valde domāja, filmu nevajadzētu taisīt speciāli par dziesmu svētkiem, bet tikai kā latviešu kultūras filmu, kuŗa būtu ainas kā no Latvijas neatkarības gadiem, tā no trimdas dzīves. Filmas dziesmu svētku uzņēmumus ir redzējuši tikai daži ALAs locekļi un pieaicināti padomnieki, bet atklātībai tie nav rādīti. Pagājušā gada maijā ALAs kongresa laikā Filadelfijā A. Jekste demonstrēja citus uzņēmumus, sākot ar Latvijas dibināšanas laiku un beidzot ar trimdas skolām. Dziesmu svētku daļa netika izrādīta.

Amerikas latviešu koŗu apvienība ALAs valdei piesūtījusi rakstu, lūdzot atbalstīt nākošo ASV latviešu dziesmu svētku rīkošanu Klīvlendā. Pārrunās valdes locekļi bija neziņā, kāpēc šāds raksts sūtīts, dažiem domājot, ka koŗu apvienība vēlas ALAs atbalstu, lai ietekmētu Klīvlendas organizāciju pārstāvjus uzņemties svētku rīkošanu. Pašlaik Klīvlendā nav daudz darbinieku, kuŗi būtu sajūsmināti par iespēju rīkot šos svētkus trešo reizi pēc kārtas. Valde domāja, ka izšķiršanās par svētku rīkošanu ir Klīvlendas latviešu organizāciju darīšana, tādēļ ALAi nebūtu jāiejaucas.

U. Kariņš ziņoja, ka Vašingtonas latvieši turpina meklēt piemērotu apbūves vietu Vašingtonas latviešu sabiedriskajam centram. Līdz 15. maijam izraudzīs trīs zemesgabalus, no kuŗiem tad izvēlēsies vajadzībai piemērotāko. Tad arī ALAi būs jāizšķiras, kādā veidā vēlas piedalīties šai pasākumā.

Valde pārrunāja arī jautājumu, ko darīt ar tiem delegātu mandātiem, kuŗi ienāk ALAs sekretāriātā pirms kongresa un kuŗus līdz šim piešķiris ģenerālsekretārs, bet vēlāk mandātu komisija apstiprinājusi. Nolēma, ka šādus mandātus turpmāk piešķirs mandātu komisija, vadoties no attiecīgās organizācijas raksturu un vēlmēm.

Vakarā notika paneļdiskusijas par ALAs darbību, kuŗās kā ALAs pārstāvji bija lūgti priekšsēdis P. Lejiņš, viņa vietnieks V. Klīve, ģenerālsekretārs B. Albats un kasiere V. Kārklis. —be

„LATVIJA AMERIKĀ" ARĪ ŠOREIZ „BŪS KLĀT"

Gatavojoties Kanadas latviešu dziesmu svētku jaunatnes komitejas „Nākotne 70" rīkotajam sarīkojumam „no Jelgavas uz Ķemeriem", kas notiks 26. aprīlī Hamiltonā, Zaiga Luidmane zīmē mūsu laikraksta plakātu, kuŗu nesīs sarīkojuma, lai „Latvija Amerikā" arī šoreiz notikumā būtu klāt un pat tieši piedalītos. Zaiga Luidmane, kuŗa beigusi angļu valodas studijas Makmāstera universitātē, strādā „TV Guide" apgādā Toronto, tātad — arī pieskaitāma avīžnieku saimei. Foto: J. Ligers

Amerikāņu jaunā militārā stratēģija

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Drāmatiskā Apollo-XIII odiseja nu jau pieder vēsturei. Visa pasaule ar aizturētu elpu sekoja šīm šķietami neveiksmīgajam trešajam amerikāņu astronautu ceļojumam uz mēnesi. Kad mistiskā eksplozijā ievainotais izplatījuma kuģis kā aizšauts ērglis atradās tūkstošām jūdžu tālu no zemes, trīs amerikāņu astronautu bojā eja vai laimīga atgriešanās daudziem likās svarīgākā problēma. Patiesībā uz spēles bija daudz vairāk nekā tas vien. Šis lidojums bija nozīmīgs pārbaudījums amerikāņu tehnoloģisko iespēju pārākumam. Kaut arī amerikāņi šoreiz nesasniedza mēnesi, tad sekmīgi atgriežot mājā aizšauto ergli, tie pasaulei tomēr no jauna pierādīja savu neapstrīdamo vadītājvietu otras tehnoloģiskās revolūcijas ērā. Tā drāmatiskais Apollo-XIII lidojums nekādā gadījumā nav uzskatāms par nesekmīgu; gluži otrādi, tas atzīstams par spīdošu amerikāņu triumfu.

Mēs būtu nepiedodami naīvi ideālisti, ja iedomātos, ka amerikāņu un krievu lidojumi pasaules telpā kalpo tikai zinātniskiem mērķiem. Par to atklāti daudz nerunā, bet patiesībā aiz Apollo un Sputņiku misijām pasaules telpā slēpjas nekas cits kā jauna militāra stratēģija. Izšķīrēja kauja pasaules telpā, varbūt, būs pēdējā kauja, ja kādreiz lielo varu konfrontācija nonāks līdz militārai sadursmei.

Še jāatgādina, ka Pentagonam jau pagājušajā gadā bija jākonstatē, ka Pad. savienība izšāvusi lidojumā ap zemi vairākus satelītus, kuŗus apbruņot ar atombumbām vairs nebūtu neatrisināma problēma. Kad Apollo-XII sekmīgi nolaidās uz mēness, Maskava savukārt bija nobaidījusies, ka amerikāņi tur neuzstāda padomju raķetēm nesasniedzamas „pēdējās atmaksas" atomieročus, kuŗi pēdējā izšķīrējā kaujā no mēness dotos uz Pad. savienības stratēģiskajiem centriem pat tad, ja pārsteiguma uzbrukumā Kremlis būtu jau paspējis vārda tiešā nozīmē visu Ameriku noslaucīt no zemes virsas.

Tieši aizvadītajā nedēļā Vinē pie konferences galda, lai runātu par bruņošanās amoka skrējiena ierobežošanu, atkal sēdās šī skrējiena vadoņi — krievi un amerikāņi. Belvederas pilī notiekošā konference ir lielā optimismā Helsinkos iesākto sarunu turpinājums. Vēl ir daudz par agru spriest, vai šīs sarunas gala rezultātā beigsies ar panākumiem. Jau tagad runā, ka sarunas no dažiem mēnešiem var izstiepties uz vairākiem gadiem. Tomēr tas vien, ka pēc daudziem aukstā kara gadiem krievi tagad ir ar mieru runāt ar amerikāņiem par savstarpēju stratēģisko ieroču kontroli resp. ierobežojumiem, ir zīmīgs pozitīvs pagrieziens.

Ja Apollo-XIII odiseja būtu beigusies traģēdijā, tad tieši Vīnes sarunās amerikāņiem rokās vairs nebūtu pašu spēcīgāko kāršu. Maskava ar vēl nepierdzēti plašiem sarkanās flotes manevriem visās pasaules jūrās tieši Vīnes konferences priekšvakarā centās demonstrēt to, ka nevis nepanesami smagās bruņošanās nastas un iekšējo saimniecisko grūtību dēļ, bet gan tādēļ, „ka Pad. savienība ir vienmēr bijusi par mieru un tikai par mieru", grib runāt par stratēģisko ieroču sacensības ierobežošanu. Faktiski krievi ceļu uz Vini ir mērojuši tikai arvien pieaugošā ASV militārā potenciāla pārākuma dēļ.

Še jāpiemin ASV prezidenta Niksona nesenās apspriedes ar aizsardzības ministru Lērdu un slepenā-valsts drošības padomes sēde, kuŗa pirms dažām nedēļām notika Vašingtonā. Amerikāņi nākuši pie atziņas, ka krievi tagad ar jauna veida atomraķetēm izšķīrēja konflikta gadījumā pārsteiguma uzbrukumā var iznīcināt ASV ter-

(Nobeigums 8. lpp.)

Astronauti laimīgi atgriezušies

Visa aizvadītā nedēļa, kopš 11. aprīlī Saturn-V raķete no Kenedija raga Floridā ievirzīja lidojumam uz mēnesi Apollo-XIII izplatījuma kuģi „Odiseju" ar mēness kapsulu „Akvāriju", lai jau trešo reizi uz zemes pavadoņa ģirsmas nosēdinātu cilvēkus, šoreiz astronautus Džimu Lovelu un Fredu Heisu, kuŗš lidoja pirmo reizi, aizstājot pēdējā brīdī saslimušo Montingliju, trešajam astronautam Džimam Sveigertam paliekot izplatījuma kuģī mēness orbitā, atradās šī drāmatiskā lidojuma zīmē.

Interese par lidojumiem uz mēnesi bija atslābusi jau pēc pirmo cilvēku pastaigāšanās pa tā virsmu pēc Apollo-XI astronautu panākuma, taču tagad tā uzliesmoja no jauna pēc miklainās eksplozijas Apollo-XIII lidojuma trešajā dienā. Pasaules uzmanību nesaistīja vairs pati mēness misija, kuŗa šoreiz bija paredzēta daudz plašāka nekā abās iepriekšējās reizēs, bet gan astronautu liktenis — vai tie dzīvi atgriezīsies uz zemes, jo izplatījuma kuģī apdzisa ne vien elektrība, bet no tanka sāka izplūst arī skābeklis, kuŗš bija

(Nobeigums 8. lpp.)

Alfrēds Puķīte

Cēdelgemas gars

ASV DV APVIENĪBU 20. DELEGĀTU SAPULCES DETROITĀ PRIEKŠVAKARĀ

Ieskatoties 1950. gadā Stokholmā izdotajā „Latvju enciklopēdijā", par Daugavas Vanagiem tur lasāms: „28. decembrī 1945. gadā Cēdelgemas kaŗa gūstekņu nometnē Beļģijā latviešu leģionāru dibināta kaŗā cietušo latviešu un viņu ģimenes locekļu kultūrālās un saimnieciskās aprūpes biedrība'. Ja darbības sākumā Daugavas Vanagi bija tikai aprūpes biedrība, tad kopš 1947. gada rudens tā arvien vairāk iesaistās trimdas politiskā dzīvē. Izņemot visām trimdas organizācijām kopīgo 'cīņu par brīvu un neatkarīgu Latviju', Daugavas Vanagu politiskie mērķi turpmāk nav deklarēti."

Pēc piecu gadu darbības enciklopēdijas izdevēji Daugavas Vanagu politiskos mērķus vēl nenojauta. Tātad — palika jautājums: kas ir Daugavas Vanagi? Uz to gan, pieaugot DV organizācijas spēkam un atbalstam šaipus dzelzs aizkara un augot cerībai viņpus aizkara latviešu tautā, kā arī DV organizācijai savā laikā gatavojoties atzīmēt 20 gadu darbības ateri, komūnisti steidzās atbildēt, izdodot grāmatu „Kas ir Daugavas Vanagi", kuŗu kā vienu no retajām izplatīja arī okupētajā Latvijā, bet visvairāk ārpus tās. Šai grāmatā viņi savā versijā mēģināja Daugavas Vanagiem pierakstīt kaŗa noziedznieku un tautas ienaidnieku Nr. 1 lomu. Cik līdzīgas ainas ar Vietnamu!

Daugavas Vanagi ir kaŗavīru dibināta nacionāla organizācija, kuŗā, gadiem ejot, daudz kas mainījies, jo no tīras kaŗavīru organizācijas tā kļuvusi tautas organizācija. Kāda ceturtā daļa no tās biedriem tagad ir tādi, kuŗi nekad savās rokās nav nesuši kaujas ieročus. DV rindās stājušās vanadzes, DV audzina vanadzēnus. Kaŗavīru dibināta, DV organizācija ir Latvijas armijas un kaŗavīru tradiciju sargātāja. Nemainīgs ir palicis tas, kas bija pamatā, organizāciju dibinot un ko apzīmē par Cēdelgemas garu. Tas nav nekas cits, kā patriotisms vistīrākajā formā. Un to kopš pirmās dienas prata saskatīt mūsu ienaidnieks.

Pārāk daudz DV netic deklarācijām un memorandiem, bet, kad vajadzība to prasījusi, organizācija darījusi zināmus savus politiskos mērķus, un tie ir apbrīnojami vienkārši: kopsolis. DV vienmēr gājuši un ies kopsolī ar visiem, kuŗu ceļš ved uz brīvu Latviju. Citu politisku ambīciju DV organizācijai nav. Sabiedriski-politiskajā dzīvē tā negrib atņemt to, kas kādam ir, bet gan aizpildīt to, kā trūkst. DV stāv aiz mūsu diplomātiskajām un citām neatkarīgās Latvijas ieceltām pārstāvībām. DV strādā un stāv par mūsu centrālajām organizācijām — Brīvās pasaules latviešu apvienību un zemju centrālajām latviešu organizācijām. DV stāv par mūsu baznīcām, atbalsta jaunatnes organizācijas un visas tās, ar kuŗām ejams kopsolis brīvās Latvijas virzienā. DV gribējuši un grib būt cements trimdas vienotības ēkai, labi apzinoties, ka bez vienotības cīņa nav uzvarama.

Tai pašā laikā DV organizācija ar bažām vēro politiskos notikumus pasaulē un ar vēl lielākām dažus simptomus latviešu sabiedrībā, kuŗus ievazā savā ģeķībā svešu ideoloģiju un pacifisma ideju apmāti politiski pusaudži un liberāli profesori. Nav ko apbrīnot kāda politisko drošmi, ja tā izrādās tukša muļķība vai iepretim latviešu mērķiem vienkārša bezkaunība. Jaunu cilvēku viegli saindēt ar starptautisko brālības indi pret kaŗu Vietnamā, bet vai nav dīvaini, ka šiem pašiem mieŗa sludinātājiem ir cita mēraukla attieksmē uz Vidējiem austrumiem?

Runājot par ASV ezeru, upju un piekrastes ūdeņu piesārņošanu tādā mērā, ka tas apdraud dzīvās radības eksistenci, par narkotisko līdzekļu lietošanu, par studentu-anarchistu un rašu fanātiķu radītajiem nemieriem, Edmundu Bērki citējot, jāsaka: „Civilizētā sabiedrībā katra cilvēka pirmās tiesības ir tiesības tikt pasargātam no paša stulbuma radītām sekām."

Liekas, ir pienācis laiks teikto ievērot arī latviešu sabiedrībai un pasargāt sevi no svešu ideoloģiju kalpiem un viņus pašus no savas darbības sekām. Daugavas Vanagi atbalstīs un sekmēs jauno maiņu, bet reizē būs uzmanīgi, lai jaunās maiņas vārdā politiskajā vadībā nenāktu sveši praviešī. Nekad DV ceļš nebūs kopīgs ar to dzejnieci, kuŗas patriotisko dzeju visi kādreiz apbrīnojām, bet kuŗa sakaru uzņemšanu ar okupēto Latviju sagatavoja ar kādu interviju žurnālā „Tilts", tajā cita vidū sakot: „Es jau sen domāju, ka Jēzus Kristus ir naīvs." DV organizācijai nevar būt pa ceļam ar to jauno cilvēku, ja tas ir tiesa, kuŗam trūcis pietātes Latvijas himnas laikā kopā ar citiem piecelties.

DV organizācija ir par sakaru uzņemšanu ar tautu Latvijā, un tie ir uzņemti ar vēstulēm, palīdzības sainīšiem un radioraidījumiem no Vašingtonas, Madrides, Romas un Rietumeiropas. DV ir gan katēgoriski pretim sakaru uzņemšanai ar sarkanās varas kalpiem, kuŗu vienīgais nolūks ir mūs svešumā saskaldīt. DV nenosoda Latvijas apciemotājus, kuŗiem to darīt ir vajadzība, sevišķi tos, kuŗi Latviju nekad nav redzējuši, bet par kangariem uzskatīs tos, kuŗiem ceļa naudu šādā vai tādā veidā samaksā komūnistu partija. DV organizācijai ir žēl vecā Dr. Frīča Mendera, kuŗa dzīve nu beigusies izsūtījumā, vismaz izolācijā, bet — pats nepiedzīvojušais sakaru uzņēmējs par savas ādas paglābšanu raksta Pad. savienībai pateicības vēstules... Jaunajiem ir jāmācās, tas tiesa, bet lai to nedara uz citu rēķina.

Nebūsim naīvi, mēs svešumā Latviju neuzcelsim. To izdarīs tautas kodols pašā Latvijā, vienalga, cik gadu tas prasītu. Mēs viņu ciņu varam tikai sekmēt un ar organizētu rīcību neļaut brīvajai pasaulei Latvijas tiesības aizmirst. Mēs viņu ciņu un pretestības gribu varam stiprināt ar savu nacionālo un patriotisko stāju. Pie tās pieder mūsu pienākums svētdienās pildīt mūsu dievnamus, sūtīt mūsu bērnus latviešu skolā, apmeklēt mūsu teātŗus, koncertus, pirkt un lasīt latviešu grāmatas un citus izdevumus, kā arī būt aktīviem mūsu organizācijās — mazāk ar runām, bet vairāk ar darbiem.

Komūnistu diktētā un propagandētā saplūšana ar tautu Latvijā viņu uzraudzībā — vai tā būtu dzeja, proza, dziesmas, izpriecas apciemojumi, vai arī kas cits — iznīcina katru mūsu lomu brīvās nākotnes Latvijas veidošanā. Kaut to saprastu mūsu pacifisti, kuŗi, pašiem to neapjaušot, ir iejūgti komūsisma ratos!

Un pašās beigās — lai Dievs mūs pasarga no pārgudriem sliņķiem, kuŗi kā tukšas mucas tālu

(Nobeigums 5. lpp.)

Sveicam

ASV DV apvienibu 20. delegātu sapulces Detroitā

dalībniekus un dalībnieces, novēlot sekmīgu jubilejas salidojuma darba gaitu!

Latvija Amerikā

LASĪTĀJU VĒSTULES

PASKAIDROJUMS

„Latvijas Amerikā" 28. janvāra numurā lasītāju vēstulēs publicēts G. Irbes raksts „Fakti polemikai par literātiem". Rakstā uzskaitīti tie Rietumos dzīvojošie latviešu autori, kuŗu sacerējumi bijuši publicēti dažādos okupētās Latvijas preses izdevumos. Kā viens no šiem autoriem esmu minēts arī es.

Fakti, kuŗi attiecas uz mani, ir šādi: 1965. gadā „Dzimtenes Balss" 45. numurā ir publicēts neliels fragments no mana 1964. gadā Zviedrijā izdotā romāna „Klosterkalns" un tendencioza recenzija par šo grāmatu. Recenziju parakstījis Pēteris Salzemnieks Minchenē. 1966. gadā „Svešuma Balss" 6. numurā ir publicēti divi dzejoļi no mana 1966. gadā ASV izdotā dzejoļu krājuma „Saules puķes" un tā paša P. Salzemnieka recenzija par „Saules puķēm" — tikpat tendencioza kā par „Klosterkalnu". Tajā pašā „Svešuma Balss" numurā ir arī mana „bilde" — tušas zīmējums pēc fotografijas, kuŗa bijusi dažos mūsu laikrakstos.

Paskaidroju, ka nekādus savus sacerējumus nekad un nevienam okupētās Latvijas preses izdevumam neesmu sūtījis. Man arī nekad nav prasīta atļauja kādu no maniem sacerējumiem publicēt. Minētais fragments un dzejoļi bez manas ziņas un piekrišanas ir pārdrukāti no manām grāmatām. Es arī esmu viens no tiem, kuŗiem „Dzimtenes Balsi" un „Svešuma Balsi" nepiesūta. Tos divus numurus ar maniem sacerējumiem man kā pārsteigumu atsūtīja pazīstami latvieši, kuŗiem šos laikrakstiņus regulāri piesūta.

Arnolds Apse, Francijā

☆

AICINĀJUMS JAUNIEŠIEM

Pamēģiniet uzrakstīt pa vēstulei „Latvijas Amerikā" lasītāju vēstuļu nodaļai. Daudzās lietās lasītāji ir ieinteresēti dzirdēt jūsu ieskatus, piemēram, mācības veida salīdzinājumu amerikāņu, kanadiešu un latviešu skolās. Vēstulniekam parasti pienāk tik daudz vēstuļu, ka visas tās avīze nespēj iespiest, tādēļ sākumā iegaumējiet šādus aizrādījumus: 1) Rakstiet par priekšmetu, kas interesē daudz lasītāju. 2) Izraugiet tematu, par kuŗu jums ir zināšanas. 3) Rakstiet īsi; ar nedaudz vārdiem izteiciet daudz. 4) Rakstiet tā, lai vēstule lasītos viegli. 5) Faktus miniet skaidri. 6) Rakstiet loģiski un sakarīgi. 7) Izraugiet tikai vienu tematu. 8) Rakstiet tikai uz viena karogiem uz Grīziņkalnu jeb kā to tolaik sauca — 1905. gada nas papīra puses ar atstarpēm, lai redaktors varētu rakstu izlabot.

Šis ir mans personīgs aicinājums, bet es ceru, ka redakcija pret to neiebildīs. Labas sekmes!

Egils Kalme, Ņujorkā

☆

„KANADA IR PARADĪZE..."

„Kanada ir paradīze bēgļiem no militārisma," teicis Kanadas ministru prezidents Pjērs Trudo. Tie esot „religiozi" (?!) cilvēki un nākot šurp „mīlestības (?) un brālības jūtu dēļ".

Cik jauki tas skan. Mēs varētu priecāties, ja nezinātu drūmo, pat draudzīgo īstenību. Ministru prezidents ir piemirsis uzskaitē kopā ar amerikāņu armijas dezertieŗiem minēt arī no Kastro galvenās propagandas centra visam Amerikas kontinentam atsūtītos Trinidadas studentus, kuŗi nesen Montrealā jau pierādīja, cik viņi jauki, „brālīgi un mīlīgi": sadauzīja tikai kādas universitātes mantas par kādiem nepilniem 2 milj. dolaru un — tavu brīnumu! — tika viesmīlīgās Kanadas tiesā attaisnoti! Sak', „mīļie, taged gan brauciet mājās..." Protams, viņi mazliet atpūtīsies pēc šī varoņdarba un dosies atkal uz kādu citu zemi, kādu šai kontinentā netrūkst, kaut jāšaubās, vai jebkādā citā valstī pasaulē viņi tiks tik viegli cauri pēc visa tā, ko tie izdarīja Kanadā.

Mēs karsti un ilgi debatējam par braucieniem uz Latviju. Labi, ka LNAK padomes sesijā šī lieta beidzot kaut kā nokārtota, samērā apmierinoši. Bet vai mums pat prātā neienāk baigā doma, ka mums nemaz nav jāmeklē komūnisti? Viņi drīz var paši „apmeklēt" mūs, tepat Kanadā, kā jau ar sekmēm to dara Laosā, Vietnamā, Kambodžā, Čechoslovakijā un paklusām arī daudzās citās zemēs, it sevišķi Afrikā...

Nebūsim tādi, kā tās ģeķīgās jumpravas evaņģelijā, nenogaidīsim līdz pēdējam acumirklim! Būsim gatavi, organizēsimies — kaut vai ap to pašu Edmunda Bērkes biedrību.

Alberts Kalniņš, Toronto

☆

DIVAINAS SVINAMDIENAS

Daugavas Vanagu 1970. gada sienas kalendārā atrodamas divainas svinamdienas. Tā 1. maijs apzīmēts par svinamdienu, bet bez jebkādiem paskaidrojumiem, kā dēļ. Protams, mēs labi atceramies, kas 1. maijā notika Latvijā pirms 1934. gada 15. maija, piemēram — Rīgā: gājieni ar sarkabažas paužot gaŗākā rakstā ar daudziem „ko un kā darīt" ieteikumiem. Vajadzīga esot latviska izglītība.

Jautāsim, kas tad īsti ir tā latviskā izglītība? Vērojot trimdinieku dzīves, sadzīves un idejiski politisko domāšanu, nekā vairāk nevar saredzēt, kā tikai lielīšanos un ideju ziņā pilnīgu tukšumu. Tukšums ir lielībnieka pazīme jau kopš senseniem laikiem. Pagaidām latviskā izglītība izpaužas latgaļu senkultūras un pašu latgaļu noliegšanā un latgaļu valodas nicināšanā, latgaļu asimilēšanas tendences. Latgaļus izsvītro no vēstures kopš senatnes līdz tagadnei. Par latgaļu nopelniem visos laikos valda noklusēšana, tādā veidā latvisko sašaurinot no visas tautas līdz vienas cilts apjomam. Tātad — latviskā izglītība ir iesprostota šaurā krātiņā. Un kungi grib tai pašā šaurajā krātiņā paturēt arī jaunatnes garu, lai arī jaunatne vēlāk tāpat vērstos pret visu latgalisko. Vajadzētu ievērot, ka latviska izglītība ir zināšanas par savu tautu nevis šaurās diktātūras robežās, bet gan īstas un neviltotas zinātnes, taisnības un tiesību robežās, kuŗas apmirdz idejas gaisma.

Vai tā ir kāda ideja un taisnība vērsties pret visu latgalisko — vēsturi, valodu u. t. t.? Vai tā ir kāda ideja nicināt latgaļu valodu, jaunatni ar to neiepazīstināt, apzīmēt to pat par nepareizu valodu, censties latgaļus asimilēt, darīt to pašu, ko ar mums dara svešinieki? Vai ir kāda ideja noklusēt lielus latgaļu tautas atmodas darbiniekus, latgaļu literātūru? Varētu jautāt daudz. Kamēr nebūs dotas pareizas atbildes uz visiem jautājumiem, tik ilgi nebūs latviskas izglītības, tik ilgi aiz šaurības latviskais gars nīkuļos un mirs. Dēļ šaura gara krātiņa arī ideju nav un nekad nebūs, un te var pielikt tos pašus O. Akmentiņa vārdus: „Agrākā emigrācija (arī tagadējā — O. Z.) ar savu traģisko gaitu ir krusts pie tautas kapa." Un: „Jārūpējas par labu, spējīgu jaunatnes vadītāju sagatavošanu no uzņēmīgākās un latviskākās jaunatnes daļas."

Jautāsim, kuŗa ir tā latviskākā jaunatnes daļa? Vai tā, kuŗa noliedz latgalisko? Vai latvietis var būt arī latviskāks? „Mums nav vajadzīga latviskā kultūra, jo mēs esam mājās," tā teicis Juris Kaža debatēs Bostonā. Te, lūk, ir tā atslēga, ar kuŗu var daudz ko atslēgt, izslēgt un aizslēgt. Šī atslēga skaidri rāda, ka vecā paaudze —paaudze, kuŗa nes sevī diktātūras dvēseli, kuŗa latviskuma jēdzienu ir sašaurinājusi līdz vienas cilts krātiņam — nav varējusi dot jaunatnei gara mājas. No tādas netaisnīgas dvēseles nevar arī neko labāku gaidīt. Pajumte ir vajadzīga ne tikai latvieša miesai, bet arī latvieša garam. Šo pajumti, šo māju vecā paaudze savā lielmanībā ir garīgi nopļēgurojusi. Latviešu jaunatne jūtas izslēgta no savas tautas gara mājas, ir atradusi pajumti citā sētā, kur gars nav tik sastingdzis, kur brīvību un taisnību meklē visiem.

Domājot par tiem jauniešiem, kuŗiem nav profesora vai doktora grada, O. Akmentiņš rakstījis: „Šie jaunieši varētu būt labi kultūras patērētāji, bet viņi bija aizmirsti." Ka šie jaunieši bija un ir aizmirsti, tas būs taisnība, bet — ka šie jaunieši varētu būt tikai „kultūras patērētāji", ir sīlmīga doma jau pašā saknē. Jājautā, vai tad kultūru rada tikai profesori? Kā radās latviska kultūra, kad latviešiem profesoru vēl nebija? Šī slimība, apņemdama latviešu trimdas lielu daļu, jaunieti - neprofesoru izslēdz no jaunrades, līdzrades un sadarbes. Kas tad atliek jaunietim - neprofesoram? Novērsties. Tā no jaunajiem latvietības dēļ nav ne profesoru, ne neprofesoru. Viņi aiziet zem sveša gara pajumtes, un vecā paaudze savā „nevainībā" mazgā rokas un savu jaunatni sit krustā...

O. Zvīdris, Toronto

ED. KEISA LATVIEŠU VALODAS KURSS (29)

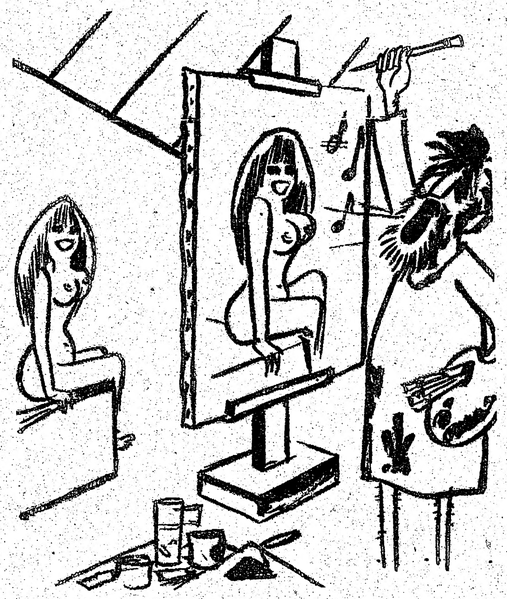

... aktu pabeidza dziesma...

LATVIJA

30. N-RS. TREŠDIENA, 1970. G. 22. APRĪLIS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —

par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Latviešu rakstnieks pasaules krustceļos

LIDIJAS AUZANES - TICMANES PĀRDOMAS, DZIESMU SVĒTKIEM TUVOJOTIES

Vienalga, dzimtenē vai svešumā, rakstnieks ir savas tautas neatņemama daļa. Pasaules lielākie gari, lai cik pārlaicīgi un vispārcilvēcīgi būtu viņu darbi, vienmēr ir dziļi sakņojušies savas tautas pagātnē. Lielu rakstnieku darbi bieži ir rādušies trimdā, bet kāda neredzama spēcīga saite tos vienmēs vienojusi ar dzimteni.

Mūsdienu chaotiskajā laikmetā, kad tiek iznīcinātas visas vērtības, kad viss ir kļuvis relātīvs un cilvēki velti meklē dzīves jēgu, vienīgi garīgais spēks var atkal dot cilvēcei pamatu zem kājām. Rakstnieks ir šī garīgā spēka nesējs un devējs, bet šī spēka avots nav neizsmeļams.

Latviešu rakstnieks pašreiz atrodas pasaules krustceļos. Viņš bieži vairāk saskaras ar pasaules literātūru un pasaules domu nekā ar latviešu tautas dzīvības pulsu. Ir tiesa, ka neviens rakstnieks nedrīkst ieslēgties šaurā nacionālisma lokā, nedrīkst saraut sakarus ar citu tautu kultūru, tomēr vissvarīgākās ir tās saites, kuŗas viņu saista ar tā tautu. Rakstnieka garīgais radītājs spēks var izsikt, ja šo saišu tam vairs nav.

Ir dažādi ieskati par rakstnieka sūtību. Ir dzirdētas domas, ka rakstniekam jābūt savas tautas pravietim, jāveido tautas nacionālā apziņa, jāaicina uz cīņu par brīvību. Tikpat bieži ir dzirdētas pretējas domas, ka rakstnieks ir mākslinieks un tam jāraksta tikai mākslas dēļ, ka viņam nav nekas jāsludina, nav jāmāca un jāvada. Pastāv uzskats, ka māksla ir tikai tur, kur ir skaistums, bet pastāv arī gluži pretējs, īpaši mūsu laikā plaši izplatīts ieskats, ka mākslu var atrast tikai atkritumu tvertnē. Neviens no šiem uzskatiem nav pilnīgi pareizs, jo mākslā ir visur, ja vien tā ir īsta māksla. Rakstnieka sūtība ir viena — dot mākslas darbu, kuŗš, būdams īsts mākslas darbs, veido un ceļ cilvēka un reizē ar to visas tautas garīgo spēku. Vai viņš to panāk ar labā, skaistā un cēlā, vai arī ar ļaunā un neglītā attēlošanu, ar romantisku, reālu, naturālistisku vai mistiski sirreālistisku tēlojumu, tā ir viņa izvēle, un šī izvēle nav viegla. Nav viegla tādēļ, ka rakstnieks, neatkarīgi no tā, vai mēs viņa sūtību atzīstām vai noliedzam, ir savas tautas domu veidotājs un ceļu rādītājs. Viņa darbs, ja tas ir mākslinieciski pasniegts, atstāj lielu ietekmi uz lasītājiem, un šie lasītāji sastāda tautu. Tautu var ietekmēt, tikai ietekmējot atsevišķus cilvēkus.

Kaut rakstniekam, tāpat kā visos citos novados, ir vienmēr jāmācās un jāaug, tomēr ne katrs var būt rakstnieks, tikai mācoties. Tāpat kā cilvēks bez dzirdes nekad nevar „izmācīties" par labu dziedātāju, tāpat īsti rakstnieki piedzimst ar šo dāvanu, kuŗa viņiem gadu gaitā jāattīsta. Kā viņi šo dāvanu izlieto, tas ir atkarā no viņu personīgā lieluma, morāliskās stājas un garīgās attīstības pakāpes. Viņi var to izlietot vieglprātīgi, nerēķinoties ar to, ka šī dāvana ir vara, kuŗa tiem dota, vai arī viņi var to izlietot ar dziļu bijību, lai palīdzētu cilvēkam

(Nobeigums 6. lpp.)

(3. turpinājums)

Skolas paidagogi bija gan tīrās, gan arodu mākslas lietpratēji, kas jo bieži darbojās, ne vien Soļanoj pereulok 9 novietotajā jaunajā skolā, bet palaikam nāca arī no vecās Krievijas ķeizariskās mākslas akadēmijas, mācot abās. Skolas direktors līdz 1894. gadam bija Mesmachers un pēc viņa ievērojamais architekts un mākslas vēsturnieks, akadēmijas profesors Grigorijs Kotovs (1859—1942), Pēterpils Domes nama autors. Kotovs skolā mācīja kompoziciju.

Skolas inspektors un arī direktora palīgs un vietnieks tolaik bija latvietis Jūlijs Jaunkalniņš, kas gleznieciību bija mācījies Lakša-Lasmaņa mākslas studijā Rīgā. Jaunkalniņš, kā liecina Kārlis Miesnieks, bija ilgāku laiku papildinājies ārzemēs un speciālizējies madarošanā*). Viņš prata visas galvenās Eiropas valodas: franču un vāciešu, italiešu un spāņu, angļu un krievu, un, protams, latviešu. Atzīmējams, ka Jaunkalniņā nebija appreccējis krievieti, bet gan latvieti — Ziemeļblāzmas cēlēja Augusta Dombrovska meitu. Jaunkalniņš mira 1919. gadā. Skolai bija savs mūzejs un sava ēdnīca, kur latvju mākslas mācekļi — skolas lielākā etniskā grupa — bija pratuši sev rezervēt īpašu galdu. Skolas mācības maksa bija mērena — 12 rubļu gadā, bet arī tā dažam labam likās ne ekonomisks, bet astronomisks skaitlis.

Nebūs lieki atzīmēt, ka skolas paidagogu vidū bija arī latvieši: Jēkabs Belzēns (1870— ?), kas bija mācījies Krievijas mākslas akadēmijā un pirms 1939. gada izceļoja uz Savienotajām Valstīm, skolā mācīja zīmēšanu, Gustavs Šķilters (1874— ?), kas Štiglicu bija beidzis 1898. gadā un tad no 1899. gada līdz 1905. gadam papildinājies Parīzē pie Rodēna un Burdela, mācīja tēlniecību; Kārlis Brencēns (1879—1951), kas skolu bija beidzis 1903. gadā un turpināja studijas Parīzē (1903—07), nodibināja un vadīja skolā stikla gleznieciības darbnīcu, kuŗā mācījies arī Sigismunds Vidbergs.

Barona Štiglica skolā mācījušies tuvu pie pussimta latviešu mākslinieku ar vārdiem, kas veido latviešu mākslas vēsturi, kā: Richards Zariņš, Eduards Brencēns, Ansis Cīrulis, Jūlijs Madernieks, Augusts Annus, Ernests Brastiņš, Oto Skulme, marinists Arturs Baumanis, „mākoņu dzejnieks" Hugo Grotuss, tēlnieks Teodors Zaļkalns, Burkards Dzenis, Ēmils Melderis, lai te minētu tikai populārākos.

Latviešu mākslas vēsturē barona Štiglica tehniskai zīmēšanas skolai bijusi izcila loma. Kā parasti, arī še Ciceronam taisnība: Mēs mācāmies cildenākas lietas no skolām nekā no dabas.

Piemetināsim, ka skolu slēdza 1924. gadā un atjaunoja ar citu nosaukumu 1945. gadā.

Teātŗa gleznieciības skolā mācīja Pjotrs Lambins (1862—1923), varenā ainavista Ivana Šiškina skolnieks. Valdība 1883. gadā apdāvināto mākslas akadēmiju beigušo Lambinu iecēla par ķeizarisko teātŗu dekorātora palīgu, tad par dekorātoru un beigās par virsdekorātoru. Viņa otai un izdomai piederēja turpat vai visi Marijas teātŗa operu un baletu skatuvisko ietērpu un kostīmu meti. Līdztekus pienākumiem teātrī, Lambins mācīja arī teātŗa gleznieciību Štiglica skolā. Saviem apdāvinātākiem un centīgākajiem skolniekiem Lambins deva iespēju izmēģināt roku dekorāciju gleznošanā ķeizariskajos teātros — Nikolaja I sievas Aleksandras vārdā nosauktajā 1832. gadā atvērtajā drāmas teātrī un 1860. gadā iesvētītajā operām un baletam veltītajā Marijas teātrī.

Jaunākā krievu teātŗa enciklopēdija Lambinu kvalificē kā „lielisku dekorātīvās mākslas meistaru, architektonikas un perspektīvās gleznošanas likumu pazinēju" (Teatralnaja enciklopedija, Izdatjelstvo Sovjetskaja enciklopedija, 1964. III, 385. lpp.)

Jānim Kugam, tātad, bija iespēja ne tikai mācīties teātŗa dekorātora amatu pie laba gleznotāja, bet arī pie teātŗa skatuves pamatīga pazinēja, kas varēja jauno latvju skatuves gleznieciības mācekli ievadīt sarežģītajā skatuves technikā, kuŗa ļauj radīt spožas illūzijas, padziļināt lugas jēgu ar skatuviskām konstrukcijām, audeklu un krāsām, veiklu apgaismojumu un īpašām ierīcēm, kas ļauj darboties skatuves brīnumiem à la Deus ex machina. Centīgajam mācēklim būtu grūti atrast labāku skolotāju, skolotājam — labāku, nopietnāku, vērīgāku skolnieku.

Gāja dienas, vakari, naktis. Jaunais daugavietis arvien vairāk un pilnīgāk tvēra un paturēja mācīto. Viņš bija laimīgs, ka spēj sekot mācībām, laimīgs, ka viņa spējas novērtēja, ka viņš gāja augšup pa grūto mākslas mācekļa ceļu.

Viņš gāja uz priekšu, atpakaļ neatskatījies, jaunā mākslas laukā, kas tikai ar XX gadsimta sākumu salaulāja īsto gleznieciību ar īsto teātri, pārvēršot nožēlojamās ļenganās „dekorācijas" spožā, pilntiesīgā teātŗa gleznieciībā. Jānis Kuga savas studijas bija sācis īstajā laikā.

PIRMIE SOĻI TEĀTRĪ

(The theatre is irresistible.
(Arnold)
(Teātris ir neatvairāms.)

Nāca diena, kad Lambins Jāni Kugu aicināja uz teātri pirmā krievu profesionālā drāmaturga Ostrovska smagās drāmas „Negaiss" un Šekspīra „Jūlijs Cēzars" skatuviskā ietērpa sagatavošanā. Režija abos gadījumos bija Stanislavska (1863—1938) ziņā, tā vīra, kas bija studējis tieslietas, beidzis Ķeizariskās drāmas skolu un kopš 1888. gada nodevies tēlošanai un režijai. Kugam bija arī izdevība strādāt kopā ar izcilo krievu dekorātoru Aleksandru Golovinu (1863—1914), kas kļuva pazīstams ar skatuves ietērpu operai Boriss Godunovs, kuŗā Šaļāpins (1873—1938) guva nevīstošus skatuviskus laurus. Golovins bija sācis studēt architektūru, tad skatuves gleznieciību, pavadījis 2 gadus Italijā un Spānijā, izstādījies Pēterpilī Mir Iskusstva izstādēs, piedalījies Pasaules izstādē 1900. gadā, kad arī apgleznojis Maskavas Metropolitēna viesnīcu. Ķeizariskos teātros sācis strādāt 1901. gadā, gatavojot skatuves ietērpus un kostīmus Čaikovska, Musorgska, Glika, Vagnera, Štrausa, Borodina operām un baletiem, Moljēra, Turgeņeva, Ibsena un Danuncio drāmām.

Bet ķeizariskie teātŗi nebija vienīgie, kas toreiz veidoja Krievijas skatuves dzīvi. Blakus tiem vērāsjauns teātris, rietumu jaunumu apdvests, urdīgu ideju celts. Jānis Kuga strādāja ķeizarisko teātŗa gleznieciības veidošanā, bet tai pašā laikā vēroja arī visu, kas notika ārpus tiem. Un tur tais laikos notika neparasti daudz pārdroša, interesanta, jauna.

Par to laiku, kamēr Jānis Kuga vēl mācījās Rīgas amatnieciības skolā, kādā Maskavas namnieku restorānā 1897. gadā pie kaviāra un vodkas bija sastapušies divi teātŗa vēsturē iegājuši vīri pusmūža gados. Viens — aktieris, režisors, teātŗa direktors Konstantīns Staņislavskis, īstā vārdā Aļeksejevs, otrs — lugu rakstnieks V. Ņemiroviča-Dančenko. Jaunākais, bagāta dzirnavnieka un franču aktrises atvase, pēc 14 stundu dialoga maratona, sniedza vecākajam raksniekam roku. Abi sabiedrojās, lai dibinātu vēlāk slaveno Maskavas Dailes teātri — Moskovskij Chudoževennyj Teatr, kas ietekmējis visus teātŗus no Rīgas līdz Sanfrancisko un no Madrides līdz Telavivai. Abu līdzēju nodoms bija izraut krievu skatuvi no „diletantu un birokratu" rokām. Viņi savu panāca.

Stājgleznieciībā mākslinieks mācās, atrod savu ceļu, savu stilu un, to atradis, pie tā vairāk vai mazāk uzticīgi turas visu mūžu un tas ir iemesls, kas mums ļauj tik viegli identificēt gleznotāju „rakstu" pat bez paraksta. Ne tā teātŗa gleznotājs. Teātŗa gleznotājs nav neatkarīgs. Viņš iekļauts trejotnē, kas sastādās no autora, režisora un viņa paša. Viņam jābūt apsviedīgam: te klasiķim, te romantiķim, te reālistam, te simbolistam. Aischila, Šillera, Zūdermana un Meterlinka lugām nevar gleznot viena stila dekorācijas. Tas nozīmē, ka teātŗa gleznotājam nolens volens jābūt elastīgam un apsviedīgākam par stājgleznieciības meistaru, jo tāpat kā aktieris nevar vienādi tēlot Oidipu, Līru un Chlestakovu,, tā arī dekorātors nevar attiecīgās lugas ietērpt viena stila skatuves gleznojumos.

Ar klasisko, romantisko un reālistisko teātri Jānis Kuga iepazinās jau studiju laikā Pēterpilī, ar simbolisko — studiju beigās. 1904. gadā krievu simbolistu vadonis Valerijs Brusovs uzbruka Stanislavska natūrālistiskajam teātrim, prasot, lai Maskavas Dailes teātris atteiktos no sava līdzšinējā stila, no dzīves kopēšanas, par labu fantastiskajam simbolisma teātrim. Še var piemetināt, ka Stanislavskim simboliskais teātris nebija svešs, jo bija to vērojis jau Antuāna Brivajā teātrī Parīzē 1892. g., kad tur uzveda Meterlinka Peleasu un Melizandi. Un tā nu arī Stanislavskis 1904.—1908.gadā izmēģinājās simbolismā ar Meterlinku, Ibsenu un Hamsunu. No visām šo autoru lugām tikai Meterlinka Zilais putns, ko uzveda 1908. gadā, guva vispārēju atzinību, iespiežoties atmiņā uz mūžu arī latvju teātriniekiem.

(Turpinājums sekos)

*)Madarošana — krāsošana ar madarām un citām dabiskām kodināmām krāsvielām.

Žanis Zentiņš

Irmas

Toronto latviešu koncert
nības rīkotais pašreiz pop
dziedones Irmas Kurmes ko
notika ļoti sliktos laika apst
sniegam, lietum un vietām
lai atturot daudzus mūzika
gus, tā ka apmeklētāju ska
ja tikai nedaudz pāri simta

Māksliniece aizvadītajā k
tu sezonā ciemojās Toronto
reizes, izpelnoties nedalītu
sitāju un kritikas atzinību.
laikā Irma Kurme konce
Vācijā — Ķelnē, Minsterē,
burgā un Kaiserslauternā,
Zviedrijā — Stokholmā un
hamarā, dziedot galvenokā
viešu autoru dziesmas. Vir
certējusi arī amerikāņie
mēram, Mineapoles mūzik
ba slēgtajā koncertā iepa
ar latviešu A. Sturma dzie
kuŗas viņš komponējis ar
kāņu autoru tekstiem.

Irma Kurme šoreiz sav
certa programmā bija u
arī divu starptautiski pa
vācu autoru — Brāmsa u
ra dziesmas. Paldies par
latviešu koncertu publika
mazām atsvešināties no
cionālās mūzikas. Protam
mākslinieka ir vēlēšanā
tad pagrābt pa riekšavai
tautu meistaru mūzikas
niem. Tas audzina klausī
palīdz straujāk veidoties
sliniekam.

Koncerta saturu labi ra
Ilzes Štrāles - Didrichso
stītās piezīmes programm
ņā, pieskaroties īsi un
komponistiem un atse
dziesmām.

Koncertu māksliniece
ar latviešu klausītājiem
vecmeistara Alfreda
dziesmām „Bērnības rīt
pēdējā pļāvuma", „Vecā
„Zīlītes vēsts", „Zied
gaiss" un „Magone". Pēc
rakstītas komponista dzi
rā, un dažas no tām, kā
negaiss", ļoti grūtas kā
tā arī pavadījuma ziņā
jumā bija Jēkaba Poruka
dātas dziesmas „Lapa
„Mēness laiva", „Septiņ
vās" un „Dzimtene".

Programmas otru da
iesāka ar Johana Brāms
tā", „Kaut es zinātu a
un „Mednieks". No Gus
lera darbiem bija izvēlē
tazija", „Ansītis un Gri
„Dziesma nerātniem
Abu autoru darbus m
dziedāja vācu valodā. Ko
ņa pabeidza ar prof. Tāli
niņa „Ņem mani līdz" u
ļu jūra" un trim Jāņ
dziesmām no cikla „Pa
milu" — „Kaķīša d
„Runcis un zvirbuļi" u
zābakos".

Pēteris
NE

Viņš raudzījās t
„Imant, neviens
savas rokas un dvēse
tēvu. Kurā laivā lai
devumus atrisināt v
kvēlo. Launais sadeg
un cildenais..."

Imants Liepa br
caur zobiem izdvesa

„Paliek pelni, a
paiet gandrīz viss n
ku, un tad, kad vi
vienalga, vai viņi a
vēka seju, ja vien
gais ir tikai acumirk
mīklas, kuŗas, kā t
nevienu neapbalvo,
mīklas atdzimst no
„Manu zēn, tu
nepazīst strupceļus.
bus un nedarbus, b
vai izdomas radīts;
ņu neviens nekad p
visumu, aptvert til

Kā nenod
Tā prieku
Ja kāda l
Būs citas,

Žanis Zentiņš

Irmas Kurmes koncerts Toronto

Toronto latviešu koncertapvienības rīkotais pašreiz populārās dziedones Irmas Kurmes koncerts notika ļoti sliktos laika apstākļos, sniegam, lietum un vietām atkalai atļurot daudzus mūzikas draugus, tā ka apmeklētāju skaits bija tikai nedaudz pāri simtam.

Māksliniece aizvadītajā koncertu sezonā ciemojās Toronto divas reizes, izpelnoties nedalītu klausītāju un kritikas atzinību. Starplaikā Irma Kurme koncertējusi Vācijā — Ķelnē, Minsterē, Hamburgā un Kaizerslauternā, kā arī Zviedrijā — Stokholmā un Halstahamarā, dziedot galvenokārt latviešu autoru dziesmas. Viņa koncertējusi arī amerikāņiem, piemēram, Mineapoles mūzikas kluba slēgtajā koncertā iepazīstinot ar latvieša A. Šturma dziesmām, kuŗas viņš komponējis ar amerikāņu autoru tekstiem.

Irma Kurme šoreiz sava koncerta programmā bija uzņēmusi arī divu starptautiski pazīstamu vācu autoru — Brāmsa un Mālera dziesmas. Paldies par to, jo latviešu koncertu publika sāk pamazām atsvešināties no internacionālās mūzikas. Protams, arī mākslinieckam ir vēlēšanās šad un tad pagrābt pa riekšavai no citu tautu meistaru mūzikas apcirkņiem. Tas audzina klausītāju un palīdz straujāk veidoties arī mākslinieķam.

Koncerta saturu labi raksturoja Ilzes Štrāles - Didrichsones rakstītās piezīmes programmas lapiņā, pieskaroties īsi un saturīgi komponistiem un atsevišķajām dziesmām.

Koncertu māksliniece ievadīja ar latviešu klausītājiem tuvajām vecmeistara Alfreda Kalniņa dziesmām „Bērnības rīti", „Pie pēdējā pļāvuma", „Vecā pirtiņa", „Zīlītes vēsts", „Ziedoņa negaiss" un „Magone". Pēdējās trīs rakstītas komponista dzīves vakarā, un dažas no tām, kā „Ziedoņa negaiss", ļoti grūtas kā vokālā, tā arī pavadījuma ziņā. Turpinājumā bija Jēkaba Poruka reti dziedātas dziesmas „Lapas lido", „Mēness laiva", „Septiņas jaunavas" un „Dzimtene".

Programmas otru daļu Kurme iesāka ar Johana Brāmsa „Kapsētā", „Kaut es zinātu atkal ceļu" un „Mednieks". No Gustava Mālera darbiem bija izvēlēta „Fantazija", „Ansītis un Grietiņa" un „Dziesma nerātniem bērniem". Abu autoru darbus māksliniece dziedāja vācu valodā. Koncertu viņa pabeidza ar prof. Tālivalža Ķeniņa „Ņem mani līdz" un „Virpuļu jūra" un trim Jāņa Mediņa dziesmām no cikla „Pasakas par mīlu" — „Kaķiša dzirnavas", „Runcis un zvirbuļi" un „Runcis zābakos".

Izraudzītā programma savā laikā bija interesanta, bet šaubos, vai bija labi koncertu pabeigt ar Mediņa dziesmām, jo šo viņa 1955. gadā Zviedrijā komponēto dziesmu noskaņa nedod koncertam nobeiguma izjūtu. Citāds programmas sakārtojums, manuprāt, būtu bijis izdevīgāks.

Programmas labākā daļa bija Mālera dziesmas. Jauki izskanēja „Fantazija", bet „Ansītī un Grietiņā" dziedone parādīja, ka viņai pa spēkam arī kolorātūra rakstura dziedājumi, kaut tie ir tā kā drusku par smagnējiem. No latviešu autoriem vislabāk izskanēja Poruka trauslās dziesmas. Svaigi skanēja arī Ķeniņa darbi.

Dziedones patīkami un dzidri tembrētais soprāns, mūzikālitāte un techniskā varēšana gādāja par to, ka izpildītāja jutās ērti arī mūzikāli komplicētās un vokāli grūtās dziesmās. Bet no tā, kas spēj kaut ko sniegt var prasīt arī vairāk. Attieksmē uz A. Kalniņa dziesmu interpretāciju nevaru akceptēt, ka uz izpildījuma lēses dažās dziesmās, piemēram — „Pie pēdējā pļāvuma" un „Magone", tika sadrumstalota vokālā līnija un dziedājums tiecās kļūt par melodeklamāciju. Šā iemesla dēļ, mūziķu valodā runājot, vietām pazuda punktētās notis, un ritms kļuva saburzīts, it kā paviršs. Vairāk kantilēnas šajās dziesmās būtu nācis par labu, arī izpildījums būtu vairāk iekļāvies Alfreda Kalniņa izjūtas skālā. Taisnība, operu rečitātīvi tiek gandrīz vai runāti, bet Kalniņa dziesmās tas neiederas un padara tās sveša.

Šoreiz bija arī jākonstatē, ka dziedones dikcija nebija tik laba kā agrāk, un teksti vietām bija grūti saprotami. Piedevās māksliniece apliecināja, ka var dziedāt arī tā, ka ikviens vārds saprotams bez īpašas piepūles. Ir tādi vokālās mākslas reprezentanti (un dažkārt tās ir slavenības), kas upurē dikciju toņa veidošanai. Tiem pretim var stādīt tikpat ievērojamus dziedoņus, kuŗi pratuši apvienot skaidru dikciju ar vokālo pilnību.

Irmas Kurmes stiprā puse bija dzidrie un skanīgie piano un mezco dziedājumi, bet forte nereti kļuva it kā forsēts, pārāk skaļš, neiekļaujoties kopīgajā dziesmas tulkojumā. Visumā māksliniece bija programmu rūpīgi sagatavojusi un no jauna apliecināja, ka mums aug dziedātāja, kuŗa ar nopietnību strādā, un — darbs dara meistaru. Slavējama arī mākslinieces vienkāršā un dabīgā skatuves stāja.

Ļoti laba pavadītāja bija pianiste Vera Leinvebere, bez kļūmēm pārkožot arī cietākos riekstus, kādu šoreiz netrūka, tādā veidā sekmēdama koncerta labo izdošanos.

Abas mākslinieces saņēma ziedus, un klausītāji neatstāja zāli, kamēr nebija „izspieduši" vēl pāris piedevu, ar kuŗām koncertante tomēr bija paskopa.

Kārlis Zutis

ZELTA MATS

Viss kails un pamests apkārt šķiet,
Vien stundas savu gaitu iet . . .
Kā hindu jogs, viens vērojot,
Es gribētu sev mūža mieru dot.

Pa logu nenāk gaismas stars,
Us panicis ir badā gars. —
Bet tad es, liekas, plaukstu pats:
Spīd aizmirsts, cirtots zelta mats.

Ingrida Vīksna

Atbrīvotie zirgi un puķes

PIEZĪMES PAR EDUARDA DZEŅA GLEZNU UN GRAFIKU IZSTĀDI TORONTO

Ja kanadieši var lepoties ar saviem „Group of Seven" mākslinieķiem, kas nenoliedzami reprezentē zināma laikmeta un novirziena izlasi, kaut gan katrs no šiem septiņiem mākslinieķiem iet savu individuālu ceļu un nes izteiktas personības zīmogu, tad Kanadas latviešu mākslinieku saimē mēs noteikti varētu atrast izcilu „Goup of Five" izlasi, kuŗa parādītu izcilākos sniegumus no mūsu visai aktīvās un skaitliski lielās mākslinieku vides.

Neapšaubāmi, viens starp šiem „Pieciem lielajiem" ir Eduards Dzenis, kuŗu pazīstam kā virtuozu grafiķi, īpatu techniku meklētāju savu dažādo mākslinieciskoideju piepildīšanai, gleznotāju, gaumīgu grāmatu vāku metu un ilustrāciju autoru.

Eduarda Dzeņa darbu raksturo arvien jaunu techniku risināšana, smalkjūtība, gaume un liela pašcritika, kuŗa arī iemesls, ka viņš ir paskops savu darbu izstādīšanā grupu izstādēs, un arī Toronto šī bija tikai viņa otra patstāvīgā darbu skate kopš vairākiem gadiem. Starplaikā Eduards Dzenis gan izstādījies vairākās ASV pilsētās, kur viņam daudz cienītāju.

Vērojot un salīdzinot Ed. Dzeņa veikumus gadu tecējumā, jākonstatē, ka viņš, ar nedaudz variācijām, ir uzticīgs savai tematikai — zirgi, figūrālas kompozicijas, galvenokārt zvejnieki. Toties jo dažāda bijusi viņa pieeja, techniskais risinājums, variācijas krāsu gammā. Ja agrākajos trimdas gados pazinām E. Dzeni vairāk kā grafiķi, priecājāmies par viņa akvareļiem tad šai izstādē no apnēram 40 darbiem 30 bija eļļas, kamēr tikai desmit viņa iemīļotās „aukstās adatas", veiklie liniju un krāsu pludinājumi, ar kuŗiem Ed. Dzenis panāk ļoti tvirtu, gaisīga zīmējuma efektu, smalkjūtīgu, tikko jaušamu līniju un kontūru traktējumu dažādu viegli notonētu krāsu laukumos. Šai techniskā darinātie darbi, kuŗos Ed. Dzenis sasniedzis lielu meistarību, neapšaubāmi ir viņa mākslinieciskā rokraksta nemaldīgs apliecinājums, kuŗu grūti atdarināt vai imitēt. Jātnieks ar diviem zirgiem, trīs vīriešu profīli un zvejnieku laiva joprojām bija vieni no zīmīgākajiem un labākajiem sniegumiem šai skatē.

Tomēr šie darbi jau vairāk vai mazāk pieder pagātnei, — pašreiz Eduards Dzenis pievērsies eļļai, bet arī še viņš meklē savu īpatnēju ceļu. Lietodams īpašu „pagleznojumu", kas it kā sagatavo audeklu tiešajam darbam, mākslinieks panāk ļoti īpatnēju efektu virsmas apdarē — spēcīgu toņojumu un ļoti reljefu krāsu triepienu, kas savukārt rada lielu dinamiku un pustoņu dažādību. Šais eļļas gleznojumos galvenokārt valda zirgi — zirgi arklā, zirgi pieguļā, ganībās, teiksmaini saules zirgi, kumeļi, trauksmes pilni. Ne par velti Eduards Dzenis, no sākuma pa jokam, lai, vārdu pieminot, vieglāk atšķirtu no Erika Dzeņa, ieguvis apzīmējumu „Zirgu Dzenis", ko mākslinieks arī uzklausa tīri labvēlīgi, ar mazu smaidu zem glīti apcirpto ūsu līnijas. . Še jāpiezīmē, ka Eduards Dzenis savā darbā un dzīves stilā nav nevīzīgs bohēmietis, bet reprezentē reto mākslinieku - džentlmeņu cilti, kas tomēr neko neapslāpē no viņa mākslinieka radošās dzirksts, nedz arī liedz savas sirds lielo daļu atdot zirgiem, kuŗus, kā mākslinieks pats stāsta, viņš iemīlējis jau zēna gados. Piebalgā pieguļā jādams un kādreiz aiz arkla staigādams. Šo lielo mīlestību jūt arī katrā Dzeņa otas triepienā. Viņa zirgi kļuvuši pārlaicīgi simboli kādam spēkam un varenībai, kas valda dabā, kustību spriegumā, muskuļu spēkā, pagriezienu veiklībā. Ja zīmējuma technikas pieļauj lielāku veiklību līniju rotaļībai, tad eļļā savukārt vairāk spēj izpausties spēks, krāsu prieks un kontrasti. Vairākos darbos mākslinieķam nenoliedzami izdevies panākt milzīgu spriegumu, viņa zirgi — arkla vilcēji, tik tieši pārvar smagās zemes pretestību, ka jūtam to muskuļu spēku, vai citur — negaisa tuvošanos, vērojot tramīgi izslietos kaklus un drebošās nāsis. Tai pašā laikā šie zirgi ir tālu no reālitātes — tie nav bilžu grāmatu izskaistinātie kumeļi, bet mākslinieka iztēlē iesapņotie zirgu simboli, kas dzīvi kļūst tikai uz auditorijas dekla.

Ja Dzeņa eļļās galvenokārt valda siltie zemes toņi — brūngani zilganā, sārti, dzelteni, kas sevišķi spēcīgi izpaužas teiksmainajos „Saules zirgos", tad tomēr vairākos darbos mākslinieks ļāvies arī eksperimentālam krāsu priekam, radot spoži zaļo „Pavasari", kas pārsteidz ar līksmo, pārdrošo zaļās gammas variāciju, pļavai saplūstot ar debesīm, pret kuŗu fonu redzami divi melnbalto zirgu silueti. Līdzīgi spēcīgs krāsu efekts panākts ar sarkanā un melnā zirga it kā apmāto soļošanu, aiz sevis atstājot brūngani zeltainā saules ceļa dziļumā zūdošo līniju.

Interesanti piezīmēt, ka ļoti spēcīgu, svaigu pieeju Dzenis atradis nedaudzajām puķēm, kuŗas atbrīvotos no tradicionālajām vāzēm, podiem, galda drānām un citiem kompozicijas izskaistinājumiem, ļaujot tām audeklos izaugt it kā no zemes, pazūdot debesīs. Zīmīgi arī, ka Dzeņa gleznojumos parasti nav apvāršņa līnijas — to mākslinieks panāk it kā pārtelpisku ilūziju, un viņa figūras, laivas ar zvejniekiem vai puķes ieplūst bezgalībā.

Gaumīgi iekārtotā skate mākslinieki paša mājās jau atklāšanas vakarā bija pulcinājusi pilnu namu māklas draugu, un gandrīz puse no gleznu klāsta drīz atrada jaunus īpašniekus. Toronto Sv. Jāņa baznīcas altāŗa gleznas autors, Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda laureāts, Kanadas latviešu „Piecu lielo" balsts — Eduards Dzenis ar šo izstādi no jauna apliecinājis savu spēku un īpato vietu mūsu mākslinieku vidū.

Voldemāra Rušēvica vijolkoncerts Čikagā

Pēdējā šīs sezonas abonementu koncertā čikagiešiem bija izdevība noklausīties prominentā vijolnieka prof. Voldemāra Rušēvica priekšnesumus. Gaumīgi izvēlētā programma sniedza plašu ieskatu klasiskās un laikmetīgās mūzikas sasniegumos. Profesora audzināšanas darbs mūzikas augstskolā un pienākumi orķestrī nav atrāvuši V. Rušēvicu no solista uzdevumiem patstāvīgos koncertos. Par to pārliecinājāmies viņa sniegumā Čikagā.

Jau ar Hendela re-mažora sonātas ievadu profesora vadītā locīņa maigi tembrētie toņi ievadīja klausītājus pacilātā noskaņā, kuŗa kāpinājās līdz aizraujīgajam frazējumam abās allegro daļās. Virtuozā technikā izskanēja Mocarta la-mažora koncerts ar plašu klavieŗu ievadījumu, kuŗu vingri spēlēja pianists - pavadītājs Valdis Treimanis. Tematiskajā apdarē šis koncerts pielīdzināms vijoles un klavieŗu duetam. Vijoles partijā V. Rušēvics saistīja ar savu Kvadanini (Quadanini, anno 1743) instrumenta spožo un gaiši rezonējošo toni visās pozicijās. Abu partneŗu — vijoles un klavieŗu — kopspēle bija izteiksmīga un techniski nevainojama.

Programmas otru daļu ievadīja ar Jāņa Kalniņa „Klusā stundā". Tajā dominēja vijoles klusinātie toņi un skaistie flažoleti. Jāņa Mediņa „Skabarga" ir raksturdarbs, kuŗā imitēti skabargas dūrieni īpatos skaņu kompleksos — glisando, spikato un asās harmonijās dubulttoņos. Abu mākslinieku rūpīgā saspēlē atskaņojums veidojās ar lielu aizraušību un guva kuplas ovācijas. Jāņa Ķepīša „Kaprizā meitene" V. Rušēvica spēlē saistīja ar izsmalcinātu niansējumu. Saturu kuplināja V. Treimaņa veiklais klavieŗu pavadījums.

Koncerts beidzās ar Jāzepa Vītola rapsodiju par latviešu tautmelodijām. Ar sirdsdedzi veidotās tautmelodijas V. Rušēvica vijoles skaņās, tāpat V. Treimaņa klavieŗu partija pavadījumā, uzbūra spilgtas ainas par tālo dzimteni. Augstvērtīgais prekšnesums atstāja dziļu iespaidu. Sekoja piedevas. Koncerts bija labi apmeklēts.

Eduarts Ramats

V. Vares dekorāciju mets (pagalma skats) J. Raiņa lugai „Pūt, vējiņi", kuŗu režisora O. Uršteina iestudējumā izrādīs Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos Foto: J. Ligers

Pēteris Aigars

NEMIRSTĪGAIS NEMIERS

ROMĀNA „ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ" II DAĻA

(78. turpinājums)

Viņš raudzījās tālumā.

„Imant, neviens nepalīdzēs, ja paši nenošķīstīsim savas rokas un dvēseles. Tas cilvēks, kas atveda tavu tēvu. Kuŗā laivā lai viņu sēdinām? Nepūlies visus uzdevumus atrisināt vienā vakarā. Raugies, kā mākoņi kvēlo. Ļaunais sadeg viņu liesmās, paliek tikai labais un cildenais..."

Imants Liepa brīdi raudzījās vakara mākoņos, tad caur zobiem izdvesa:

„Paliek pelni, arī daiļajam jāmirst... Cilvēkam paiet gandrīz viss mūžs, kamēr izaug par īstu cilvēku, un tad, kad viņš par tādu kļuvis, kapračiem ir vienalga, vai viņi aprok cilvēku, vai arī zvēru ar cilvēka seju, ja vien par to labi atlīdzina. Viss mūžīgais ir tikai acumirklīgs, un katru paaudzi nogurdina mīklas, kuŗas, kā tu saki, atminēs tikai laiks. Laiks nevienu neapbalvo, palīdz tikai aizmirst... Vecās mīklas atdzimst no jauna." Imants drūmi atteica.

„Manu zēn, tu esi nonācis strupceļā, bet dzīve nepazīst strupceļus. Cilvēks saprot tikai cilvēka darbus un nedarbus, bet pasaulē viss nav cilvēka roku vai izdomas radīts; arī mēs abi esam kāda mīkla, kuŗu neviens nekad pilnīgi neatminēs. Tu nevari vērtēt visumu, aptverot tikai tā nelielo daļiņu.

Kā nenodziest Jāņu ugunskurs,
Tā prieku neizdeldēt;
Ja kāda laiva liedagā gurs,
Būs citas, kam plašumā peldēt.

Nomet neizdomājamās domas, aizmirsti tās uz gadu, vēlāk atbildes pašas pieklauvēs pie loga kā ziemā pieklauvē nosaluši putni, lai tos paēdina. Patiesības ziedi plaukst ļoti lēni. Dažreiz paiet gadu desmiti un dažreiz simti, kamēr atveŗas zieds, kas dažiem jau šķita atvērsies rīt. Varbūt arī Indriķa Liepaskalna noslēpums kādreiz vairs nebūs noslēpums. Vai tādēļ mums jānicina burvīgais saules riets, jāuzskata cilvēki par nelabojamiem, ja daži viņu starpā ir nelietīgi un citi vāji?...

Baiba uzlika roku vīra plecam. Viņa atkal ticēja tam, ko teica:

„Vai tu redzi, cik miermīlīgi brieži ganās zālājā? Viens, pacēlis ragus, raugās uz mums. Varbūt viņš tāpat pūlas atminēt mūsu nodomus, kā tu pūlies atminēt likteni. Tikai dari ko darīdams, neaizmirsti, ko tēvs nobeigumā saka: vecus kokus nepārstāda. Viņam ir lielāka izpratne kā tev. Varbūt viņš, palikdams tur, pilda labāk savu cilvēcīgo pienākumu nekā mēs. Viņš ir kā vētru norūdīts koks, kam saknes dziļi ietiecas zemē. Vai drīkstam viņu izraut no zemes, kuŗā iesakņojies? Viņš augs tik ilgi, cik ilgi būs lemts. Viņš ir stiprāks par tevi, par mani, par daudziem, kuŗus pazīstam. Viņa vēstulē nav tikai izmisums un bezcerība, bet arī atziņas, kuŗas mums palikušas svešas. Cīņa brālim pret brāli ir neauglīga... Esam paši sevi nopliekinājuši. Vai šo atziņu labad vien nav bijis vērts ciest un dzīvot? Vai šīs atziņas nav labākā ceļa maize mūsu nākotnes gaitām? Es runāju kā sieviete, es neprotu savu domu ietvert vārdos, kuŗi skan kā tērauds. Tai vakarā, kad lasīji tēva vēstuli, es visu neaptvēru, bet pēc nedēļas, pēc mēneša man atklājās ne vien pateiktais, bet arī nepateiktais, tas, par ko tēvs raksta: Pārējo papūlies atminēt pats. Kalni neieaug debesīs... Vai tie nav cerību vārdi, vai tādus uzrakstītu cilvēks, kas zaudējis pēdējo? Mēs nākam un ejam, bet, mums aizejot, neaiziet viss, kas mūsu soļu iezīmēts.

Kaut tumsa mūsu soļus sedz,
Un zvaigznes tālu laistās,
Ir kāds, kas rīta blāzmu redz,
Un dienu, kas nāks aiz tās.

Mīļais Imant, dzīve ir bagāta, tikai atvērsim durvis uz to... Bagātības mērs nav zelts, bet mīlestība!"

Imants apstājās, ieskatījās Baibai acīs un nopūtās.

„Mīļā, es to zinu, ļoti labi zinu. Bet tās ir atbildes, kuŗas nav liekamas lietā manā gadījumā."

Abi jaunie cilvēki brīdi klusēja.

„Imant, mēs dzīvojam no vasaras līdz vasarai. Kādēļ šo laika posmu aptumšot ar pašmocīšanu, ar savas dvēseles šaustīšanu? Ja tu arī pārvērstos par svēto mocekli, neviens tevis neievērotu, paietu vienaldzīgi gaŗām. Pārmaiņas nenāk strauji, tāpat kā pali neatnāk vienā naktī. Šīkas urdziņas tek nedēļām, kamēr upēs sakrājas tik daudz ūdens, lai tas lauztu ledu. Ja gribam izteikt sevi, jāliek vārds pie vārda, teikums pie teikuma, kamēr esam panākuši, lai citi mūs uzklausītu un saprastu. Katra patiesība ir jāpierāda katrai paaudzei par jaunu. Jo lielāka patiesība, jo tā grūtāk ietverama vārdos. Zāle izaug vienā pavasarī, bet ozoli aug simt gadu. Zāli sabradā bērnu kājas, bet ozolus nesabradās pat vētras brāzieni." Baiba pieķērās atkal vīram pie rokas. „Iesim, Imant, kļūst vēsāks, un rieta sārtums arī izkvēlojis. Mēs dzīvojam no vasaras līdz vasarai..."

Baiba piespiedās vīram, jo viņai sala, sala dvēsele, vakara drēgnums drebināja augumu. Kokvilnas tērps bija par plānu. Imanta atbildes šķita nākam no ledainiem Sibirijas klajumiem. Vai Imantam visu mūžu vajadzēs ciest tālāk tēva ciešanas? Vai nekad nebūs izlīdzinājuma? Viņu soļi uz asfaltētas taciņas krita rakstā, rakstā viņi elpoja. Trūka tikai kopīgā nojautu raksta.

Tuvojoties augstceltnēm, kur bija Imanta un Baibas mītne, visos logos jau mirdzēja ugunis. Citi logi bija biezāku, citi plānāku puķotu aizkaru aizēnoti. Gaisma aiz aizkariem likās blāvāka, bet nedūrās acīs. Tā mierināja, glāstīja. Un aiz katra no šiem logiem tvērās cilvēki, kuŗiem bija savs liktenis, savas likstas, rūpes un prieki. Tikai retais, pavisam retais no viņiem vēlējās nolādēt šo pasauli, visi pārējie to pieņēma ar lielākām vai mazākām ierunām un samierinājās.

„Imant, vai tev neliekas, ka esam savu iedomu bērni?" čukstēja Baiba, kad viņi jau bija sasnieguši savas mājas asfaltēto pagalmu. „Nevis mēs esam iedomu saimnieki, bet iedomas apsaimnieko mūsu dvēseles, iekaisīdamas tur gan zāles, gan nezāles, gan kviešu, gan lāčauzu graudus. Tādēļ viens salimst no pirmās vēja brāzmas, citu nevar piespiest pie zemes pat viesulis."

„Zinu, kādēļ to saki... Tu vēlies mani mierināt, manu domu gaitu novirzīt citās sliedēs. Tās ir prātīgi darīts, tikai — es pats vēl nezinu, vai spēju pārslēgties, vai manu domu gaita nepārlēks pāri pārmijām un neauļos ierastajā virzienā, kaut priekšā izplestos tikai neziņas un šaubu aizmiglots rudenīgs klajums. Nebažījies par mani. Kad visi graudi būs samalti, dzirnakmeņi paši apstāsies. Tas var notikt pēc dažām dienām, varbūt pēc dažām stundām..."

„Labvakar, Liepas kungs un kundze," pēkšņi viņiem aiz muguras ieskanējās ilgi nedzirdēta paskarba balss.

Imants ar sievu satrūkās, izdzirdot savu vārdu, un spēji atgriezās. Aiz muguras stāvēja Liepaskalns, drūmu nervozu seju. Viņa acis kā peles skraidīja no abiem Liepām uz apgaismoto ieeju lielajā namā un pagalma spuldzēm. Vai viņš baidījās gaismas kā sikspārnis?

„Ierados atvadīties, rīt jāatgriežas dzimtenē. Vai netraucēju? Varbūt jums kas padomā? Labprāt pavadītu ar jums kopā dažas patīkamas stundas," Liepaskalna skatiens kavējās te pie Baibas, te Imanta. „Tā zināmā mērā ir tāda pašielūgšanās, bet es jau kādreiz atzinos, ka jūtos pavisam vienš..."

Imants pavērās vaicājoši sievā, un viņa pamāja ar galvu.

„Protams, kāpēc ne. Lūdzu augšā," Imants viesim rādīja ar roku.

„Man mašīnā ir dažas pudeles — atvadībām... Jums, kundze, taču nebūs iebildumu?" Liepaskalns jautāja un reizē it kā pavēlēja.

(Turpinājums sekos)

Aug jauni sabiedriski darbinieki

ABAVAS GAIDU UN VENTSPILS SKAUTU GADASVĒTKI LONDONĀ

Abavas (32.) gaidu un Ventspils (10.) skautu vienības 4. aprīlī Londonā atskatījās uz 6 darbības gadiem, pulcinot vietējo latviešu organizāciju un skautu vadītājus, kā arī daudz viesu no Hamiltonas un Toronto. Pēc karoga sveikšanas prāv. S. Mozga, skautiem un gaidām nolasot dievvārdus un vienojoties lūgšanā, runāja par došanu un atpakaļ saņemšanu cilvēku attieksmēs, pabeidzot svētbrīdi ar kopīgi dziedātu „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils".

Vecāku padomes pr-dis E. Aukmanis plašākā uzrunā pakavējās pie gaidu un skautu mērķiem, atzīmējot, ka latviešu gaidas un skauti, salīdzinājuma ar vietējām kanadiešu vienībām, atrodas labākā stāvoklī, jo tiem ir ne vien labāki vadītāji, bet arī lielāks sabiedrības atbalsts.

Izskanot Latvijas himnai, latviešu gaidu pr-ce M. Vilka apsveikumā izteica atzinību vecākiem, kuŗi dzīvo līdz jaunajai audzei. Kaut Abavas gaidu un Ventspils skautu pulciņš vēl nav liels, tas nenozīmē, ka tas ir mazs savos pienākumos un veikumos. Pēc diviem gadiem latviešu gaidu organizācija atzīmēs 50 gadu pastāvēšanu, kad gaidas apliecinās, ka viņas, tāpat skauti, atšķirīgi no citām jaunatnes organizācijām, pārkāpuši plaisu paaudžu starpā un ,sekojot skautisma dibinātāja Bēdena-Paula idejām, izkopuši individuālo domu, savas darbības pamatā liekot viņa vārdus: „Kļūsti pats labs, lai tu varētu atstāt šo pasauli labāku nekā tu viņu atradi." Pareizo ceļu atrast māca gaidu un skautu solījums un likumi, kuŗus pieņemot, tie aug pāri un veido arī labāku sabiedrību.

Apsveicot latviešu gaidas un skautus, Kanadas skautu organizācijas Londonas distrikta pārstāvis H. Laiens (Lyon) uzsvēra skautisma tēva Bēdena-Paula idejas, kuŗas apceļojušas visu pasauli, iznemot zemes aiz dzelzs aizkara. Akta dalībnieki viņa apsveikuma vārdus uzņēma ilgiem aplausiem. Skautisma nodibinātāja idejas izplatīt aicināja arī Kanadas latviešu skautu jendas pr-ks E. Dāvidsons, jo katrs skauts un gaida aug fiziski un garīgi savai tautai. Latviešu skauti un gaidas pieņēmuši un sekojuši šīm idejām jau pusi gadsimta. Runātājs cildināja Ventspils skautu vienību, kuŗa iepriekšējā darbības gadā izpelnījusies pirmo vietu visā latviešu skautu kustībā, saņemot ceļojošo vairogu. Pēc uzrunas E. Dāvidsons pasniedza atzinības rakstus pulciņiem un vienībai. Kanadas latviešu gaidu jendas pr-ce G. Upīte savukārt cildināja Abavas gaidu vienību, kuŗa bez kārtējā darba pievērsusies palīdzības darbam, to daļēji jau īstenojot ar Ziemsvētku skaņu lentes ieskaņošanu fizisku veselības traucējumu piemeklētajiem.

Abu jendu priekšnieku sveicieniem savus vēlējumus pievienoja DV Londonas nodaļas pr-dis G. Brikmanis, uzsvērot, ka gaidu un skautu darbība veicinājusi arī pārējo Londonas latviešu organizāciju sadarbību un rosmi. Statistika rāda, ka mūsu trimdas organizācijās apmēram puse sabiedriskā darba veicēju nāk no to vidus, kuŗi darbojušies latviešu gaidu un skautu organizācijās. Tas nozīmē, ka tās sagatavo arī mūsu sabiedriskā darba turpinātājus nākotnē. DV Londonas nodaļa ir abu vienību „krusttēvs", cenšoties skautus un gaidas vienmēr atbalstīt. Londonas latviešu jaunatnes pulciņa Sakta vārdā sveica pr-dis A. Aukmanis, uzsaucot: „Būsim modri!"

Londonas latviešu kopas sveicienus nodeva pr-dis prof. A. Dreimanis, novēlot sadarbību un draudzību kopīgajā darbā. To pašu vēlēja arī kopas dāmu komitejas pr-ce A. Arnda. Dieva svētību gaidām un skautiem ar viņu vadītājiem novēlēja Londonas latviešu ev.-lut. draudzes pr-ks H. Rapa, aicinot pretoties jaunumam un neielaist to savās sirdīs. Vēl sveica Aiviekstes (39.) skautu vienība Hamiltonā. Rakstveidā abas vienības suminā ja latviešu skautu pr-ks E. Sīpols, ASV latviešu skautu jendas pr-ks R. Čaks, Jelgavas (5.) skautu vienības Sv. Katrīnās pr-ks A. Francis , Rīgas (72.) skautu vienības Toronto pr-ks M. Strīpnieks, Ventas (10.) gaidu vienības Hamiltonā pr-ce A. Treimane, Gaujas (14.) gaidu vienības Toronto pr-ce I. Kalniņa un Saulkrastu gaidu vienība, bet telefoniski — bijušā gaidu jendas pr-ce A. Martinsone un Tērvetes (19.) skautu vienības Toronto pr-ks J. Treimanis.

Abavas gaidu vienības pr-ce E. Milice, atskatoties uz darbību, atzīmēja vienības ieskaņoto lenti neredzīgajiem latviešiem ar Intas un Daces Beitānes iedziedātām tautas dziesmām un Ināras Griķes Ziemsvētku ievadu, par kuŗu saņemtas daudzas pateicības vēstules. Ar izpelnītajām atšķirām un darba zīmēm apbalvoja Ritu Tampu un Zuzannu Hamiltoni. Ventspils skautu vienības pr-ks K. Senkēvičs ziņoja, ka vienības sastāvs nav mainījies un vienība kopā ar vadītājiem apvieno 24 dalībniekus. Vienība piedalījusies visos svarīgākajos Londonas latviešu organizāciju kopīgajos sarīkojumos un svinīgajos dievkalpojumos.

Svētku akta otrā daļa bija gaidu un skautu deklamācijas un citi priekšnesumi. Uzveda arī L. Caukas drāmatizēto K. Skalbes pasaku „Labuma meklētājs" prof. Elfrīdas Karlsones-Bērziņas vadībā, kuŗa īsā laikā bija spējusi izveidot gaidas un skautus par teicamiem tēlotājiem.

K. Sn.

Abavas gaidu vienības vadītājas vietniece Ināra Griķe (pa kreisi) kopā ar Ventspils skautu vienību atzīmētajos gadasvētkos apbalvo ar atšķirām un darba zīmēm guntiņas Ritu Tampu un Zuzannu Hamiltoni, starp kuŗām redzama vienības priekšniece E. Milice.

IEVĒRĪBAI DARBA LAIKA MAIŅA
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
LAIKRAKSTA LATVIJA AMERIKĀ
un
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
birojs, 491 College ielā, Toronto 174, tālr. 921-7121,
ar šāgada 1. maiju piemērojas Toronto
LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
biroja darba laikam un turpmāk būs atvērti darbdienās
no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 12—8 vakarā
sestdienās no pl. 9 — 1 dienā.
NO 15. JŪNIJA LĪDZ 15. SEPTEMBRIM
SESTDIENĀS SLĒGTI

Londonas skauti un gaidas savos gadasvētkos sniedza K. Skalbes pasakas „Labuma meklētājs" drāmatizējumu, kuŗā spēlēja (no kreisās) mazskauts Pēteris Rudzītis, gaida Ināra Strauta, dižskauts Jānis Tesvins, gaida Baiba Niedra, dižskauts Andrejs Dambenieks, gaida Ilga Brikmane un gaida Astrīda Pētersone. Uzņēmumā pa labi: gaida Valda Bite pasniedz ziedus uzveduma vadītājai prof. E. Karlsonei-Bērziņai..

Darbs septiņās nozarēs

ATSKATS UZ TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS DARBU AIZVADĪTAJĀ GADĀ

Bez lieka skaļuma un slavas pretenzijām nopietnu kultūras darbu jau vairāk nekā 20 gadu veic Toronto latviešu biedrība, kuŗas biedru gada sapulce notiks 26. aprīlī plkst 1 pēcpusdienā Latviešu namā, kur iekārtota arī biedrības mītne. Uzsākot tagad aizvadīto darbības gadu pērn, 24. febr. biedrības jaunā valde priekšsēža I. Alkšņa vadībā vispirms vēlējās noskaidrot precīzu biedru sastāvu, kas ir katras biedrības fiziskais pamats, uz kuŗa veidojama tās saimnieciskā un kultūrālā dzīve. Tā noskaidrots, ka biedrībā ir 251 biedrs, no tiem 12 goda biedru un 25 jaunās paaudzes pārstāvji — studenti. 185 maksā biedru naudu, bet 29, kuŗi sasnieguši 70 gadu vecumu, no tās atbrīvoti; jaunajā saimniecības gadā tiem pievienosies vēl 7 biedri.

Aizvadītajā darbības gadā biedru sastāvs gandrīz nav mainījies. Uzņemti gan 11 jauni biedri, bet 6 izstājušies un 4 miruši. Gada ritējumā 5 biedri atbrīvoti no biedru maksas, bet maksātāju skaits samazinājies tikai par 4. Biedru maksas ir arī galvenais biedrības pamats, uz kuŗa tā bazē savu saimniecisko darbību, ielēšot jaunajā 1970. gada budžetā 600 dol. Otrs lielākais ienākums paredzēts no biedrības dažādiem sarīkojumiem — 400 dol. gadā. Lielākos izdevumus savukārt prasa telpu īre, kuŗai jaunajā budžetā paredzēti 740 dol. Viss budžets izstrādāts ar 1440 dol. ieņēmumos un izdevumos.

Aizvadītā darbības gadā — no 1969. gada 20. februāŗa līdz 1970. gada 31. martam ieņemti 1. 916,13 dol., bet izdoti 1.710,86 dol., pabeidzot saimniecības gadu ar 205,27 dol. atlikumu, kuŗam pieskaitot iepriekšējos gados iekrātos 1.550,25 dol., biedrības rīcībā ir 1.755,52 dol. brīvu līdzekļu. Biedrības kapitāls pašreiz ir 10.644,28 dol., no kuŗiem 6500 dol. ieguldīti Latviešu nama 65 akcijās, bet 4000 dol. National Trust. Co., kuŗi devuši 144,28 dol. augļos.

Kaut biedrības budžetā vislielākos izdevumus prasa telpu īre, telpu jautājums vēl vienmēr nav pilnīgi atrisināts, jo pašreizējās lielākām sanāksmēm ir par šaurām, vairāk esot labi iekārtotai sēžu istabai. Biedrības valde cer, ka pēc Latviešu nama pārbūves labvēlīgi izkārtosies arī telpu jautājums. Biedrības istaba lietota sēdēm, bridža un koklētāju kopas sanāksmēm, sestdienas skolas un inženieŗu kopas vajadzībām, kā arī iznomātas Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku rīcības komitejas sēdēm. Taču valde atzīst, ka telpas nav saimnieciski izmantotas jo lietotas tikai apmēram 3 reizes nedēļā, pārējā laikā neizmantotas. Tāpat sarīkojumu skaits varējis būt lielāks, jo aizvadītajā gadā bijuši tikai 6. Divas reizes rīkoti māc. Ā. Čopa referāti, divas filmu izrādes, viens biedru un viens kostīmu vakars. Šopavasar vēl iecerēts viens biedru vakars un kontinenta latviešu biedrību priekšnieku sanāksme dziesmu svētku laikā.

TLB sestdienas skolā, kuŗu vada pārzine A. Martinsone, 19. darbības gadā mācījās 330 skolēnu no 242 ģimenēm. Pērngada pavasarī skolu beidza 30 audzēkņu ar tiesībām iestāties latviešu ģimnazijā, bet 19 gados skolu beiguši 445 skolēni. 1968./69. mācību gadā skolā strādāja 16 skolotājas ar divām palīgskolotājām, mācītājs, pianiste un akordeonists, bez tam darbojās bibliotēkāre un darbvede, kuŗa veica arī kasieres pienākumus. Kaut biedrība Latviešu nama akcijās ieguldījusi 6500 dol. sestdienas skola darbojas īrētās telpās kanadiešu Džesas - Kečama skolas ēkā, maksājot 3240 dol. gadā. Biedrības pārstāvis skolā ir A. Gribusts, bet vecāku padomes priekšsēdis R. Kurzemnieks. Skolas audzēkņiem koklēšanu māca K. Staško ar palīdzi J. Bērziņu.

Biedrības koklētāju kopu, kuŗā 10 dalībnieku, vada Kārlis Staško, uzstājoties ar kopu kokļu svētkos Toronto un Bostonā. Pašreiz kopa gātavojas koncertam „Nākotnes 70" programmas ietvaros dziesmu svētku laikā. Bridža kopu vada J. Rolavs, pulcinot ap 20 dalībnieku. Spēles notiek piektdienu vakaros biedrības telpās. Sakarā ar Latviešu nama pārbūvi kopa pagaidām pulcējas nomātās telpās Igaunu namā. Maijā iecerētas sacensības ar labāko spēlētāju godalgošanu, bet vēlāk tradicionālā „spēkošanās" ar igauņu bridžistiem.

Pie biedrības darbojas arī inženieŗu un tehniķu kopa, kuŗu pašreiz vada K. Tikmanis, kuŗš šogad pārņēma amatu no V. Sabanska. Kopā ir 98 biedri, no tiem 6 iestājušies aizvadītajā gadā. Kopas sanāksmēs referātus par speciāliem jautājumiem snieguši V. Turķis, V. Sabanskis, A. Liepkalns, U. Ķiesners, J. Paliepa un A. Kalns. E. Groskopfa demonstrēto krāsu filmu par Apollo-XI noskatījās arī vairāki Toronto universitātes mācības spēki, piedaloties arī igauņu, vācu un kanadiešu inženieriem. Vienu izrādi sniedza arī TLB sestdienas skolai, noskatoties 250 audzēkņiem. Kopa materiāli atbalstījusi divu jauniešu piedalīšanos Dreizdivi nometnē.

TLB tautas deju kopa Diždancis, kuŗu vada Zigurds Miezītis ar palīgu Edvīnu Kalviņu, pērn atzīmēja savu „pilngadību", apvienojot 21. darbības gadā 50 dejotāju. Kopas 8 dejotāju pāri piedalījušies Pitsburgas festivālā, latviešu dienās izstādē Montrealā, Starptautiskajā karavānā Toronto, Jāņu uzvedumā Sidrabenē un daudzos citos sarīkojumos. Mazo dejotāju kopu Diždancītis pārzina Valda Briede. Diždanča dalībnieku lielo interesi par latviešu tautas tradicijām apliecina Z. Miezīša vadībā sagatavotais B. Skultes balvas ir mazāk parastas, taču balets „Koklētājs un velns", ar kuŗu viesojās arī Ņujorkā. Uzvedumu paredzēts sniegt arī Čikagā un atkārtot Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku laikā Toronto.

Daudzo biedrības nozaŗu vidū atzīmējama arī I. Alkšņa vadītā zinātņu kopa ar paredzētajiem 3 puduriem, no kuŗiem audzinātāju puduris darbojas Mildas Matīsas vadībā, pievēršoties bērnu un jauniešu rotaļām. Taču pārējie divi puduri darbu vēl nav uzsākuši, trūkstot jauniešu interesei iesaistīties biedrībā un tās nozaŗu nopietnajā darbībā, izvēloties darbošanos pašiem savā vidē. Daces Priedes vadītā TLB dāmu komiteja piedalījusies visos biedrības valdes rīkotajos sarīkojumos, kārtojot to saimniecisko pusi, bet organizējusi arī savus vakarus. Biedrības pārstāvis Latviešu nama valdē ir P. Puļķis.

Toronto latviešu biedrības statūti izstrādāti 1949. gadā un pieņemti 1950. gada biedru sapulcē. Nelieli grozījumi izdarīti 1956., 1960. un 1961. gadā. Taču biedrības 20 gadu darbības laikā apstākļi un vajadzības stipri mainījušās, tādēļ nepieciešama kļuvusi statūtu revizija tīri administratīvas mērķus un nacionālpolitisko jos jautājumus, neskaŗot biedrī ideoloģiju. Par valdes ierosinātajiem statūtu grozījumiem lems biedru sapulce 26. aprīlī.

—rs

Žurnāla „Mazputniņš" gudro putnu krustmāte Inta Purva (pa kreisi) ar savu meitu un palīdzi Ruditi pēti globu un zīlē, no kuŗas vietas varētu nākt pirmie veikto darbu apraksti žurnāla rīkotajai bērnu un jauniešu sabiedrisko darbu sacensībai

Foto: J. Ligers

Vēl nebijusi sacensība bērniem

Laikrakstos palaikam parādās organizāciju aicinājumi jaunatnei piedalīties dažādās sacensībās, izsludinot godalgās grāmatas vai cita veida balvas, dažreiz arī lielāku vai mazāku naudas summu. Tagad vēl nebijušu sacensību globālā mērogā — lielāko savā pastāvēšanas laikā — noorganizējis žurnāls „Mazputniņš", iedalot dalībniekus divās sacensības grupās, vienu paredzot 8 — 12 gadu vecajiem bērniem, otru vecākiem par 12 gadiem. Arī paredzētās balvas ir mazāk parastas, taču katrā ziņā vērtīgas, piemēram, ceļojums uz DV organizācijas 2. globālajām dienām 1971. gadā Toronto, uzturēšanās dažādās latviešu bērnu vasaras nometnēs un līdzīgas. Šī sacensība, kuŗu rikotāji apzīmējuši par sabiedrisko darbu sacensību, risināsies veselu gadu: tā sākusies jau šāgada 1. martā un beigsies nākošā gada 28. februārī.

Sacensības noteikumi paredz sekmīgāko apbalvošanu par veiktajiem sabiedriskiem darbiem, kuŗus dalībnieki var paveikt latviešu organizācijās, draudzēs un dažādos pasākumos, kuŗi kalpo latviešu sabiedrības interesēm. Sacensību dalībniekiem līdz 1971. gada 15. martam jāiesūta paša rakstīts apraksts par veikto darbu ar attiecīgā pasākuma vadītāja apstiprinājuma parakstu, šo ziņojumu adresējot Intai Purvai (160 Woburn Ave, Toronto 320, Ont., Canada). Žūrijas komisija, kuŗā piedalīsies pazīstami sabiedriskie darbinieki, izvērtējot iesūtītos aprakstus, vadīsies no veikto darbu daudzuma, lieluma, grūtuma, ilguma, oriģinālitātes un līdzīgiem apsvērumiem.

Tā kā šī sacensība ir globāla, tad rīkotāji paredz veikto darbu aprakstu iesūtījumus no visām brīvās pasaules zemēm, kuŗās dzīvo latvieši. Tādēļ nav iespējams ne aptuveni paredzēt, no kuŗas zemes nāks uzvarētāji: vai tie būs zēni vai meitenes no Ziemeļamerikas, vai arī no Eiropas un Austrālijas. Un — latviešu bērni dzīvo arī Dienvidamerikā. Lai sacensību rīkotāji tiktu galā ar sava pasākuma materiālo pusi, jo arī izdevumus pagaidām nav iespējams aplēst, Latviešu nacionālā apvienība Kanadā jau piešķīrusi 200 dol. atbalstu sekmīgāko dalībnieku ceļa maksas segšanai. Tāpat tuvākajā laikā, kā rīkotājiem rakstījis prof. P. Lejiņš, arī Amerikas latviešu apvienība izlems, kādā veidā atbalstīt šo apsveicamo pasākumu, kuŗam var piekrist liela nozīme tālākajās svešuma dzīves gaitās, jo sacensība ir īsti piemērota jaunu sabiedrisku darbinieku audzināšanai. Toronto Sv. Jāņa un Sv. Andrejas draudzes tāpat jau piešķīrušas brīvu vasaras atpūtu savās Saulaines un Sidrabenes bērnu nometnēs vairākiem sekmīgākajiem sacensības dalībniekiem.

Ka šī ir „Mazputniņa" lielākā rīkotā sacensība žurnāla iznākšanas laikā, par to nav šaubu, taču, lai tā labi izdotos un tās mērķi īstenotos, arī vecākiem jānāk palīgā, ieinteresējot bērnus sacensībā piedalīties un viņus sabiedriskajā darbā ievadot.

J. L.

TORONTO ZIŅAS

⓫ Starptautiskajā skautu un gaidu mītnes vakarā West Park vidusskolas telpās 12. aprīlī ap 300 dalībnieku vidū bija arī Tērvetes (19.) skautu vienības skauti ar savu karogu, klātesot latviešu skautu jendas starptautisko sakaru daļas vadītājam Edmundam Ozolam un guntiņu vadītājai Silvijai Ozolai. Pēc karogu ienešanas un Kanadas himnas sākās skautu un gaidu priekšnesumi, kuŗos izcēlās lietuviešu koklētāju un stabulētāju ansamblis, bet igauņi uzstājās ar solodziesmām. Lietuviešu roveri un lielgaidas demonstrēja arī savas tautas dejas, tāpat ungāru gaidas krāšņos tautas tērpos. Kanadiešu gaidas savukārt izrādīja leļļu teātri.

⓬ TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums notiks 26 aprīlī plkst. 3 pēcpusdienā Kolumba zālē, bet skolotājas Judītes Vāgneres ar 6b. klases audzēkņiem iestudēto Annas Brigaderes pasaku lugu „Sprīdītis", kuŗa pirmo cēlienu jau izrādīja skolas Ziemsvētku sarīkojumā, pilnā mērā izrādīs 9. maijā plkst. 5.30 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

⓭ TLMM klubs savā lauku īpašumā Bērzainē uzsācis pavasaŗa uzpošanas darbus, pirmajai talkai notiekot 11. un 12. aprīlī, bet nākošā paredzēta 25. un 26. aprīlī. Pēc 19. aprīlī Bērzainē notikušajām tīraru šaušanas sacīkstēm, ar kuŗām kluba sporta šāvēji atklāja vasaras sezonu, rosīties sākuši arī makšķernieki, kuŗu vasaras sezonu, piedaloties arī Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubu biedriem, atklās 30. un 31. maijā ar eksternām sacensībām Nipisinga ezerā.. Dalībniekiem apmešanās paredzēta K. Suntaža vasarnieku apmetnē Sanalulu, uz kuŗieni nokļūst, braucot pa 11., 534. un 654. lielceļu uz ziemeļiem. Turpat nomājamas arī aiŗu un motora laivas. Pieteikšanās šim sacīkstēm pie J. Veckera (tālr. 259-9076), kas sniedz arī tuvāku informāciju. 14. jūnijā klubs savukārt paredzējis internas sacīkstes šaušanā ar 2. kalibra medību bisēm un pistolēm.

⓮ Bračista Pāvela Zariņa koncerts notiks 25. aprīlī plkst. 8.30 vakarā First Unitarian Church auditorijā (175 St. Clair Ave W.). Programmā paredzēti D. Mijo, E. Kreneka, F. Šūberta un P. Hindemita darbi. Klavieŗpavadījumus spēlēs Leo Barkins

⓯ Toronto latviešu biedrības gada sapulce 26. aprīlī plkst. 1 pēcpusdienā Latviešu namā, noteiktajā laikā neierodoties ceturtajai daļai no biedru skaita, pusstundu vēlāk būs pilntiesīga pie jebkuŗa ieradušos biedru skaita. Balss tiesīgi būs tikai biedri, kuŗi nokārtojuši biedru maksu. Darba sekā valdes un revizijas komisijas vēlēšanas, budžets jaunajam saimniecības gadam un citi jautājumi. apspriežot arī valdes ierosinātos statūtu grozījumus. Sapulci paredzēts uzsākt ar kopīgu maltīti, kuŗas izkārtošanai vēlama iepriekšēja pieteikšanās ar īpašu pasakni, kuŗš pievienots biedriem izsūtītajam darbības pārskatam un iesūtāms kasierim A. Bērziņam (316 Harbord St., Toronto 4, Ont.; tālr. 534-8447).

⓰ Dziesmu svētku jaunatnes programmas komiteja „Nākotne 70" 25. aprīlī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā rīko jautru vakaru „Raibā ritmā", kuŗa programmu koordinē Kārlis Siliņš, Rudīte Purva un Dace Māliņa. Ar priekšnesumiem piedalīsies mazie Diždancīša dejotāji un Dainas koŗa meiteņu ansamblis Dainuvīte, bet paši „Nākotnes 70" darbinieki rūpēsies par humoru. Paredzēta arī īsfilma par Toronto. Ieejas maksa 3,50 dol. pārim, bet 2 dol. atsevišķiem apmeklētājiem.

⓱ TLB sestdienas skolā pārbaudījumi sāksies 9. maijā ar rakstveida darbu latviešu valodā. Jaunākajām klasēm mācību gads beigsies 30. maijā, bet izlaiduma akts, pabeidzot skolas 20. darbības gadu, notiks 6. jūnijā Latviešu namā. Paredzams, ka abās 8. klasēs šogad skolas beigšanas apliecības kopskaitā saņems 38 audzēkņi.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

⓲ Kanadas latviešu dziesmu svētku jaunatnes programmas komiteja „Nākotne 70" Hamiltonā 26. aprīlī rīko soļojumu „No Jelgavas uz Ķemeriem", lai gūtu līdzekļus savu ieceru īstenošanai. Soļojuma tiešo organizēšanu veic vietējais jaunatnes pulciņš Rota ar citu organizāciju atsaucīgu palīdzību. Pulcēšanās gājienam paredzēta plkst. 10.30 dienā pie Latviešu biedrības nama (16 Queen St. N.), no kurienes soļotājus ceļā izvadīs Hamiltonas pilsētas galva V. Kops plkst. 11. Pēc apmēram 20 jūdžu veikšanas soļojuma dalībniekus biedrības namā sagaidīs ar siltām vakariņām. Soļojumam vēl vajadzīgi kā dalībnieki, tā arī „sponsori", kuŗi soļotājiem garantē maksu pēc pašu izvēles par katru veikto jūdzi. Organizācijas un uzņēmumi šādā veidā var arī reklāmēt savu vārdu, par veiktajām jūdzēm maksājot kādam soļojuma dalībniekam, kuŗš nes to īpašu plakātu.. Tuvāka informācija un soļojuma dalībnieku pieteikuma lapas saņemamas no Baibas - Šmitas - Kalējas (zvanot 522-7190) vai no Rotas valdes locekļiem.

⓳ Hamiltonas latviešu biedrības un jaunatnes pulciņa Rota kopīgi rīkoto Divreizdivi vakaru, kuŗš pulcināja ap 80 apmeklētāju, 11. aprīlī biedrības namā atklāja HLB pr-ks K. Ozols, bet vadīja Rotas pr-ks A. Svilpe. Ar dziesmām piedalījās meiteņu ansamblis Dzintars un jaundibinātais meiteņu trio Atmiņa, kuŗā dzied Sarmīte Bulte, Zeltīte Suškova un Dzintra Treimane. Jānis Valdmanis demonstrēja krāsu diapozitīvus par Divreizdivi nometni, Valdim Vilkam un Valdai Briedei sniedzot paskaidrojumus. Sekojošajā saviesīgajā vakarā jaunatnei piemērotu mūziku spēlēja „Griffons", bet par „vecmodīgo" deju mūziku gādāja un dziesmas vadīja akordeonists A. Grīnbergs.

BŠK

SV. KATRĪNAS

⓴ Sv. Katrīnu latviešu skolas Mātes dienas sarīkojums notiks 3. maijā plkst. 4 pēcpusdienā franču baznīcas zālē (101 Garnett). Programmā piedalīsies vietējais vanadžu ansamblis Senatne un vīru koŗa Viesturs Sv. Katrīnu un Niagaras kopa V. Rundāna vadībā, jauniešu tautas deju kopa un skolas audzēkņi. Pēc priekšnesumiem skolēnu vecāki rūpēsies par kafijas galdu.

Kolorado gubernātors pie latviešu republikāņiem

Samērā nelielā latviešu kolonija Denverā, Kolorado, arvien bijusi aktīva ne vien sabiedriskajā, bet arī politiskajā darbā, apliecinot allaž nacionālu stāju, kā arī izpelnoties vadošu amerikāņu politisko darbinieku atzinību. Sevišķi jāpriecājas par to, ka aktīvo darbinieku vidū ir arī daudzi vidējās un jaunās paaudzes akadēmiski izglītotie latvieši.

Nesen Amerikas latviešu republikāņu apvienības Kolorado/Vaiomingas nodaļa ievēlēja jaunu valdi, par priekšsēdi izraugot Augustu Gulbi, bet par viceprieksšsēžiem V. Zēbaueru, O. Sāpi un K. Ānu, sekretāri V. Ērdmani un kasieri G. Jakobsonu. Pēc oficiālās sanāksmes nodaļa bija rīkojusi neformālas vakariņas, kuŗās kā viesi piedalījās arī Amerikas latviešu republikāņu apvienības centrālās valdes priekšsēdis Voldemars Korsts ar dzīvesbiedri Mildu. Ar savu klātieni vakariņu dalībniekus pagodināja arī Kolorado pavalsts gubernātors Džons Lovs (John Love) ar dzīvesbiedri, pavadot latviešu republikāņu vidū vairāk nekā divas stundas. Gubernātors atzinīgi izteicās par latviešu vispārējo stāju, cildināja latviešu caurmērā patiešām augsto izglītības līmeni un mērķtiecību darbā ASV un Latvijas nākotnes labā.

Vēlāk gubernātors ielūdza pie sevis „uz kokteili" daļu sanāksmes dalībnieku, to vidū N. Štūlu.

MILVOKOS — PAV

SARĪKOJUMS PASU NAMĀ, KONCE

Aprīļa pirmās nedēļas nogalē akciju sabiedrība Milvoku latviešu nams rīkoja pirmo līdzekļu vākšanas sarīkojumu nama jau izbūvētajā apakšstāva zālē. Toposā nama „iesildīšanu" īsos vārdos atklāja architekts A. Kreišmanis. Par jautrību gādāja O. Ernstsons ar „svinīgu" svētku runu no „Mērnieku laikiem". Piemērotus zīmējumus bija darinājis Milvoku latviešu jaunatnes pulciņš Gaismas pils Ilzes Rūķes vadībā. Vietējās DV apvienības meiteņu kvintets kuplinājа vakaru ar tautas dziesmām diriģenta V. Aparjoda iestudējumā. Programmas daļas nobeigumā nama dāmu komitejas pr-ce B. Kreišmane pateicās visiem daudzajiem talciniekiem, kuŗi palīdzējuši šo vakaru sarīkot. Apmeklētāju — gan tuvu, gan arī tālāku — bija negaidīti daudz, tādēļ iedejošanu bija jāpārceļ uz vēl nepabeigto augšstāva zāli. Dejas prieku cienītājus tas tomēr netraucēja: tie tā aizrāvās, ka brīžiem putekļi pa gaisu vien griezās. Patīkami pārsteidza jauniešu aktīvā piedalīšanās. Retā latviešu sarīkojumā Milvokos jaunieši redzēti tik kuplā skaitā kā šai vakarā pašu namā. Jāpiezīmē, ka jaunatnes vidū populārā „Latvian Power" zīme greznoja arī viena otra amerikāņu drauga krūtis. Par atspirdzinājumiem izslāpušajiem un vakariņām gādāja Latviešu nama enerģiskā dāmu komiteja. Visi jutās tik omulīgi un pacilāti, ka sarīkojums beidzās tikai pēc pirmajiem gaiļiem. Tā atlikums, vairāk nekā 300 dol., palīdzēs paātrināt nama galīgu pabeigšanu.

★

Tieši 11. aprīlī pagāja 10 gadu, kopš neliela Milvoku DV apvienības vanadžu grupa M. Valtere-Einbergas ierosmē nolēma saliedēt savas balsis kopīgā dziesmā. No šī sākotnējā kvarteta gadu tecējumā izveidojās sekstets, kuŗā dzied V. Jēgere, A. Vanaga, M. Valtere-Einberga, Z. Vilciņa, L. Dūne un E. Runka. Visus 10 gadus vanadžu dziesmotā vienība dziedājusi vanagu un vanadžu sarīkojumos, svētku aktos, dievkalpojumos, kā arī piedalījusies lielāka apmēra sarīkojumos Čikagā, Gaŗezerā un citur. Atzīmējot savu jubileju, vanadžu dziedones Viskonsinas mūzikas kolledžas telpās rīkoja savu pirmo patstāvīgo koncertu, kuŗa programmai seksteta mūzikālais vadītājs diriģents V. Aparjods bija iestudējis 9 latviešu tautas dziesmas un 5 latviešu komponistu darbus. Sarīkojums bija necerēti labi apmeklēts, un plašo klausītāju saimi iepriecināja dziesmu mākslinieciski viengabalainais izpildījums. Seksteta uzņēmīgās un biežī pašaiziedzīgās dalībnieces savu pirmo patstāvīgo koncertu tādēļ pelnīti var atzīt par izdevušos. Pēc koncerta apvienības vanadžu kopa, atzīmējot seksteta 10 darbības gadu, DV namā rīkoja kopīgu azaidu dziedātājām, seksteta draugiem, labvēļiem un cienītājiem. Bija apsveikumi un ziedi, kā arī nepārtraukti „dziesmu kaŗi", kas tur-

Kolorado gubernātors pie latviešu republikāņiem

Samērā nelielā latviešu kolonija Denverā, Kolorado, arvien bijusi aktīva ne vien sabiedriskajā, bet arī politiskajā darbā, apliecinot allaž nacionālu stāju, kā arī izpelnoties vadošu amerikāņu politisko darbinieku atzinību. Sevišķi jāpriecājas par to, ka aktīvo darbinieku vidū ir arī daudzi vidējās un jaunās paaudzes akadēmiski izglītotie latvieši.

Nesen Amerikas latviešu republikāņu apvienības Kolorado/Vaiomingas nodaļa ievēlēja jaunu valdi, par priekšsēdi izraugot Augustu Gulbi, bet par vicepriekšsēžiem V. Zēbaueru, O. Sāpi un K. Ānu, sekretāri V. Ērdmani un kasieri G. Jakobsonu. Pēc oficiālās sanāksmes nodaļa bija rīkojusi neformālas vakariņas, kurās kā viesi piedalījās arī Amerikas latviešu republikāņu apvienības centrālās valdes priekšsēdis Voldemars Korsts ar dzīvesbiedri Mildu. Ar savu klātieni vakariņu dalībniekus pagodināja arī Kolorado pavalsts gubernātors Džons Lovs (John Love) ar dzīvesbiedri, pavadot latviešu republikāņu vidū vairāk nekā divas stundas. Gubernātors atzinīgi izteicās par latviešu vispārējo stāju, cildināja latviešu caurmērā patiešām augsto izglītības līmeni un mērķtiecību darbā ASV un Latvijas nākotnes labā.

Vēlāk gubernātors ielūdza pie sevis „uz kokteili" daļu sanāksmes dalībnieku, to vidū N. Štūlu.

Amerikas latviešu republikāņu apvienības Kolorado-Vaiomingas nodaļas sanāksmes un vakariņu dalībnieki: priekšā no kreisās — Inese Krūmiņa, centrālās valdes priekšsēdis Voldemars Korsts, Kolorado pavalsts gubernātora dzīvesbiedre, gubernātors Džons Lovs, Milda Korsta, nodaļas priekšsēdis Augusts Gulbis, sekretāre V. Erdmane un G. Krūmiņš; aizmugurē stāv — N. Štūls, A. Tobisa, A. Tobiss, I. Metjūza (Matthews), D. Šifers, A. Metjūzs, V. Jakobsone, E. Brikovskis, Landena, G. Jakobsons, V. Zēbauers, K. Īgenbergs, V. Burkēvics, māc. Z. Upīte, J. Eikerts, V. Eikerta un A. Pillanders.

Gubernātors atzinīgi izteicās par latviešu vispārējo stāju, cildināja latviešu caurmērā patiešām augsto izglītības līmeni un mērķtiecību darbā ASV un Latvijas nākotnes labā.

Vēlāk gubernātors ielūdza pie sevis „uz kokteili" daļu sanāksmes dalībnieku, to vidū N. Štūlu, G. Krūmiņu, A. Gulbi un V. Korstu ar dzīvesbiedrenēm. Pēc oficiālās gubernātora mītnes apskates ielūgtajiem latviešu darbiniekiem bija izdevība brīvās un neoficiālās pārrunās izmainīties ieskatiem, paust latviešu nacionālpolitiskos mērķus un iepazīstināt gubernātoru ar latviešu republikāņu centieniem un nodomiem.

B. B.

MILVOKOS — PAVASARĪ IEEJOT

SARĪKOJUMS PASU NAMĀ, KONCERTS UN DIVAS SKATES

Aprīļa pirmās nedēļas nogalē akciju sabiedrība Milvoku latviešu nams rīkoja pirmo līdzekļu vākšanas sarīkojumu nama jau izbūvētajā apakšstāva zālē. Toposā nama „iešlidīšanu" īsos vārdos atklāja architekts A. Kreišmanis. Par jautrību gādāja O. Ernstsons ar „svinīgu" svētku runu no „Mērnieku laikiem". Piemērotus zīmējumus bija darinājis Milvoku latviešu jaunatnes pulciņš Gaismas pils Ilzes Rūķes vadībā. Vietējās DV apvienības meitenu kvintets kuplināja vakaru ar tautas dziesmām diriģenta V. Aparjoda iestudējumā. Programmas daļas nobeigumā nama dāmu komitejas prece B. Kreišmane pateicās visiem daudzajiem talciniekiem, kuri palīdzējuši šo vakaru sarīkot. Apmeklētāju — gan tuvu, gan arī tālāku — bija negaidīti daudz, tādēļ dejošanu bija jāpārceļ uz vēl nepabeigto augšstāva zāli. Dejas prieku cienītājus tas tomēr netraucēja: tie tā aizrāvās, ka brīžiem putekļi pa gaisu vien griezās. Patīkami pārsteidza jauniešu aktivā piedalīšanās. Retā latviešu sarīkojumā Milvokos jaunieši redzēti tik kuplā skaitā kā šai vakarā pašu namā. Jāpiezīmē, ka jaunatnes vidū populārā „Latvian Power" zīme greznoja arī viena otra amerikāņu drauga krūtis. Par atspirdzinājumiem izslāpušajiem un vakariņām gādāja Latviešu nama enerģiskā dāmu komiteja. Visi jutās tik omulīgi un pacilāti, ka sarīkojums beidzās tikai pēc pirmajiem gaiļiem. Tā atlikums, vairāk nekā 1300 dol., palīdzēs paātrināt nama galīgu pabeigšanu.

☆

Tieši 11. aprīlī pagāja 10 gadu, kopš neliela Milvoku DV apvienības vanadžu grupa M. Valteres-Einbergas ierosmē nolēma saliedēt savas balsis kopīgā dziesmā. No sākotnējā kvarteta gadu tecējumā izveidojās sekstets, kurā dzied V. Jēgere, A. Vanaga, M. Valtere-Einberga, Z. Vilciņa, L. Dūne un E. Runka. Visus 10 gadus vanadžu dziesmotā vienība dziedājusi vanagu un vanadžu sarīkojumos, svētku aktos, dievkalpojumos, kā arī piedalījusies lielāka apmēra sarīkojumos Čikagā, Gaŗezerā un citur. Atzīmējot savu jubileju, vanadžu dziedones Viskonsinas mūzikas kolledžas telpās rīkoja savu pirmo patstāvīgo koncertu, kuŗa programmai seksteta mūzikālais vadītājs diriģents V. Aparjods bija iestudējis 9 latviešu tautas dziesmas un 5 latviešu komponistu darbus. Sarīkojums bija necerēti labi apmeklēts, un plašo klausītāju saimi iepriecināja dziesmu mākslinieciski viengabalainais izpildījums. Seksteta uzņēmīgās un bieži pašaizliedzīgās dalībnieces savu pirmo patstāvīgo koncertu tādēļ pelnīti var atzīt par izdevušos. Pēc koncerta apvienības vanadžu kopa, atzīmējot seksteta 10 darbības gadu, DV namā rīkoja kopīgu azaidu dziedātājām, seksteta draugiem, labvēļiem un cienītājiem. Bija apsveikumi un ziedi, kā arī nepārtraukti „dziesmu kaŗi", kas turpinājās līdz agrai rīta stundai (skat. atsevišķu rakstu).

☆

Milvoku latviešu ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 11. un 12. aprīlī latviešu baznīcas sabiedriskajās telpās rīkoja daiļamatniecības skati. Piedalījās podnieces — Maiga Zaļinska, Vera Šteinharde, Rūta Puriņa un 1967. gada Kultūras fonda balvas laureāte daiļamatniecībā. — audēja Paulīne Skrupškele, visas no Mičigenas pavalsts. Skati ļoti gaumīgi un pārskatāmi bija iekārtojis mākslinieks Jānis Strods, kuŗš arī to atklāja. Izstādītie daiļamatniecības izstrādājumi, lielāko daļu veidoti rokām bez virpas palīdzības, izpelnījās apmeklētāju nedalītu piekrišanu. Sevišķi patika vāzes un svečturi, bet bija arī interesanti cita veida māla trauki un veidojumi, daži pat tīri modernās formās. Tāpat patika V. Šteinhardas „Mērnieku laiku" izteiksmīgie tēli mālā. Skates mākslinieciskajā kopainā patīkami kontrastēja P. Skrupškeles darinātie audumi. M. Zaļinska stāstīja par mālu un podiem, kā arī demonstrēja māla trauku izveidošanu ar rokām. Izstāde tiešām bija vienreizēja, jau tādēļ vien, ka tajā neredzēja nevienas parastajās latviskās keramikas skatē dominējošās šabloniskās formas, krāsas vai ornamentus. Daudzie skates apmeklētāji, varbūt, tieši tādēļ cītīgi iegādājās izstādītos darbus, kuŗu lielākā daļa, skati slēdzot, palika Milvokos.

Daiļamatniecības izstādes laikā, 12. aprīļa pēcpusdienā, baznīcas sarīkojumu zālē dāmu komiteja bija rīkojusi arī modes skati. Šo sarīkojumu, kuŗš tāpat bija pulcinājis kuplu apmeklētāju saimi, atklāja Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pr-ce Z. Lazdiņa. Skates ievadījumā soliste Skaidrīte Ilstere no Čikagas brīvmākslinieces A. Sinepas klavieŗu pavadījumā dziedāja latviešu komponistu dziesmas. Pēc tam sākās pašu darināto tērpu skate. Tos demonstrēja darinātājas pašas, spriganas pusaudzes un bērni dažādos vecumos. Lielāko piekrišanu izpelnījās vairāki eleganti un moderni tērpi ar latviskiem motīviem, adītas kleitas un tamborēti minisvārcīņi. Pēdējo darinātāja vēl ir padsimtnieču gados. No bērnu drēbēm patika meiteņu kleitiņas un zēna uzvalciņš, gatavoti no baltas drānas, ar tautisku prievīšu apšuvumiem. Šos apģērbus ar redzamu labpatiku no visām pusēm parādīja trīs mazas māsiņas un vēl mazāks brālītis. Parīzes lielās modes pasaules ieskaņu ienesa kādas jaunās paaudzes pārstāves darinātais gaumīgais bikšu tērps. Adīto tērpu lielākā daļa gatavota adīšanas darbnīcas īpašnieces Maigas Zvīgznes lietpratīgajā vadībā. Viņa arī rūpējās par to izteiksmīgu demonstrēšanu. Modeļu parādi spraigi un asprātīgi vadīja aktrise Elza Tauriņa, aizpildot īsos pārtraukuma brīžus ar „modīgu" humoresku lasījumiem. Pēc skates čaklās draudzes dāmas aicināja visus pie kafijas galda.

E—is

Pirmais patstāvīgais koncerts

MILVOKU VANADŽU SEKSTETA 10 DARBĪBAS GADU ATCERES KONCERTS

Savam 10 gadu jubilejas koncertam Viskonsinas mūzikas kolledžas mājīgajā un skanīgajā zālē Milvoku vanadžu sekstets 11. aprīlī bija izraudzījis un diriģenta V. Aparjoda vadībā iestudējis programmu, kuŗā dominēja latviešu komponistu dziesmas. Piezīmējams, ka savam pirmajam patstāvīgajam koncertam sekstets bija sagatavojis gandrīz pilnīgi jaunu programmu.

Jau ar pirmo dziesmu vienādos vakara tērpos ģērbušās dziedātājas ieguva klausītāju pilnās zāles uzmanību, kuŗa neatslāba līdz koncerta beigām, veselu virkni dziesmu dzirdot še pirmo reizi. Interesantākās no tām bija T. Ķeniņa „Bandinieka līgaviņa", L. Vīgnera impresionistiskās „Mans ezers" un „Rasa klāja zemes vaigu", E. Melngaiļa vienkārši skaistā „Kumeliņa galvu glaudu", Aldona Kalniņa „Labu rītu bite nes" un V. Ozoliņa „Bāliņos dziedādama". Ar pēdējo sekstets savu koncertu ievadīja. 10 gadu darbā sekstets panācis slavējamu balsu izlīdzinājumu, kuŗa palaikam pietrūka pirmajos gados. Sevišķi iepriecināja abu pirmo soprānu pilnīgā tembra saskaņa. Visas seksteta dalībnieces ir arī ilggadējas jaukto koŗu dziedātājas, kā rezultātā intonācija visumā noturīga.

Dziedāšana mazā ansamblī bez diriģenta prasa no dalībniecēm lielāku gatavību, lielāku iejūtu un dziesmu izpratni. Šai ziņā dziedājums visatraisītākais bija E. Melngaiļa darbos „Pasaciņa" un „Kumeliņa galvu glaudu", abās L. Vīgnera dziesmās Aldoņa Kalniņa „Labu rītu bite nes" un Jēkaba Mediņa „Ezerā". Visai atzīstamas pēdējā daļā četras dziesmas (divas T. Kalniņa un divas Lūcijas Garutas) klavieŗu pavadījumā, kuŗu spēlēja I. Slempere.

Ja kāds no klausītājiem uz koncertu bija nācis ar zināmām bažām, tad jau ar pirmajām dziesmām bažīgo neatvairāmi ieaijāja nedzirdēto dziesmu burvībā, kuŗu to paturēja savā varā visu koncerta laiku, pārliecinoši parādot, ka seksteta 10 gadi bijuši svētīgi un auglīgi darba gadi, izvirzot šo vanadžu ansambli mūsu dziesmu vienību pirmajās rindās.

Koncerta pirmās daļas beigās dziedātājas, pavadītāju un diriģentu ar ziediem un pateicības vārdiem sveica DV vīru koŗa pr-ks R. Prūsis. Milvoku organizāciju un draudžu vārdā sekstetu apsveica prezidējošās Sv. Jāņa draudzes pr-ks J. Grundsbergs, bet no jauktā koŗa Dzimtene ziedus pasniedza tā pr-ce A. Medne. Koncerta nobeigumā sekstetam pateicās Milvoku ev.-lut. draudzes pr-ks J. Vanags, bet mazā Dace Vanaga sadalīja dziedātājām neļķu klēpi. Arī vanadžu kopa bija gādājusi par rožu ziediem, bet bijušā seksteta dalībniece M. Skraučeva pasniedza katrai dziedātājai pa neļķei.

Pie vanadžu kopas sekstetam par godu klātā vakariņu galda DV namā ansambļa dalībniecēm un mūzikālajam vadītājam ASV DV zemes valdes un apvienības vārdā pateicās un labākos novēlējumus turpmākam darbam izteica E. Peniķis Čikagas vanadžu ansambļa sveicienus ar ziediem nodeva E. Āruma, DV apvienības Čikagā vārdā sveica R. Ārums, no Milvoku vanadžu kopas — M. Cukura, no DV vīru koŗa — R. Prūsis, Milvoku skautu vienības un novada priekšnieka uzdevumā — E. Peniķis, sabiedriskais darbinieks H. Misiņš un M. Skraučeva. Dziesmu iestudētājs V. Aparjods asprātīgā stāstījumā raksturoja 10 dziesmotos gadus un savu „nenozīmīgo" lomu sekstetā.

Rakstveidā sekstetu bija sveikuši diriģents R. Zuika, Toronto vanadžu ansambļa dalībniece — Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, Sv. Katrīnu (Kanada) vanadžu ansamblis Senatne, Kolorado vanadžu kopa un jauktais koris Dziesmu Vairogs. Seksteta idejiskā vadītāja M. Valtere - Einberga ansambļa vārdā pateicās visiem apsveicējiem un atbalstītājiem, garākā stāstījumā attēlojot seksteta baltās un nebaltās dienas, tāpat īsi raksturojot katras dziedātājas entuziasmu kopīgas dziesmas saliedēšanā.

Lai parādītu vakariņu dalībniekiem, kā seksteta dalībnieces dziedājušas sākuma laikā, M. Valtere, Z. Vilciņa un M. Skraučeva mazliet komiskā izpildījumā nodziedāja trīs tautas dziesmas. Vakars pagāja dziesmās un jūsmīgās atcerēs par aizvadītajiem 10 gadiem.

—ep—

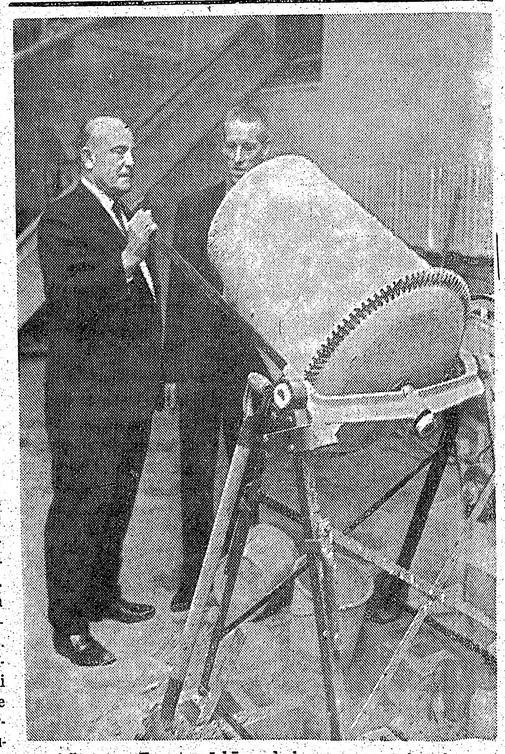

Latviešu nama Toronto pārbūves darbos savu prasmi rīcībā ar cementa jaucamo mašinu pārbauda Adolfs Kristapsons (pa kreisi) un Valdis Bebris. Foto: J. Līgers

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

Ņujorkā 11. aprīlī ieradās L. Morusa no Hamiltonas, Kanadā, viena no Toronto rīkoto Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku tautas deju lieluzveduma organizētājām un iestudējumu saskaņotājām. Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē notika informatīva sēde, kuŗā bez viešņas piedalījās citu ASV austrumpiekrastes tautas deju kopu pārstāvji. No Bostonas bija ieradusies L. Āboliņa, no Filadelfijas Dzirksteles atbraucis N. Mednis, no Albānijas deju kopas Sudmaliņas — A. Grīnmanis, no Ņudžersijas deju kopas Dzintars — P. Ozoliņš, no Ņudžersijas deju kopas Zaglītis — Z. Lapiņa, bet no Ņujorkas Trejdekšņa piedalījās Z. Gaujeniece. Kavēts iersties bija Vašingtonas pārstāvis L. Spožais. Bez šiem vadītājiem no katras vietas sanāksmē piedalījās vēl 2 vai 3 palīgi. Tā kā lieluzvedumā Toronto uzstāsies ap 1000 dejotāju, nepieciešama sarīkojuma precīza izstrādāšana, paredzot kārtu uznākšanu un noiešanu. Mācoties no iepriekšējiem līdzīgiem sarīkojumiem, agrāk pielaistās kļūdas rīkotāji šoreiz grib novērst. Dažādas variācijas uznākšanā un noiešanā, tāpat dažādus dejas soļus demonstrēja Ņujorkas Trejdekšņa dejotāji.

ČIKAGA

Gaujas (6.) gaidu un Staburaga (70.) skautu vienību vecāku padome 12. aprīlī bija rīkojusi gadskārtējo bērnu pēcpusdienu Latviešu nama telpās. To vadīja E. Mežulis, bet uzvedumu — R. Skujiņas dzejoli „Zvēru bērnu dārzs" lasīja un vadīja Inese Strautniece Stoke. Atsaucoties tekstam, no zāles malu malām saskrēja, salēca un sarāpoja lāči, vilki, tīģeri, putni un vardes. Mūziku zvēru gājienam, kuŗu bija komponējusi jaunā ērģelniece Māra Kārkliņa, atskaņoja Ingrida Kārkliņa. Vadoties pēc iecerētā stundu plāna, pirmā notika dziedāšanas stunda ar Laimdotas Gleškes - Anšmitas divām kokles pavadījumā dziedātām tautas dziesmām. Sekoja Smaidas Oses „Gadatirgus Sprungulmuižā" skandējums, ar dzīvīgo izpildījumu aizraujot lielos un mazos. Veiklību vingrošanā parādīja guntiņu pulciņš, bet Uldis Ivāns, tēlodams profesoru, atbildēja uz ākīgiem jautājumiem. Tautas dziesmas dziedāja māsa un brālis Laura un Armands Birkeni ģitaras un tamburīna pavadījumā. Raibo priekšnesumu virkni pabeidza Inese Liepiņa ar „Jūrnieka deju". Rotaļas bērniem vadīja Inese Kļaviņa un Elvīra Dzelme, par kafijas galdu bija rūpējušies skautu un gaidu vecāki A. Grīnbergas vadībā. Zāles dekorācijas bija gatavojis gaidu pulciņš, bet zvēru maskas lielgaidu dzimts.

I. Š.

GRAND RAPIDI

Latviešu baptistu draudzes 5 gadu darba atcere un pateicības svētki 15. martā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes baznīcā izvērtās par nozīmīgu notikumu, kuŗam plašāku uzmanību veltīja arī pārējā sabiedrība. Varētu teikt, ka šajā atcerē bija liela dažādība — dievkalpojums, garīga sapulce un koncerts, piedaloties mācītājiem A. Stefenbergam, K. Hermanim, J. Lazdam, V. Landmanim, A. Majoriņam un A. Ernsonam, dziedātājām M. Cakarei un V. Landmanei. draudzes dubultkvartetam un Čikagas latviešu baptistu draudzes korim. Koncerta programmā bija solodziesmas un dueti, arī koŗi dziedāja gan atsevišķi, gan kopā. Kopkori pārmaiņus diriģēja R. Kalnmals un A. Pakalns; klavierpavadījumus spēlējot Silvijai Rituma. Pēc apsveikumu nolasīšanas baznīcā, svētīšanas un dievkalpojuma beigu vārdiem svinības turpinājās sabiedriskajās telpās pie mielasta galda, šīs daļas norisi vadot māc. A. Stefenbergam. Arī še bija dziesmas un runas. Novēlējumus teica Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev.-lut. draudzes pr-ks O. Jirgensons, māc. A. Ernsons no Saginavas, māc. A. Stefenbergs un citi, kuŗiem par draudzību un labavēlējumiem pateicās draudzes pr-ks R. Markus.

KALAMAZŪ

Jauniešu pulciņa rīkoto otru gadskārtējo mākslas skati 14. martā Latviešu biedrības namā pēc pulciņa pr-ka Austŗa Ruņģa uzrunas atklāja latviešu biedrības vicepr-dis P. Austriņš, pakavēdamies pie mūsdienu jaunatnes problēmām. Skates atklāšanā bija ieradies ap 50 interesentu, bet otrā dienā izstādi apskatīja vēl ap 80 apmeklētāju, kuŗi parakstījās pulciņa viesu grāmatā un pielika savu otas „triepienu" visu kopīgi „gleznotajā" darbā. Ar saviem darbiem izstādē piedalījās K. Zaļinskis, M. Baškere, A. Zaļinska, Z. Balka, J. Ķinēns, L. Miervalde, S. Ruņģe, S. Zaļinska, S. Kajaka, M. Grīntāla, S. Miķelsone, J. Baškers un M. Paudrups ar kopā 30 darbiem. Līga Miervalde bija izstādījusi lielāko darbu skaitu — 8 eļļas gleznojumus. Izstādes iekārtošanā jauniešiem daudz palīdzēja mākslinieks Arnolds Sildegs.

Latviešu skola 15. martā Latviešu biedrības nama apakšējā zālē bija sarīkojusi bērnu pēcpusdienu ar bērnu svētkiem piemērotām sacensībām un nodarbībām. Visapkārt zālei bija izveidoti dažādi stendi, kuŗus pārzināja skolotāji ar izpalīgiem — bērnu vecākiem. Bērnu dalības kartītēs ielīmēja zvaigznīti par katru paveikto uzdevumu, un kad visas vietas bija pilnas zvaigznītēm, sacensonis saņēma balvu. Viskrāsainākais izvērtās zīmējumu stends, jo visus bērnu darbus pielika pie sienas, izveidojot veselu „izstādi" arī nama apakšstāvā, jo augšstāvā tai pašā laikā notika jaunatnes pulciņa darbu skate.

No Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes darbības pārskata, kuŗu pieņēma draudzes padomes sēdē, bija redzams, ka aizvadītajā gadā draudzes locekļu skaits samazinājies par 20, no kuŗiem 8 miruši. Tā šāgada sākumā draudzē bija 410 locekļu. Kristīti 2 bērni, salaulāts 1 pāris. 57 notikušos dievkalpojumus caurmērā apmeklējuši 76 baznīcēni. Kollektēs ienākuši 2675 dol. Pagājušā gadā saimnieciskā budžeta apgrozījums devis 706 dol. atlikumu. Dāmu komiteja apgrozījusi 3101 dol. Visas draudzes materiālās vērtības kopā sastāda 85.931 dol. Šāgada budžetu padome pieņēma 11.782 dol. apmērā, atstājot draudzes nodevas līdzšinējās — 30 dol. vīriešiem un 26 dol. sievietēm, bet studentiem 14 dol. gadā. Padome nolēma iegādāties vēl 2 Gaŗezera akcijas par 200 dol. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza A. Grāmatiņš, atzīstot draudzes pārvaldes darbību par sekmīgu. Par delegātu ALA kongresā Indianapolē ievēlēja K. Brūveri. Sapulci vadīja draudzes pr-ks K. Brūveris, bet protokolēja A. Kalniete.

Latviska jaunatne — lielākais prieks

KALAMAZŪ DV APVIENĪBAS GADASVĒTKOS PRIEKŠNESUMU DAĻĀ TIKAI JAUNIEŠI

Pateicoties rīkotāju izmaņai organizēšanā, DV apvienības Kalamazū 18. gadasvētku sarīkojumā 11. aprīlī Latviešu biedrības namā ap 100 apemeklētāju vidū liela daļa bija „jaunā maiņa", arī priekšnesumu sniedzēju tikai jaunieši. Apvienības pr-ks A. Minka, uzrunājot svētku dalībniekus, galvenokārt pievērsās tieši jaunatnei, gan pamācīdams, gan aicinādams palikt „vecīšu" vietā un pašiem būt spējīgiem izšķirties, ko dalīt un kādam virzienam sekot. „Esiet tik kādam pats par sevi pastāvīgs un atbildīgs pats sev!" aicināja runātājs.

Pēc DV dziesmas svētkus ievadīja prāv. J. Turks, svētrunai ņemdams par pamatu Austrālijā izgatavotajā Latviešu leģiona piemiņas standartā rakstītos vārdus: „Mans gods ir uzticība!" Svētku dalībniekiem, bet jo sevišķi jauniešiem par iepriecinājumu šai jubilejā izpalika tradicionālās gaŗās runas, kaut viesu vidū bija arī kaimiņu apvienību pārstāvji un gandrīz vai visu vietējo latviešu organizāciju priekšnieki.

Priekšnesumu daļā Aelita Ozoliņa un Māra Laurēna spēlēja klavieres, Kokles solo, atskaņojot tautas dziesmas, sniedza M. Laurēna, klausītājus visvairāk iejūsminot, ko apliecināja ilgie aplausi. Ar lielāku dalībnieku skaitu priekšnesumos piedalījās tautas deju grupa M. Paudrupes vadībā, sniedzot vairākas dejas gan pašu mazāko, gan lielāko dejotāju izpildījumā. Visjaunākā dejotāja bija tikai 4 gadus vecā Andra Elksne. Rīkotāji katram priekšnesumu sniedzējam pateicās ar sarkanu rozi.

Pēc priekšnesumiem par deju mūziku gādāja Grand Rapidu jauniešu kapella „Mēs trīs un viņa", bet par viesu cienāšanu rūpējās apvienības vanadzes savas priekšnieces Z. Bērziņas vadībā. „Nekas tā neiepriecina, kā tas, ka redzam savā vidū tik daudz mūsu mīļās jaunatnes. Par cik mēs spēsim un mācēsim to saistīt pie sevis, savā sabiedrībā, par tik arī vairosim savas latviskās rezerves," priekā izteicās apvienības vicepr-dis R. Jankavs.

V. Bokis

CĒDELGEMAS GARS

(Pārnesums no 1. lpp.)

skan, kuŗi nekā laba neatrada Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas pasākumos, bet, kad paši tika pie teikšanas, tad pēc turpat gada bezdarbīgas plānošanas, pat uz papīra nekā neuzmetuši, ar lielu blīkšķi aizsprāga kur nākuši, pie tam aizkaŗot darbīgākos pašu vēlētos ALAs valdes locekļus. Nekas dzīvē nestāv uz vietas — mainās forma, bet saturam jāpaliek, tāpat kā kaŗā mainās taktika, bet mērķis uzvarēt paliek.

ASV valdība un pilsoņi negrib atdot pacifistu prasīto Vietnamu komūnistiem, kaut vai jau 40.000 kritušo kaŗavīru dēļ. Daugavas Vanagi brīvās Latvijas ideju neatdos kaut vai 80.000 par savu zemi kritušo brāļu dēļ. Vieglo cilvēku prāti mainās reizē ar ar pašlabuma izdevībām. DV rindas var sarukt, no tām var izstāties, bet tie, kas paliks, tie cīnīsies

Iepazīšanās ar Tuvajiem austrumiem

Jaunais diplomāts Jānis Kadilis, juniors, ap 50 klausītāju un skatītāju 11. aprīļa vakarā DV namā Ņujorkā iepazīstināja ar Izraēlu, Ēģipti un Libanonu, kuŗas viņš kā tūrists apmeklējis pagājušajā gadā. Vairāk nekā 300 krāsu diapozitīvu viņa stāstījumu padarīja, ļoti dzīvu. Izraēlas raksturojumā galvenais uzsvars bija likts uz bībliskām un Kristus laika vietām un daudzajām kristīgo baznīcām, kuŗu „Izraēlā ir vairāk nekā dažā labā kristīgo zemē". Uzskatāmi referents parādīja lielās pūles, kuŗas ieguldītas turienes lauksaimniecībā, lai tuksnesi ar darbu un apūdeņošanu pārvērstu auglīgā zemē. Ēģipte gan var lepoties ar 5000 gadu vecām piramīdām, sfingām un sienu gleznojumiem, taču pašreizējā Ēģipte atstāj lielas nabadzības iespaidu. Pēdējā valsts, ar kuŗu J. Kadilis iepazīstināja, bija Libanona, ar tās auglīgo zemi un kristīgo iespaidu, kuŗa turības zīmē arī atrodas starp Izraēlas eiropiskajiem vaibstiem un austrumniecisko nabadzību un vienmulību. Atšķirība ir arī tūristu pavadoņu ziņā Izraēlā un Ēģiptē. Ja Izraēlā tie ir patikami palīgi, tad ēģiptiešu uzbāzība tūristiem ir īsts pārbaudījums izmaņai no tiem atbrīvoties. Pēc stāstījuma klausītājiem bija daudz jautājumu, sevišķi par Izraēlu.

—k—

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 14. GADA GĀJUMA
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
8 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs
(viļņis 1470)
Informācijas tālr. Toronto
261—4218.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue

Dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu plkst. 11 dienā draudzes baznīcā.

Māc. A. Cops, 38 Balaby Cr. Don Mills. Tālr. 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojuma, Toronto 9.

26. aprilī pl. 11 dienā dievkalpojums; svētdienas skola; 12.15 jaunatnes grupa.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. aprilī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums un svētdienas skola; pēc dievkalpojuma pirmsiesvētes jauniešu grupa.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S. māc. E. Pavasars

26. aprilī pl. 3.30 pēcpusdienā dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 4 divkalpojums pieaugušiem.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Tel. 489-3224.

Montreālas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīca 4545 Marcu Avenue.

26. aprilī pl. 12.30 dienā bībeles stunda; pl. 1.30 dienā dievkalpojums, svētdienas skola, jaunatnes stunda.

3. maijā pl. 1.30 dienā dievkalpojums.

10. maijā pl. 1,30 dienā Ģimenes dienas dievkalpojums; svētdienas skola, jaunatnes stunda.

17. maijā pl. 1.30 dienā Vasarsvētku dievkalpojums.

23. maijā pl. 7 vakarā iesvētību mācības noslēguma dievkalpojums.

24. maijā pl. 1.30 dienā iesvētību dievkalpojums.

OTAVA

Māc. Kdg. Lange, 804 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3500, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīca 400 Sparks iela.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

25. aprilī — pl. 8.30 Pāvila Zariņa (brača) koncerts Unitarian Church, 175 St. Clair Av. W. Pie klavierēm Leo Barkins.

25. aprīlī pl. 7.30 vakarā Latviešu namā komitejas „Nākotne 70" rīkotais jautrais vakars „Raibā ritmā".

26. aprīlī — pl. 3 pēcpusdienā Kolumbus zālē TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

30. aprīlī — pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakarā piedalīsies māc. Gunārs Tīss no Brazīlijas ka runātajs, sonsts un pianists. Pārdomu temats: „Zīmes debesīs un notikumi virs zemes."

2. maija — DV Toronto nodaļas Maija balle ar karalienes vēlēšanām DV namā.

9. maijā — pl. 5.30 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas zālē TLB sestdienas skolas A. Brigaderes pasaku lugas „Spriditis" izrāde.

9. maijā — pl. 6.30 Saulainē Kurzemes krišanas 25 gadu atceres svētbrīdis.

No 27. jūnija — 6. jūlijam — Dziesmu svētku laikā Ģirts Tiltiņš rīko gleznu skati savā studijā, 567 Yonge Street.

HAMILTONA

24. aprīlī — pl. 8 vakarā Latviešu biedrības telpās, 16 Queen St. North, dzejoļu vakars ar Olafu Stumbru.

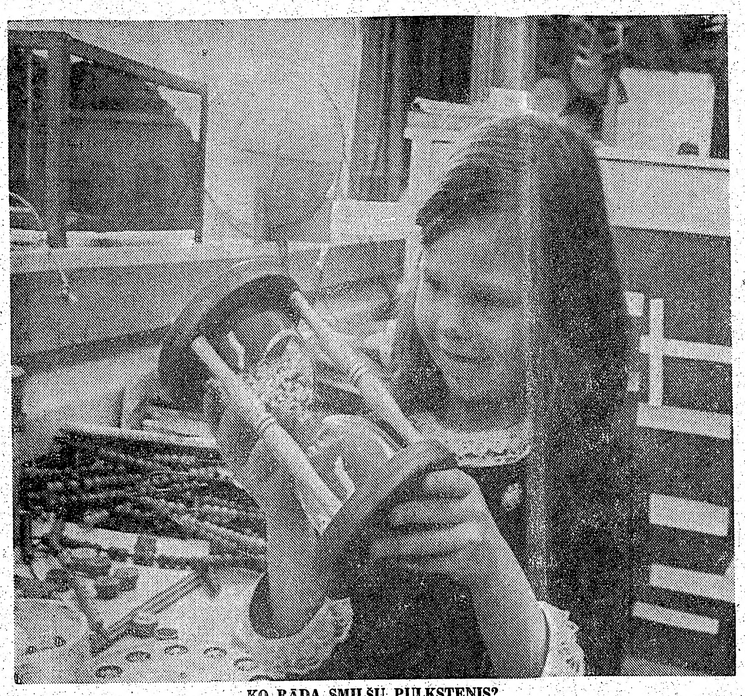

KO RĀDA SMILŠU PULKSTENIS?

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas 1. klases audzēkne Sandra Liepkalna savas klases rotaļlietu un mācības līdzekļu nodalījumā ar lielu interesi pētī, kā konstruēts senlaicīgais smilšu pulkstenis. Tas nerāda tieši nolasāmas stundas, ne arī datumus, bet Sandra un pārējie latviešu skolas bērni zina, ka atlicis vairs maz sestdienu līdz brīdim, kad skola slēgs durvis vasaras brīvlaikam, bet daudzi skolas bērni atkal tiksies vasaras nometnēs. Sandra nodomājusi šo vasaru aizvadīt Sidrabenē.

Foto: J. Līgers

Ar pipi uz jumta

BIEDRU KARTES ANGĻU VALODĀ ● „MILJONARI" APSVEŖ LAIKRAKSTA PIRKŠANU ● VAJADZĪGA ALAs OFICIĀLĀ CHRONIKA NAV VAJADZĪGA ● SKOLU APGRŪTINĀJUMS VECĀKIEM

Ja var ticēt avīžu ziņām, tad Ņujorkas latviešu biedrība savas agrāk gada biedru kartes izgatavojusi angļu valodā, kaut agrākos gados tās bija latviešu valodā. Šīs biedrības uzdevums ir kopt un saglabāt latviešu valodu, kā raksta tās biedrs Kārlis Stalšāns no Longbrančas. Cik var noprast, tad ieraksti kartēs ir arī vēl latviešu valodā, jo lasītāja vēstulē teikts, ka „tagad parādījušies arī uzraksti angļu valodā, liekot tos pirmā vietā, pie kam ar daudz lielākiem burtiem nekā latviskie".

Doma pavisam laba. Latvieši progresē un iemācījušies angļu valodu labāk nekā latviešu. Angļu valodā izrakstītas kartes var noderēt arī citām vajadzībām, piemēram — savas personības pierādīšanai, ja pie rokas negadās citi dokumenti. Tā kāda no „Latvijas Amerikā" darbiniecēm izmanto laikraksta žurnālista kartīti angļu valodā savas personības pierādīšanai pastā, saņemot ierakstītus sūtījumus vai kārtojot darījumus. Kāpēc lai Ņudžersijas latviešu biedrības biedru karte nekalpotu līdzīgiem uzdevumiem.

Palaikam latviešu laikrakstos parādās raksti par „tūkstošnieku klubu", kas cer savākt miljonu dolāru ar biedru labprātīgām 1000 dol. iemaksām... Pēc tam ar šī kapitāla procentiem varētu sekmēt dažādus kultūras pasākumus. Raksti līdz šim bijuši gan pesimistiski, necerot uz šādiem dižiem panākumiem, gan arī cerību pilni, cerot pasākumu drīzā laikā iedzīvināt. Tā ierosinātāji un dalībnieku vairums ir labos materiālos apstākļos dzīvojošās vidējās paaudzes pārstāvji.

Liekas, ka šai grupai radies arī vēl kāds cits ierosinājums, kurš nekur nav plašāk diskutēts. Braucot mājās no ALAs valdes sēdes (un iepriekšējā dienā notikušās vidējās paaudzes „stratēģijas sanāksmes"), viens no šīs grupas aktīviem dalībniekiem — Uldis Grava — mēģināja noskaidrot laikraksta „Laiks" pirkšanas iespējas: vai līdzšinējais īpašnieks to vēlētos pārdot un kādu cenu tādā gadījumā prasītu. Sarunu dzirdēja arī „Laika" redaktors, bet dabīgi, ka viņš ne par pārdošanas iespējām, ne cenu nekā nevarēja izteikties. Atliek tikai jautājums, vai vidējā paaudze ar to gribēja laikrakstu atbalstīt kā kultūras pasākumu, piešķirot tam līdzekļus, vai arī to „nopirkt", lai iegūtu līdzekļus citu kultūras pasākuma atbalstīšanai. Liekas gan, ka ne vienu, ne otru vidējā paaudze nevēlas darīt, bet mainīt laikraksta saturu pēc savām vēlmēm. Šīs paaudzes sanāksmēs ir pārrunāts arī laikrakstu satura jautājums, un daļa vidējās paaudzes pārstāvju vēlētos to citādu, vairāk piemērotu jaunajai un vidējai paaudzei. Viņu vajadzībām par piemērotāku tiek atzīts laikraksts „Latvija Amerikā", bet arī attiekšmē uz to vēl esot dažas vēlmes. „Laikraksta „Latvija Amerikā" lasītāji kā vienīgie varēja iepazīties ar ilgi gaidīto ALAs oficiālo chroniku, kuru tikai šis laikraksts bija publicējis. Pēc tam pārrunās nākošajā ALAs valdes sēdē Vilmingtonā nolēma šo chroniku laikrakstos vair neturpināt, jo, pēc redaktoru vērtējuma, tajā nekā jauna nav bijis. Radās diezgan jocīgs stāvoklis, kad ALAs valdes priekšsēdis jautāja, vai šī informācija varētu parādīties arī citos laikrakstos. Bija neērts klusums, kamēr kāds no valdes locekļiem ieteica šo chroniku vairs neturpināt. Radās it kā atvieglinājums kā redaktoriem, tā valdes locekļiem. Tā arī ALAs oficiālā chronika pirmo un reizē arī pēdējo reizi parādījās tikai „Latvijā Amerikā". (Tās redaktora ieskati ALAs valdes sēdē gan pausti bez sazināšanās ar redaktoru. . .) —red.).

Bet tad sāka parādīties trakas ziņas no Kanadas. Izrādās, ka ne tikai vidējās paaudzes „stratēģijas sanāksmē" vien nepielaiž žurnālistus, bet arī Toronto latviešu pamatskolas vecāku padomes sēdē! Šai slepenajā sēdē izteikta vēlamība (kas gan vēlāk izrādījās aprīļa joks) latviešu skolu likvidēt, jo tā ir apgrūtinājums bērnu vecākiem. Cik prātīgi vārdi! Es jau arī labu laiku domāju, ka man bērnus vest uz skolu nemaz nav viegli. Skat, kā te Ņujorkas skolās iet! Otrdienas vakarā plkst. 7 jābūt vidusskolēnu teātŗa mēģinājumā, bet plkst. 10 vakarā jāved teātŗa spēlmaņi atkal mājās. Tātad — jau divi braucieni. Pirmdienu un trešdienu vakari gan brīvi, kuŗus var veltīt televīzijas (vai tālskates — labs ierosinājums jaunajiem latviešu valodas veidotājiem) bilžu (attēlu) skatīšanai, bet ceturtdienā atkal šķūtis, jo jābrauc uz skautu un gaidu nodarbībām, pēc tam bērnus atkal jāved mājās. Piektdienas vakarā atkal brauciens, bet šoreiz jau agrāk, pat nepaspēju no darba ierasties mājās, un tā mana laulene, kuŗa arī iemācījusies vadīt spēkratus, izpilda šofera vietu un ved meitu uz latviešu vidusskolas mācībām. Mājās atkal jāved ap plkt. 10 vakarā.

Sestdiena, kā jau brīvākā dienā, braucienu ir vairāk. Plkst. 10 rītā puikam jābūt latviešu skolā, divos pēcpusdienā jāved meita uz tautiskiem dančiem un puika pēc tam jāšķūtē uz māju, bet četros atkal jābrauc pēc meitas. Ja gadās vēl jauniešu sestdienas vakara sarīkojums, tad vēl divi braucieni. Saskaitot visus braucienus, iznāk tīri pieklājīgs skaits, vēl lielāks ir nobraukto jūdžu skaits. Ar vienu degvielas tanku nedēļā nepietiek, tātad — atkal izdevumi, kuŗus gan var nokārtot ar kreditkarti, bet tie tomēr vēlāk jāsamaksā. Un kas par izbraukšanos! Jābrauc kaut lietus vai sniegs, kaut amerikāņi vēlas svētīt gaŗo nedēļas nogali. Latviešiem tomēr uzcītīgi jābrauc uz skolu. Ja šie braucieni atkristu, būtu varens laika ietaupījums, varētu pat uzrakstīt dažas vēstules draugiem vai radiem, kuŗi citādi veltīgi gaida kādu dzīvības zīmi. Klāt gan vēl nāktu arī svētdiena, kad jāiet baznīcā (kur tomēr bieži aizmirstas iegriezties jo nav laika) vai jāapmeklē jauniešu vai skolēnu sarīkojumus, kuŗos dažkārt jāierodas „obligāti", kaut pati latviešu skola nav obligāta un darbojas tikai uz labprātīgas vienošanās pamata.

Parasti visas viesuļvētras sākas ar mazu vēsmiņu, tai vēlāk arvien vairāk pieņemoties spēkā. Vai arī šoreiz radušās jaunas gaisa strāvas, kuŗas latviešiem varētu atnest revolūciju?

Ezītis

Pazinojums iedzīvotājiem

VASARAS LAIKS TORONTO PILSĒTĀ

no 1970. gada 26. aprīļa līdz 25. oktobrim

Saskaņā ar pilsētas padomes lēmumu, pilsētas galva Viljams Denisons paziņo, ka vasaras laiks Toronto 1970. gadā ievērojams, sākot ar svētdienu, 26. aprīli, plkst. 2 rītā un turpināms līdz svētdienai, 25. oktobrim, plkst. 2 rītā.

Pilsoņi aicināti **pabīdīt pulkstepus vienu stundu uz priekšu plkst. 2 rītā svētdien, 26. aprīlī.**

Pilsētas galva cer uz visu iedzīvotāju labprātīgu sadarbību, lai minētais rīkojums varētu īstenoties publikas labā.

C. E. Norris,
pilsētas ierēdnis

Rietumvācijas un Japānas diplomāti atstāj Gvatemalu

BONNA PROTESTĒ PAR STARPTAUTISKO LIKUMU RUPJU PĀRKĀPUMU

Gvatemalā noslepkavotā Rietumvācijas sūtņa grāfa Karla fon Špreti mahagoni šķirstu aizvadītajā nedēļā vācu Boeing-707 tipa lidmašīnā pārveda uz Rietumvāciju pēc tam, kad dienu iepriekš tas no pāvesta nuncija rezidences bija novietots Gvatemalas nacionālajā pilī. Še Gvatemalas valdība noslepkavotajam sūtnim parādīja pēdējo godu, norīkojot pie šķirsta kongresa locekļu un militāras kolēģas kadetu goda sardzi. Turpat bija novietots liels vainags ar Rietumvācijas nacionālo krāsu lentēm, bet zāles dibenplānā visu to valstu karogi, kuŗām ar Rietumvāciju ir diplomātiskas attiekšmes. Pēc daudziem gadiem pils vārti bija atkal atvērti publikai, un gaŗas ļaužu rindas virzījās gaŗām šķirstam. Paziņots, ka grafam fon Špreti piešķirts augstākais Gvatemalas ordenis.

Rietumvācijas valdība deklarējusi, ka Gvatemala pārkāpusi starptautiskos likumus, atsakoties darīt visu iespējamo sūtņa dzīvības glābšanai. Šī deklarācija izteikta protesta notā, kuŗu Rietumvācijas ārlietu ministrs Šēls personīgi nodeva Gvatemalas prezidentam Mendezam Montenegro. Šēls bija 9. aprīlī izlidojis no Bonnas uz Vašingtonu, lai pirms ierašanās Gvatemalā tiktos ar Rietumvācijas kancleru Brantu, kuŗš atradās tieši vizītē pie ASV prezidenta Niksona.

Gvatemalas vecajā spāņu katedrālē ārlietu ministrs Šēls pirms grāfa fon Špreti šķirsta pārvešanas uz Rietumvāciju piedalījās sēru mesā. Reizē uz Rietumvāciju izlidoja arī noslepkavotā sūtņa atraitne ar abiem dēliem un meitu. Sūtni apglabās ģimenes kapos Bavārijā. Ārlietu ministra Šēla tikai dažu stundu ilgais Gvatemalas apmeklējums iezīmējās ar vēsu formālitāti, jau 45 minūtes pēc ierašanās tiekoties ar Gvatemalas prezidentu Montenegro. Šēls uzsvēra, ka Gvatemalas valdības rīcība sūtņa noslepkavošanas gadījumā Rietumvācijas valdībai ir ne vien nesaprotama, bet ietver arī starptautisko likumu rupju pārkāpumu. Šai sakarā Šēls paziņoja, ka Rietumvācija atsauc savu diplomātisko personālu no Gvatemalas, kas tomēr nenozīmē diplomātisko attieksmju pārtraukšanu.

Arī Japāna devusi savas sūtniecības personālam rīkojumu atstāt Gvatemalu un atgriezties Tokio.

Atriebjot noslepkavoto Rietumvācijas sūtni, Gvatemalas labā spārna t. s. „modrības sargi" 7. aprīlī tai pašā vietā, kuŗā plkst divām dienām atrada ar šāvienu pakausī nogalinātā Karla fon Špreti līķi, nošāva Gvatemalas stalinistu novirziena komūnistu funkcionāru — 50 gadu veco Cezāru Paniagu, piespraužot viņa līķim zīmīti, kuŗā paziņots, ka „šis ir pirmais atriebības upuris". Labā spārna „modrības sargi" sevišķi aktīvi Gvatemalā bijuši pēdējos četros gados, un viņu cīņās ar komūnistiem abās pusēs līdz šim bijis ap 800 kritušo.

Gvatemalas policijas un armijas vienības apcietinājušas 300 komūnistu, to vidū arī lielāku skaitu radikālo studentu, meklējot grāfa fon Špreti slepkavas.

LATVIEŠU RAKSTNIEKS PASAULES KRUSTCEĻOS

(Pārnesums no 2. lpp.)

un cilvēcībai, savam tuvākam un savai tautai. Bet — lai palīdzētu savam tuvākam un savai tautai, vispirms visos sīkumos tie jāpazīst.

Rakstnieka darbu katrs lasītājs izvērtē pēc savām iekšējām spējām. Ja vienā pārdomas un rezē ar to tieksmi uz augšu izraisa viss labais un cēlais, tad otrā, gluži pretēji, tieksmi uz augšu izraisa ļaunā un neglītā tēlojums. Ar lasītāju ir gluži tāpat, kā ar diviem bērniem, kuŗi aug ļaunuma saindētā apkārtnē. Vienā šis ļaunums modina pretestību un slāpes pēc gaismas, tieksmi izrauties no apkārtnes un uzvarēt ļauno, bet otrs padodas ļaunajam un nogrimst netīrumu purvā. Ja rakstnieks grib runāt ar savu tautu, tad viņam jāzina, kādā valodā ar to runāt. Viņam jāvadās no laikmeta, no lasītāju garīgās attīstības un prasībām.

Varētu teikt, ka tas ir neiespējams uzdevums, jo katram lastājam ir savas prasības un citāds gara attīstības līmenis, tomēr gluži tā tas nav. Ja mēs papētījam šo jautājumu dziļāk un uzmanīgāk, tad redzam, ka ir noteiktas lasītāju grupas, kuŗas dalās ne tikai atsevišķu paaudžu, bet arī atsevišķu tautību nogrupējumos. Katrai tautai ir sava īpata seja, sava īpata uztvere un prasības. Rakstnieks ir savas tautas daļa un ar savu iekšējo „es" izjūt savas tautas dzīvības pulsu, bet tikai zināmos apstākļos.

Reiz dzirdēju kādu rakstnieku izsakāmies: „Es uzrakstu grāmatu, es zinu, ka to lasa, bet ap mani ir klusums, un šis klusums mani stindzina." Lai atraisītu arvien no jauna rakstnieka radītāja spējas, šis klusums jāpārtrauc. Tautas balsij ir jāsasniedz rakstnieks viņa vientulībā. Kā tas panākams? Daļēji ar laikrakstu starpniecību, no kuŗiem rakstnieks var spriest par lasītāju atsaucību viņa darbiem. To var panākt ar domu izmaiņu, vēstulēm, kuŗas lasītāji rakstniekam raksta. Bet cik daudz ir to, kuŗi, kādu darbu izlasījuši, savās domās un pārdzīvojumos dalās ar šī darba autoru?

Vislabāk to var panākt personīgā kontaktā. Šāds personīgs kontakts ir rakstnieku cēlieni. Diemžēl, to nav daudz, un tādi var notikt tikai lielākos latviešu centros. Tādēļ jo lielāka nozīme ir rakstnieku cēlieniem lielu tautas svētku gadījumos.

Dziesmu svētku rakstnieku cēliens mums svešuma gaitās jau kļuvis par tradiciju. Tam arī piemīt liela nozīme. Latviešu tauta tagad ir izkaisīta pasaules vējos, bet dziesmu svētkos vienkopus sapulst latvieši no tuvām un tālām zemes pusēm, pat citām valstīm. Šajos svētkos vislabāk var just latviešu tautas dzīvības pulsu.

Protams, programmas ietvaros tikai neliels rakstnieku skaits var stāties klausītāju priekšā ar saviem darbiem, bet, arī sēžot klausītāju rindās, rakstnieks var saklausīt savas tautas balsi. Tas ir brīdis, kad ap rakstnieku vairs nevalda klusums, kad tas var izjust tautas domu, izprast, ko tā pieņem un ko atgrūž kā svešķermeni. Tā ir mijiedarbes svētīgā stunda.

Stāvot pasaules krustceļos, latviešu rakstniekam, tāpat kā katram latvietim ir pienākums pret savu tautu. Šis pienākums ir — rakstīt. Ar savu latvisko domu un ideju pasauli vest tautu pagātnes, tagadnes un nākotnes ceļos. Neatļaut apsikt latviešu dzīvā vārda avotam—latviešu valodai. Latviešu valoda ir saite, kuŗa vieno pagātni ar nākotni, un tikai rakstnieks to var saglabāt tīru un tādu nodot nākošajām paaudzēm.

Bet arī tautai ir pienākums pret saviem rakstniekiem — atsaukties rakstnieka balsij, lai tā neizskan tuksnesī un lai to nenoslāpē klusums.

Tik ilgi, kamēr neapklusīs latviešu rakstnieka balss un tautas atbalss, dzīva būs latviešu valoda un latviešu tauta.

Lidija Auzāne - Ticmane

Pagaidām neatrisināmas mīklas

Pirmie zinātniskie dati, kuŗi iegūti Apollo-XII lidojumā uz mēnesi, liecina, ka mūsu zemes pavadonis ir daudz sarežģītāks debess ķermenis nekā agrāk domāja.

„Vētras okeans", ar kuŗu iepazinās Apollo-XII astronauti, diezgan lielā mērā līdzinās „Miera jūrai", kuŗā nolaidās kā pirmie viņu Apollo-XI kollēgas, taču iežos, kuŗi ņemti abos minētajos rajonos, konstatēta ievērojama starpība.

Seismiskā reakcija uz mēness neatbilst tiem principiem, kuŗus izstrādājuši zinātnieki, pamatojoties uz seismisko reakciju virs zemes. Magnēta aktīvitāte uz mēness ir daudz lielāka nekā agrāk domāja. Tas izraisa jautājumus par mēness dziļākajiem slāņiem. Kad bija saņemti Apollo-XI atvestie mēness iežu paraugi, daudzi dižinātnieki jau sīki aprakstīja mēness jūru izcelšanās procesu. Viņi domāja, ja viena jūra (Miera jūra) radusies kaut kādu noteiktu procesu rezultātā, kuŗu raksturs noskaidrots, izpētījot Apollo-XI astronautu atvestos iežu paraugus, tad ir gandrīz droši, ka citas mēness jūras arī radušās tādu pašu procesu rezultātā.

Tomēr tie mēness iežu paraugi, kuŗus atveda Apollo-XII, acīm redzot, apgāzuši šos minējumus. Apollo-XI atvestajos iežu paraugos ir gandrīz 50% dažādu vielu sakausējums, kuŗš radies meteorītu ietekmē. Turpretim Apollo-XII astronautu atvestajos iežu paraugos šādu sakausējumu gandrīz nemaz nav.

Dr. Džefs Vorners, ASV astronautikas un kosmiskās telpas pētīšanas iestādes galvenais ģeologs šai jautājumā izteicies: „Domāju, ka tā izrādīsies viena no vislielākajām mīklām, kuŗa radusies abos līdzšinējos mēness apmeklējumos." Turpmākajos lidojumos uz mēnesi mēģinās šo mīklu noskaidrot.

St.

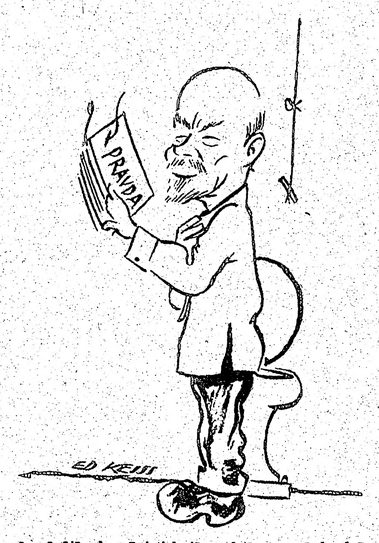

Maskavā, pārējās komūnistiskajās valstīs un arī daudzās vietās brīvajā pasaulē 22. aprīlī ar lielu pompu svin „humānista" Ļeņina 100. dzimšanas dienu.

Ļeņins: „Ko — pat manā 100. dzimšanas dienā vēl nav tualetes papīra? Pilnīga komūnisma izgāšanās!"

Ed. Keiša karikatūra

Government Information

IENĀKUMU UN NODOKĻU DEPARTAMENTA ZIŅOJUMS

Pārmaiņas mazumtirdzniecības nodoklī

Prasības, kas attiecas uz restorāniem un banketu rīkotājiem (caterers)

Ar mazumtirdzniecības nodokļu likuma ieviešanu 1961. gadā, Ontario noteica pērkamas maltītes nodokli aplēst pēc lēsē minētās kopsummas. Šis veids radīja samērā maz grūtību, kamēr ar nodokli neaplicamā summa palika $1.50 par maltīti un nodokļa likme 5 proc.

Kad likmi paaugstināja uz 10 proc. un atbrīvojamo summu uz $2.50, radās nepieciešamība pēc atsevišķām lēsēm. Tas radīja kavējumus klientiem un vairāk darba pārdevējiem.

Lai izvairītos no minētām grūtībām, valdība 1969. gada decembrī ieviesa jaunus un piemērotus pārkārtojumus, ar nolūku aplikt ar nodokli vienīgi tās maltītes, kuŗu cena pārsniedz $2.50.

Lai to sasniegtu, lēsē ikviena pilnīga maltīte minama atsevišķi vienā no tālāk minētajiem trim pieņemamiem veidiem:

1) Ikvienai maltītei var izrakstīt atsevišķu lēsi. Nodoklis attiecināms uz ikvienu lēsi, kuŗas kopsumma pārsniedz $2.50.

2) Ja lēsē atzīmēta vairāk nekā viena maltīte, lēsē iedalāma tādā veidā, ka skaidri uzrāda ikvienas personas atsevišķo tēriņu.

3) Kasē saskaitot maltītes atsevišķās sastāvdaļas, uzrādāma ik maltītes kopsumma.

Tai pašā laikā valdība mīkstinājusi noteikumus banketu rīkotājiem (caterers): par individuālām maltītēm, cenā $2.50 vai mazāk, nav aplēšams nodoklis, ja par šīm maltītēm neizraksta individuālas lēses. Piemērs: banketa rīkotājs var aplēst maltītes sekojošā veidā: 100 maltīšu pa $2.50 = $250.00 — bez nodokļa.

Ja maltītes cena pārsniedz $2.50, no kopsummas jāaplēš nodoklis. Sīkāka informācija saņemama, sabzinoties ar District Retail Sales Tax Office.

THE HON. JOHN ROBARTS
Prime Minister of Ontario

AUSEKLIS
JANSONS
Pavasara speciāli piedāvājumi:
DĪVĀNI un AIZKARI
25% atlaide
House of Braemore, Cooper, Mueller, Superior, Huber, Interna u.c. Piegāde 4—6 nedēju laikā
Zvaniet Toronto
425-1594

Kanadas DAUGAVAS
125 Broadview Ave., Tor
Piedāvā banketzāli sarīkojumiem,
dzimšanas dienu jubilejām
Pieprasiet telefoniski
„Jautrai
DAUGAVAS VAN
JŪS GAIDĀ
Atvērts no pirmdienas
no plkst. 4 — 12. naktī. Piektdienās
pl
Uz

JAUNĀKĀS SKA

Junda .....
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūra
zne. Mežezers. Rudens noskaņa
II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiv
Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie
LP 36 .....
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūn
Kristus krustam tuvojas. Mans
Tas, kas gaida. Adoramus Te, Ch
viena. Svētītie, nāciet. 91. psalm
nina Vaivode, kontralts.
Kalvis .....
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu
puse. Kalnos. II — Jūras dziesma
nos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks
man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties
Stereo 1003
Brālīts māsu dancinâja .....
Saturā: Brālīts māsu dancināja,
stippolka, Metieniņš, Tūdalip, ta
tis, Zvejnieciņš, Gailītis un vist
tu teci, gailīti? Brālītis un māsi
Stereo 1003
Tu sapnis esi .....
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapni
Kavalieru gads; II — Brūnacīte
balāde, Maza maza meitenīt.
Latvian Music LP 32 .....
I — Pēdējais plāvums, Lietutiņš
ma, Māte, Nakts; II — Mazs bīj
dzīte, Krauklītis, Man ievipa, Sp
tis.
Latvian Music LP 33 .....
I — Laimīgai pavaicāju, Kur m
drīz pie Dieva, Mēs deviņi bāle
ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņ
Put, vējiņi, nostājies, Lieli vīri,
niņa vidū, Kāzinieku deja, Skata
Latvian Music LP 34 .....
I — Lielais lācis, Minikleitiņa,
II — Mežrozīte, Sulu laikā, Abe
puteni.
Latvian Music LP 35 .....
I — Mēs visi sēdējām kokos, J
Redz, kur jāja div' bajāri, Kāc
Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta)
mani nepazīsti, Kauli deg, Vilc
Ontario provincē dzīvoši
Pasta izdevumiem Kanadā jāpie

Pieprasāmas DV
491 College Street, Toro

JAUNĀK GR

Latgaļu folklora .....
M. Bukšs — Francis Kemps
Dieva kokle — Latv. relig. dzejas
H. Sils — Tēlotāja māksla un vā
E. Aistars — Evita, rom. .....
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom. .
A. Johansons — Visi Rīgas nam
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes
E. Dēliņš — 69 stundas .....
A. Spekke — Atmiņu brīži .....
V. Pelēcis — Malenieša pasaule
J. Akurāters — Aizlaika straumes
E. Spēks — Es redzēju jūriņā .
Valdis — Staburaga bērni .....
T. Krūka — Tu debesis turi savā
Archib. A. Lūsis — Jēzus līdzība
T. Ķiķauka — Putni, rom. .....
Latgaļu tautas dziesmas (notis) .
Indr. Gubņa — Rītdiena neskai
H. Krauja — Ardievas vasarai, dz
B. Bičole — Ceļos, dzej. .....
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontin
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā
I. Grebzde — Tikai meitene, jau
G. Janovskis — Dziesma mežam,
A. Dziļums — Vēja melderis, ro
A. Lindgrena — Pasaules labākai
Leonīds Slaucītājs 70 .....
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pa
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis,
Dr. N. Viksniņš — Latvijas vēstu
Dz. Zeberiņa — Kad es maza b
P. Aigars — Sarkanais vilciens (
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej
A. Klīve — Brīvā Latvija, atmi
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas
J. Miesnieks — Klaucēnu kundz
P. Klāns — Karsta dzelzs, apcer
K. Pētersons — Pasaule paveras,
T. Dangavs — Strandējušo sala,
Ang. Gailīte — Rītausma .....
I. Grebzde — Sērmūkšļu pagast
Ing. Vīksna — Un gājiens neaps
P. Jurevičs — Dzīve un likteņi
Edg. Dunsdorfs — Latvijas vēstu
M. Valters — Atmiņas un sapņu
F. Donass — Politiskos krustce
H. Vītols — Atmodinātas atba
Dzintara gredzens, stāsti mīla:
A. Niedra — Varavīksna pār Ri
A. Freinâts — Dzimtenes ārēs,
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?
J. Aukšķāps — Zinātnei un tēv
A. Dziļums — Celmlinieki, ro

Pasūtināšanai zvaniet Tālr.
DV GRĀ
491 College Street.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250. tel. 465-5225
Piedāvā banketzāli sarīkojumiem, iesvētībām, kristībām,
dzimšanas dienu jubilejām par jaunām cenām.
Pieprasiet telefoniski 465—5225

„Jautrais Ods"

DAUGAVAS VANAGU KLUBS
JŪS GAIDA CIEMOS
Atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai
no plkst. 4 — 12. naktī. Piektdienās un sestdienās atvērts no plkst. 12 dienā.
Uz redzēšanos JAUTRAJĀ ODĀ!

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

Junda $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krīvs. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskaņas. Milētāja dziesma. Vareniba. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.

LP 36 ..... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antonina Vaivode, kontraltu.

Kalvis $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krīvs. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūras dziesma. Bikeris miropu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties. Sniga sniegi, putināja.

Stereo 1003
Brālīts māsu dancināja $7.00
Saturā: Brālīts māsu dancināja, Pērkonītis, Mugurdancis, Plaukstiņpolka, Metieniņš, Tūdaliņ, tagadiņ, Sudmaliņas. II — Ritenītis, Zvejnieciņš, Gailītis un vistiņa, Māte teica Jancīšam, Kur tu teci, gailīti? Brālītis un māsiņa un Gatves deja.

Stereo 1003
Tu sapnis esi $7.00
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Aksta dziesma, Kavalieru gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Rītos, Vermlandes balāde, Maza maza meitenīt.

Latvian Music LP 32 ..... $5.50
I — Pēdējais pļāvums, Lietutiņš list, Diena beidzas, šūpuļdziesma, Māte, Nakts; II — Mazs bij tēva novadiņš, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man ieviņa, Sprigulīši, Lauku kāzas, Zilās naktis.

Latvian Music LP 33 ..... $5.50
I — Laimīpai pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, drīz pie Dieva, Mēs deviņi bāleliņi, Kas tur kliedza, Upe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši danci veda, Put, vējiņi, nostājies, Lieli viri, mazi viri, Dancija māsiņa plāniņa vidū, Kāzinieku deja, Skatāities, jauni laudis, Rucavietis.

Latvian Music LP 34 ..... $5.50
I — Lielais lācis, Minikleitiņa, Naktis, Kokteilis, Baltijas jūra; II — Mežrozīte, Sulu laikā, Ābeles zied, Es jums teikšu, Sniegputenī.

Latvian Music LP 35 ..... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta) 25 kronas (5 dolari), Tu vairs mani nepazīsti, Kauli deg, Vilcienā.

Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.
Pasta izdevumiem Kanadā jāpieskaita 50 centi, 75 c uz ASV.

Pieprasāmas DV GRĀMATNICĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Latgaļu folklora	$7.00
M. Bukšs — Francis Kemps	$7.00
Dieva kokle — Latv. reliģ. dzejas antoloģija	$8.00
H. Sils — Tēlotāja māksla un vārds	$6.00
E. Aistars — Evita, rom.	$4.80
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom.	$5.50
A. Johansons — Visi Rīgas nami skan	$5.50
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes, dz.	$3.50
E. Dēliņš — 69 stundas	$6.10
A. Spekke — Atmiņu brīži	$12.00
V. Pelēcis — Malenieša pasaule II	$5.80
J. Akurāters — Aizlaika straumes	$5.50
E. Spēks — Es redzēju jūriņā	$5.30
Valdis — Staburaga bērni	$3.80
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
Archib. A. Lūsis — Jēzus līdzības un mūsu laikmets	$2.80
T. Ķikauka — Putni, rom.	$4.20
Latgaļu tautas dziesmas (notis)	$5.50
Indr. Gubņa — Rītdiena neskaitās	$4.00
H. Krauja — Ardievas vasarai, dzej.	$4.00
B. Bičole — Ceļos, dzej.	$4.50
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos	$8.00
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā	$8.50
I. Grebzde — Tikai meitene, jaunatn. rom.	$4.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom.	$4.80
A. Dziļums — Vēja melderis, rom.	$5.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons	$4.00
Leonīds Slaucītājs 70	$2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd.	$10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti	$7.50
Dr. N. Vīksniņš — Latvijas vēsture jaunā gaismā	$8.00
Dz. Zeberiņa — Kad es maza biju	$6.00
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās)	$2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej.	$2.00
Ā. Klīve — Brīvā Latvija, atmiņas	$10.00
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas Kurzemē, atm.	$3.80
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom.	$5.80
P. Kļāns — Karsta dzelzs, apcer.	$12.00
K. Pētersons — Pasaule paveras, ceļ. apr.	$10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$5.90
Ang. Gailīte — Rītausma	$4.00
I. Grebzde — Sērmūkšļu pagasta laudis	$3.20
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej.	$4.20
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, refleksijas	$4.20
Edg. Dunsdorfs — Latvijas vēstures atlants	$4.50
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d.	$9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos	$4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis	$7.50
Dzintara gredzens, stāsti mīlai	$6.80
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom.	$4.80
A. Freināts — Dzimtenes ārēs, stāsti	$4.50
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?, rom.	$5.50
J. Aukšķāps — Zinātnei un tēvijai	$4.50
A. Dziļums — Celminieki, rom.	$5.80

Pasūtināšanai zvaniet Tālr. 921-7121

DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

PASŪTINIET SAVIEM PIEDERĪGIEM UN PAZIŅĀM

KUNGU UZVALKU DRĀNAS! Cenas ASV dolaros
V/1 dažādu krāsu angļu vai dāpu ķemdzijas drāna, $7.00 metrā, svars 700 gr. Komplekts: 3,25 m. drānas un visi drēbnieka piederumi, kopīgais svars apm. 3.3 kg 48.50
L/a — ļoti labas kvalitātes drāna, ar visiem drēbnieka pied. 51.75
H/f — labas kvalitātes angļu ķemdzijas audums (zīmogots) $10.50 metrā, ar visiem piederumiem 58.50
H/l — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums dažādās krāsās, $11.90 metrā, ar visiem pied, Svars 3,5 kg. 62.45

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS
K — izcilas kvalitātes vilnas audums, visās krāsās, metrs — $8.60, ar visiem piederumiem. Komplekts: 2,75 m. 48.70
K/l — izcilas kvalitātes melns un citas krāsas angļu mēteļu audums $9.90 metrā, ar piederumiem 52.20
FF/k — visaugstākās kvalitātes angļu dažādu krāsu mēteļu drāna ar visiem piederumiem 60.20

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS
D/l—izcilas kvalitātes angļu mēteļu drāna; $9.90 metrā. Komplekts: 2.75 m drānas un visi drēbnieka piederumi 50.95
FF/d — visaugstākās kvalitātes vilnas dažādu krāsu dāmu mēteļu drāna: $12.90 metrā, ar visiem piederumiem 58.95

DĀMU KOSTĪMU DRĀNAS
D/a — modernās pastelkrāsas dāmu kostīmu drāna, $4.95 metrā. Komplekts: 2.50 m drānas, ar visiem piederumiem ... 29.65
D/f — angļu vai dāpu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izilas kvalitātes $10.50 metrā, ar visiem piederumiem ... 43.15
F/fd — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem: $11.90 metrā, ar visiem piederumiem 47.15

Saīsa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai

Sainīšu nodaļa

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Meklējat labākās eiropiešu stila desas - šķiņķi — svaigu gaļu — importētas delikateses?
Tās atradīsit tikai

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (pretim Keele pazemes stacijai.)
Yorkdale Shopping Centre un, sākot ar augustu, arī FAIRVIEW MALL (Don Mills and Sheppard)

Grāmata, ar ko ikvienam latvietim ieteicams iepazīties!

DAUGAVAS VANAGU APGĀDĀ iznākusi
Aleksandra Tomsena

Cilvēcibas vārdā

Sarkanā krusta ārsta gūsta gadi Vorkutā.

Autors ir Dānijas sarkanā krusta ārsts, kurš II pasaules kara laika beigās, darbodamies Berlīnē, aizvests uz Pad. savienību, kur bez tiesas vārdzināts Butirku cietumā un vēlāk deportēts. Autors spilgti apraksta padomju birokratiju, komūnisma kodolu, pretrunīgos likumus un soda nometnes. Gūstā strādādams par ārstu, viņš iepazīstas ar latviešu paligārsti Oliti Priedi, kuras nāves sods pārvērsts 10 gadu spaidu darbos. Viņš iemīl Oliti, bet tiek no viņas šķirts. Pēc 10 necilvēcīgu moku gadiem, pārvarot pēdējos šķēršļus, ģimene Dānijā sāk jaunu, brīvu dzīvi.

Kaut grāmata iznākusi 1961. gadā, tās saturs pilnībā apstiprina un papildina nesen no Pad. savienības izbēgušā rakstnieka Kuzņecova liecības brīvajā rietumu presē par apstākļiem sarkanajā imperijā, kas vēl šobaltdien nav mainījušies.

„Cilvēcības vārdā" ar autora atļauju tulkojusi Silvija Ancāne. Glīti iesieta 344. l.p.p. **Cena $8.50.** Grāmatnīcām atlaide.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

GRĀMATAS
JAUNATNEI UN BĒRNIEM

Valdis — STABURAGA BĒRNI	$3.80
Bite Imants, LATVIJAS SĒNES UN OGAS. Krās. grām.	1.50
Brastiņš A., SLIŅĶIS. Pasaka	2.40
GAĻĀ PUPA. Bilžu grāmata	1.00
Grimmi Brāļi. PASAKAS	4.25
Grunde Biminita un Kovaļevska Margarita, MEŽA BĒRNI Pasakas ar daudz illustrācijām	4.00
SAULES UN SALA GRĀMATA	3.80
Ķezbers Kārlis, USMAS ZĒNU DĒKAS	2.80
— RŪĶU PASAULES CEĻOJUMS	3.50
Klētnieks V., SĒNČU RAKSTI	3.00
Kradoks H. C., LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ. Illustrēta bērnu grāmata	2.80
Kronberga Lilija, RUNČA VEZUMS. Dzej. antol.	2.20
Krūka Tonija, SILAINES MEŽS RUNĀ. Pasakas	2.80
LATVIJAS ŪDEŅI. Krāsojamā grāmata	1.50
Loftings Hjū, DOKTORS DŪLITLS UN VIŅA ZVĒRI. Sevišķi interesanta bērnu grām. ar autora zīmējumiem.	4.00
Molnars Francis, PĀVILIELAS ZĒNI. Romāns	3.00
Stāraste Barvika M., PINTIŅU CIEMS. Pasakas ar autores illustrācijām	2.80
Šīrmanis Jānis, ĢELZIS UN MISIŅŠ. Jaunākā bērnu grāmata ar I. Rumpētera illustrācijām	3.00
— MANS DRAUGS PŪPOLIŅŠ. Ar S. Šteineres illustrācijām	4.00
— BRĪNUMU PASAULE. Pasakas ar Ed. Dzeņa illustrācijām	4.00
— TINCIS	5.30
— KRIKSIS TRIMDĀ	3.70
— KRIKSIS UN TOMIŅŠ AMERIKĀ	3.00
Sandbergi I. un L., MATĪSIŅ, KUR CEPUMI?	1.50
— MATĪSIŅA DRAUGS	1.50
— REZGALĒ BĒRNU SVĒTKI	3.00
Klevins J., JĒKABS UN JOAKIMS	3.80

Piezīme: Katram sūtījumam pieskaitiet 50 c pasta izdevumiem.

Pieprasiet
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 174, Ont.

Kapteinis

Fridrichs Konrads

dzimis 1906. gada 20. maijā,
miris 1970. gada 13. aprīlī St. Catharines.

Per aspera ad astra

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Latviešu virsnieku apvienība Kanadā

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Danforth · Carlaw rajonā
izīrējams
dzīvoklis 2. stāvā — 3 istabas, virtuve un vannas istaba. Zvanīt Toronto, 463-1314

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

apdrošināšana plus
VALD BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
tālr. 759-0266

Izdevēji —
MĒS IZDARĀM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta tehnikā
ĀTRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

Estrada 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
York Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

PĀRDODAMI GRUNTSGABALI EZERA KRASTĀ
Ļoti laba makšķerēšana ziemā un vasarā.
Ļoti laba apmešanās vieta pensionāriem.
Klusa apkārtne. Tuvu pazīstamām smilšu kāpām.
Gruntsgabalu cena, sākot ar 3.000, ar zemu iemaksu
BAY OF QUINTE APKĀRTNĒ PIE WEST LAKE.
MIKE ŠMEBAS RESORT —
32 Jillson Av., Toronto 9, telef. 762-2748

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6252

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

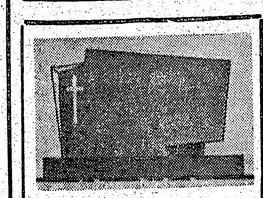

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIALS LTD
2019 Yonge St., Toronto 7
(starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
283 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

LATVIJAS KORPORĀCIJU APVIENĪBA
publicējusi izdevumu
Sadarbība Baltijas problēmu pētījumos
56 lpp., bagātīgi ilustrēts, 20x30 cm formāts
Dabūjama: DV Grāmatnīcā — 491 College Street,
Cena $1.50
Toronto 174, Ont.

IEPRIECINIET SAVUS RADUS, PIEDERĪGOS UN PAZIŅAS

PARAUGSAIŅI	Cenas ASV dolaros
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg	21.40
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. bruto 10 kg.	18.90
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg.	25.20
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes, brutto 5 kg.	26.45
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	41.40
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolādes, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	41.35
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	71.50
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bruto 10 kg	41.70
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	72.40
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	29.15
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, bruto 10 kg	33.90
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	58.50
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	25.50
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	38.80
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr. pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr. rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	32.90
25 Iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	55.50
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. auglu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigaretes	42.40
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	27.40
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/300 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vaniļas cukurs — 38 mārc.	39.50

Saīsa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV GRĀMATNICAS,
491 College Street, Toronto 174, Ontario,
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

Amerikāņu jaunā militārā stratēģija

(Pārnesums no 1. lpp.)

ritorijā radītās stratēģiskās atomieroču „atmaksas bazes" un lidlaukus. Aizsardzības ministrs Lērds cita vidū norādīja: „Jaunu spēcīgu Pad. savienības atomieroču attīstības rezultātā mūsu līdzšinējā aizsardzības sistēma var izrādīties par nepietiekamu." Lērds jau šogad militārajā budžetā ir prasījis 54 milj. dolaru jaunas zemjūras aizsardzības sistēmas īstenošanai.

Praktiski tas nozīmē, ka amerikāņi pakāpeniski likvidēs stratēģiskās raķešu bazes cietzemē un aizstās ar kustīgām bazēm visās pasaules jūrās. Jau tagad amerikāņiem ir 41 atomzemūdene. To skaitu pavairos un tās papildinās ar jauna veida ātri manevrējošām flotes vienībām. Pad. savienībai atklāt un iznīcināt visās pasaules jūrās izkaisītās amerikāņu stratēģisko atomieroču flotes vienības būs daudz grūtāk, ja ne pat neiespējami, nekā Denverā, Montānā vai citur radītās sauszemes cietokšņus. Varbūt šīs jaunās amerikāņu „jūras stratēģijas" dēļ Pad. savienība arī nupat dižojas lielajos sarkanās flotes manevros Klusā un Atlantijas okeanā, Vidusjūrā un Baltijas jūrā.

Atstājot Vīnes konferences bruņošanās un atbruņošanās lietas krievu un amerikāņu ģenerāļu, admirāļu, maršalu un diplomātu zigā, atgriezīsimies vēlreiz pie nenoliedzami konstatētās iespējamās dekorāciju maiņas Kremļa varas galotnēs.

Dažādām slimībām dažādās zemēs ir dažādi nosaukumi. Tā nešķīstā Hongkongas vai Pekingas gripa, kura aizvadītajā ziemā visā pasaulē noguldināja vājinieku gultās miljoniem cilvēku, sarkanajā Ķīnā nebūt nebija dēvēta par Pekingas gripu. Maskavā gan to dēvēja par Mao gripu, bet pašā Pekingā Mao apskaidrotie ķīniešu dziednieki šai slimībai deva loģisku nosaukumu — imperiālistu gripa, kuru Ķīnā ievazājuši kādi bez sirdsapziņas kapitālistisko valstu aģenti. Ja Kremlī vienā laikā ar imperiālistu vai Mao gripu saslimst 5 politbiroja locekļi, kā tas notika šai mēnesī, tad Rietumos pamatoti sāk runāt par „politisko gripu" Kremlī. Ar temperatūras nodzišanu, apelsīnu sulas dzeršanu, asperīnu un krietnu atpūtu vien Kremļa politiskā gripa parasti nebeidzas, jo gala rezultātā kādiem pašreizējiem varasvīriem, varbūt, būs jāliekas uz daudziem gadiem gultā, no kuras izkāpt vairs nebūs iespējams.

Pēdējās ziņas no Maskavas norāda, ka „Kremļa gripu", vismaz pagaidām, vislabāk, šķiet, pārcietis Brežņevs. Viņa ārsts, liekas, būs bijis sarkanās armijas maršals Grečko. Rietumos runā, ka Brežņevs izšķīries par vēl vārdā nesauktām reformām un par sava veida sadzīvošanas politiku ar ASV. Domājams, ka viņš mēģinās kaut kā izvilkt no purva tur iestigušo padomju saimniecību un centīsies „reformēt" katastrofālo pirmās nepieciešamības preču trūkumu. Bet tie ir tikai minējumi, jo 11 politbiroja sūņi aiz slēgtām durvīm jau veselu mēnesi plēšas savā starpā, tādēļ, manuprāt, ir pāragri zīlēt, kuri beigās paliks ar veselu kažoku. Paši suņi gan cenšas visiem spēkiem plēšanos vismaz līdz 22. aprīlim noslēpt, jo šāds jandaļiņš pašā Kremlī nekādā gadījumā neiederas tā vīra 100. dzimšanas dienas grandiozajās atceres svinībās, kurš tos Kremlī iesēdinājis. Kā zināms, 22. aprīlī aprit apaļi simt gadi kopš dienas, kad gaismu ieraudzīja tagad par „lielu humānistu" pataisītais nežēlīgās komūnistu sistēmas ideologs un tēvs Vladimirs Iļjičs Ļeņins. Ateistiskā Pad. savienībā Ļeņins, kura iebalzamētais līķis guļ Kremļa mūru pakājē, laika tecējumā ir pataisīts par „svēto". Jubilejas gadā Ļeņina svētbildes uz padomju pilsoņiem noraugās no katra ielas stūra, katra veikala skatloga, ķinīsos rāda Ļeņinam veltītas filmas, radio skan Ļeņinam veltītas simfonijas; lai kur nabaga Ivans pagriežas, milzu propagandas plakāti to aicina „iet pa Ļeņina gaišo uzvaras ceļu". Vēl pagājušā nedēļā padomju pilsoņiem mēģināja iestāstīt, ka Ļeņina 100. dzimšanas dienu lielā sajūsmā svinot visā padomju saimniecību un centīsies „reformēt" katastrofālo pirmās nepieciešamības preču trūkumu. Bet tie ir tikai minējumi, jo 11 politbiroja sūņi aiz slēgtām durvīm jau veselu mēnesi plēšas savā starpā, tādēļ, manuprāt, ir pāragri zīlēt, kuri beigās paliks ar veselu kažoku. Paši suņi gan cenšas visiem spēkiem plēšanos vismaz līdz 22. aprīlim noslēpt, jo šāds jandaļiņš pašā Kremlī nekādā gadījumā neiederas tā vīra 100. dzimšanas dienas grandiozajās atceres svinībās, kurš tos Kremlī iesēdinājis. Kā zināms, 22. aprīlī aprit apaļi simt gadi kopš dienas, kad gaismu ieraudzīja tagad par „lielu humānistu" pataisītais nežēlīgās komūnistu sistēmas ideologs un tēvs Vladimirs Iļjičs Ļeņins. Ateistiskā Pad. savienībā Ļeņins, kura iebalzamētais līķis guļ Kremļa mūru pakājē, laika tecējumā ir pataisīts par „svēto". Jubilejas gadā Ļeņina svētbildes uz padomju pilsoņiem noraugās no katra ielas stūra, katra veikala skatloga, ķinīsos rāda Ļeņinam veltītas filmas, radio skan Ļeņinam veltītas simfonijas; lai kur nabaga Ivans pagriežas, milzu propagandas plakāti to aicina „iet pa Ļeņina gaišo uzvaras ceļu". Vēl pagājušā nedēļā padomju pilsoņiem mēģināja iestāstīt, ka Ļeņina 100. dzimšanas dienu lielā sajūsmā svinot visā pasaulē. Amerikāņu jaunatne lielā sajūsmā lasot Ļeņina grāmatas, Somālijas galvaspilsētā Magadišā lielā iela esot pārdēvēta Ļeņina vārdā, Siera Leonas radiofonā popularākais raidījums esot par Ļeņina dzīvi, Parīzē tūkstošiem tūristu apmeklējot namu Rue Marie-Rosē, kur Ļeņins kādreiz dzīvojis. TASS gan noklusē, ka Parīzes pilsētas tēvi bez lielām ceremonijām noraidījuši franču komūnistu priekšlikumu nosaukt kādu netīru ieliņu Ļeņina vārdā.

Par lielu pārsteigumu Kremlim pašā Pad. savienībā Ļeņina dzimšanas dienas pompozā un pārspīlētā atzīmēšana sākusi krist uz nerviem vienam otram saprātīgam cilvēkam. — Tā pat komjauniešu laikraksts „Kosomoļskaja Pravda" izcilā vietā ievietojis rakstu: „Kādēļ?" Tajā laikraksts kritizē nevajadzīgo pompozitāti un pārspīlējumus, kuri esot konstatēti daudzās vietās. Kaut kā gadu desmitos krieviem ir iepotēts respekts pret Ļeņinu, un Ļeņinu kā personu neviens kritizēt tur arī neiedrošinās. Tomēr Maskavā cirkulē ne viens vien sarkastisks joks par komūnistu partijas funkcionāru pārcenšanos Ļeņina slavināšanā. Tā runā, ka kādā pilsētiņā bijusi izsludināta sacensība pieminekļa celšanai dzejniekam Puškinam. Pirmā godalga piešķirta skulptūrai, kurā attēlots Ļeņins, otrā godalga — statujai, kurā Ļeņins lasa Puškina grāmatu, bet trešā godalga metam, kurā Puškins lasa Ļeņina kopoto rakstu pirmo sējumu. Še gan jāatzīmē, ka dzejnieks Puškins mira tieši 33 gadus pirms Ļeņina piedzimšanas.

Zobgaļi Maskavā arī palaiduši valodas, ka 22. aprīlī politbirojs piešķiršot godalgas par trim labākajiem jokiem par Ļeņinu — 15, 10 un 5 gadu izsūtījumu uz Sibirijas ciematu Susnoje, kur savā laikā cara valdība bija nometinājusi pašu Ļeņinu. Uz pirmo godalgu manuprāt var kandidēt anonimais autors, kurš pastāsta par kāda gados paveca pilsoņa nesekmīgu mēģinājumu tikt pie sava dzīvokļa. Šis padomju vecītis rakstījis vietējai izpildkomitejai, tad partijas organizācijai un beidzot uzrakstījis lūgumu arī partijas centrālkomitejai un vēstuli arī pašam Ļeņinam. Uz visiem saviem iesniegumiem vecais Ivans veltīgi izgaidījies atbildi, beidzot devies uz Maskavu, kur partijas centrālkomitejā katēgoriski prasījis privātu sarunu ar Ļeņinu. Vecīti laipni saņēmis pats Brežņevs un norādījis, ka Ļeņinu sastapt nebūšot iespējams, jo viņš jau 1924. gadā miris. Vecais Ivans nogrozījis galvu un teicis: „Kā gan tas nākas, ka, ja partijai Ļeņins ir vajadzīgs, tad viņš ir dzīvs, bet ja man Ļeņins vajadzīgs, viņš ir miris?"

Lai kā būtu, pašreizējie Kremļa valdnieki visiem spēkiem cenšas padomju pilsoņus pārliecināt, ka viņi „ved tautu pa ceļu, kuru nospraudis Ļeņins".

Romas populārais nedēļas žurnāls „L'Espresso" nesen intervēja vienu no kompetentākajiem sovjetologiem — britu zinātnieku un pazīstamo autoru Robertu Konkvistu, kura spalvai pieder tādi ievērojami darbi kā „Vara un politika padomju politikā" un „Krievija pēc Hruščova". Italiešu žurnālists britu profesoram jautājis: „Ja gadījumā Ļeņins šodien būtu dzīvs, vai viņš akceptētu vai noraidītu pašreizējo Kremļa vadoņu izdarības?" Prof. Konkvista atbilde: „No visiem līdzšinējiem Pad. savienības valdniekiem pasreizējā ir vismazākās kvalitātes. Ļeņins nenoliedzami saskatītu viņu neticamo nespēju un aprobežotās spriešanas spējas un bez šaubām ķertos pie operācijas muļķu aizstāšanai ar spējīgākām personām."

Aleksandrs Ķegumnieks

Astronauti . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

nepieciešams, lai astronauti nenosmaktu. Apdraudēti bija arī dzeramā ūdens krājumi, un lidotājiem ieteica dzert apelsīnu sulu, Arvien aukstākas kļuva arī astronautu telpas, kuras atdzisa līdz 45 Fārenheita gradiem, tikai 13 gradu virs sasalšanas temperatūras. Kārtībā bija vairs tikai mazā mēness kapsula „Akvārijs", kura šoreiz kļuva par „glābšanas laivu", kaut aplēsta vienīgi nokļūšanai no orbitējošā komandkuģa uz mēness virsmas un atpakaļ, bet ne ceturtdaļmiljona jūdžu atpakaļlidojumam uz zemi.

Tūlīt pēc eksplozijas astronauti saņēma no izplatījuma pētniecības centra Hjūstonā pavēli apgriezt Apollo-XIII orbitā ap mēnesi mājup lidojumam, tā ietaupot enerģiju 180 gradu pagriezienam klajā izplatījumā. Notēmējot zemes virzienā un iedarbinot „Akvārija" motoru, astronauti izrāvās no mēness orbitas, bet gadījās miseklis: pēc aplēsuma Apollo-XIII būtu aizlidojis gaŗām mūsu zemei uz neatgriešanos. Tādēļ vajadzēja vēlreiz šķiesties ar enerģiju un iedarbināt mēness kapsulas motoru, lai varētu virzienu izlabot. Tas izdevās. Vēlāk, pēc atvienošanās no dzīvības glābēja „Akvārija" un dienesta modeļa, pametot tos izplatījumā, astronauti komandmodelī 18. aprīlī ielidoja zemes atmosfairā un plkst. 1.08 pēcpusdienā, pēc 144 stundu pavadīšanas nāves ēnā, nosēdās Dienvidpacifika okeanā, 800 jūdžu ziemeļaustrumos no Jaunzēlandes, kur viņus uzņēma helikopteri un nogādāja uz ASV bazes kuģa „Ivo Jima" klāja.

Pēc ārsta pārbaudes astronauti veselības stāvoklis atzīts par labu. Viņi tikai lidojuma laikā zaudējuši 10 mārciņu no sava svara. Par spīti 375 milj. dolaru dārgā lidojuma neveiksmei, nākošais Apollo-XIV lidojums uz mēnesi paredzēts šāgada oktobrī.

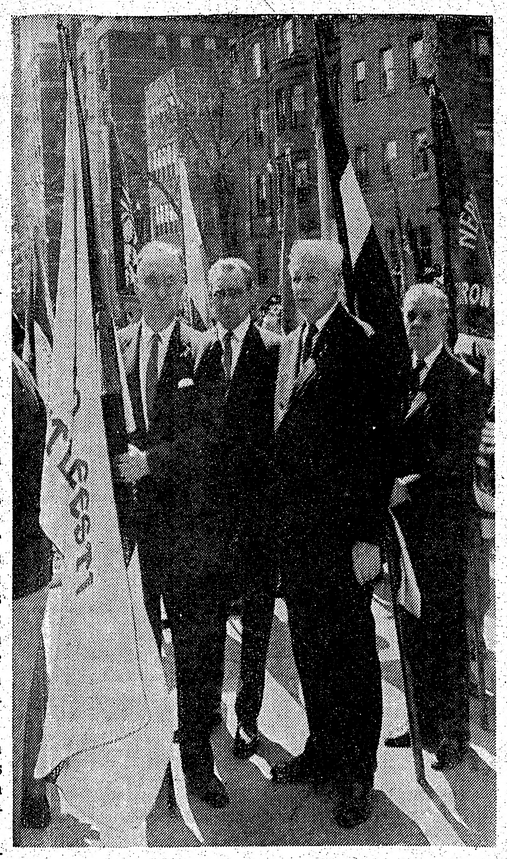

Igauņu un latviešu pārstāvji ar karogiem pirms 30 gadiem Katiņā noslepkavoto 4500 poļu virsnieku un vairāk nekā 10.000 bez vēsts pazudušo poļu karavīru piemiņas sarīkojumā Toronto, (skat. rakstu 15. aprīļa n-rā): no kreisās—igauņu kara veterāni R. Tralla, H. Matisens, E. Randa un Toronto DV nodaļas pārstāvis J. Grīnbergs.

Divas atceres un divējādas nostājas

KATIŅA SALIDZINĀJUMA AR BELZENI

Katiņas masu slepkavības upuru piemiņas dievkalpojumu un aktu 12. aprīlī Toronto nākošajā dienā atzīmēja abi vietējie kanadiešu lielie pēcpusdienas laikraksti „The Toronto Daily Star" un „The Telegram", bet trešais — lielais konservātīvo rīta laikraksts „The Globe and Mail" šo notikumu nepieminēja.

„Daily Star" 40 rindiņās minēja, ka vairāk nekā 1600 personu piedalījušās 4500 poļu virsnieku nāves piemiņas mesā S. Miķeļa katedrālē, bet 850 dalībnieku ieradušies piemiņas aktā Hārborda vidusskolā, citējot archibīskapa Filipa Pokoka teiktos piemiņas vārdus: „Mēs atceramies viņu drosmi, viņu katoļu ticību, viņu gribu būt brīviem." Laikraksts vēl piezīmējis, ka sanāksme nolēmusi iesniegt lūgumu Kanadas valdībai ierosināt Apvienotās nācijās Katiņas nozieguma izmeklēšanu, piebilstot,ka Pad. savienība visus pret to vērstos apvainojumus Katiņas notikumā atraidījusi un ka Poliju vispirms okupējusi Vācija, pēc tam Pad. savienība.

Divreiz garāku ziņojumu, apm. 80 iespiedrindiņu, sniedzis laikraksts „The Telegram", ievietojot arī 80 gadu vecā poļu ģenerāļa Jerzija Grobicka attēlu, parādot viņu uz kruķiem sarīkojuma vietā, divu poļu kara veterānu atbalstītu, Laikraksts vispirms ziņoja, ka šī 4500 poļu virsnieku noslepkavošana spiedusi 700 poļu izcelsmes kanadiešus steidzināt ministru prezidentu Trudo iesniegt Katiņas jautājumu Apvienotajās nācijās. Tālāk informēts, ka pirms 30 gadiem Katiņas masu kapus pie Smoļenskas atklājuši vācieši un ka visi poļu virsnieki nogalināti ar šāvienu pakausī. Ievietota arī īsa saruna ar ģenerāli Grobicki, kurš pēc sanāksmes izsacījies: „Es zinu noteikti to vietu Katiņas mežā, kur arī man vajadzētu gulēt." Ģenerālis kritis krievu gūstā pēc tam, kad sarkanarmieši „izšāvuši zirgu no viņa kājām". Kad pienācis rīkojums visus poļu virsniekus no gūstekņu nometnes ar vilcienu nosūtīt uz Katīnu, ģen. Grobickis tikai tāpēc palicis dzīvs, ka vēl nebijis izdziedināts viņa ievainojums, kuŗu viņš guvis, norīkot no zirga, tādēļ nav spējis atstāt gūstekņa baraku pašā spēkiem, — sarunu ar ģenerāli atstāsta „The Telegram" reportieris Grants Maksvels.

Tai pašā dienā, 12. aprīlī, kad 2400 poļu sēru dievkalpojumā un atceres aktā Toronto pieminēja pirms 30 gadiem Katīnas mežā noslepkavotos 4500 poļu virsniekus, žīdi Rietumvācijā atcerējās Belzenes koncentrācijas nometni, tās upurus un dzīvo vidū palikušo atbrīvošanas 25. gadadienu (1945. gada 15. aprīlī, kad apvidu ieņēma angļu karaspēks).

Līdzīga Belzenes nometnes atbrīvošanas un tās upuru atcere 12. aprīlī notika arī Ziemeļjorkas sinagogā, Toronto, kur ap 250 sapulcējušos sērotājus uzrunāja žīdu Bergera - Belsona pasaules federācijas priekšsēdis Jozefs Rozenzafts no Ņujorkas, izsakoties: „Mēs neesam droši, vai pasaule, ieskaitot ASV un Kanadu, šodien ir kaut ko mācījusies."

Abus ziņojumus par Belzenes nometnes 25 gadu atceri un Belzenē bojā gājušo žīdu piemiņai nākošajā dienā sniedza arī Toronto rīta laikraksts „The Globe and Mail", kuŗā nebija ne vārda ziņojams par Katīnas noziegumu, ne vārda par 1600 aizlūdzējiem Sv. Miķeļa katedrālē, ne vārda par 850 poļu izcelsmes kanadiešu rīkoto piemiņas aktu un rezolūciju Kanadas ministru prezidentam! Vai 250 sinagogas apmeklētāji ir svarīgāki nekā 1600 katoļticīgo piedalīšanās sēru aizlūgumā tai pašā dienā un pilsētā? Vai slepkavība nav vienlīdz nosodāma, vienalga, kas to izdara? Acīm redzot, šai gadījumā šķiroti arī slepkavas. . .

PADOMJU DELEGĀCIJA IERADUSIES VĪNĒ

Pavasarīgajā Austrijas galvaspilsētā Vīnē 14. aprīlī ieradās Pad. savienības delegācija, lai atsāktu Helsinkos pārtrauktās sarunas ar ASV par atomieroču kontroli. Maskavas delegāciju vada ārlietu viceministrs Semenovs. No Londonas ziņo, ka Pad. savienība plāno raķešu „iesaldēšanas" priekšlikumu, ko vairāki ASV senātori silti ieteikuši jau agrāk, kaut arī to darītu tikai amerikāņi vien, uzskatot, ka tas ievērojami sekmētu sarunu rezultātus. Diplomātiskie novērotāji Vīnē paredz, ka Pad. savienība vilks sarunas gaŗumā, lai amerikāņus ietekmētu uz šādu rīcību.

Pad. savienības komūnistu partijas vadītājs Brežņevs jau pirms delegācijas ierašanās Vīnē izsacījies, ka Maskava gatava apsvērt pieņemamu līgumu stratēģiskās bruņošanās sacensības ierobežošanai, bet brīdināja, ka nepieļaus nevienai valstij gūt militāro pārākumu, uzsverot: „Mēs izveidojam savus stratēģiskos spēkus agresoru atturēšanai. Katram mēģinājumam panākt militāru pārākumu pār. Pad. savienību mēs atbildēsim ar savas militārās varas pastiprināšanu." Brežņevs vēl piebilda: „Ja ASV tiešām vēlēsies parādīt savu labo gribu ierobežot bruņošanos, Pad. savienība darīs visu, lai sarunas šādā virzienā sekmētos."

BRANTA UN NIKSONA SARUNAS

Rietumvācijas kanclers Brants un ASV prezidents Niksons divu dienu konferencē Vašingtonā vienojās, ka Austrumu un Rietumu sarunas turpināmas, kamēr tās neapdraud Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijas (NATO) sabiedrotos. Lielāko sarunu daļa bija veltīta Eiropas un ASV attieksmēm, ieskaitot Eiropas koptirgu un ASV karaspēka atstāšanu Rietumeiropā.

Prezidents Niksons izrādīja lielu interesi par kanclera Branta priekšlikumu radīt sava veida komiteju, kura apspriestu uzkrājušās tirdzniecības problēmas ASV un Eiropas koptirgus valstu starpā. Pirms Vašingtonas atstāšanas Brants ieteica nodibināt šādu komiteju, kura iztirzātu Vašingtonas iebildumus, ja koptirgus valstu politika kaitētu ASV eksportam uz Eiropu.

Brants pēc atgriešanās Bonnā izteicās, ka Rietumvācijas federālā valdība darīs visu iespējamo, lai mazinātu pašreizējos ierobežojumus un neizceltos jauni sarežģījumi tirdzniecībā.

Komentējot ASV senātoru spiedienu samazināt Eiropā stacionēto amerikāņu karavīru skaitu, kanclers norādīja, ka ir apmierināts ar Vašingtonas lēmumu neatvilkt savu karaspēku no Eiropas līdz 1971. gada vidum. Brants atkārtoja Bonnas uzskatu, ka katra ievērojamāka militāro vienību atvilkšana no Eiropas, kuŗu ASV apsveŗ, nozīmētu Pad. savienības dominēciju šai kontinentā.

Brants 11. aprīlī bija iradies arī Kenedija ragā Floridā, kur noskatījās Apollo-XIII izlidošanu uz mēnesi.

DZIVOJIET MODERNI

jaunā 75 dzīvokļu mājā!

Sākot ar $2500 iemaksu, piedāvājam
3, 2 un 1 guļamistabu

KOOPERATIVDZIVOKĻUS

800 Kennedy Rd. (Eglinton-Kennedy)

Nesaistīgai informācijai lūdzu zvanīt
Mr. Kurt Schulz, 461-6364

I. JANKOVSKIS REALTOR

407 Danforth Ave., Toronto 6, Ont.
Exclusive Agents

PAVASARIGAS JAUSMAS... Dadža karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Ontario parlaments ķēries pie šogad paredzētās ieceres īstenošanas — apvienot visas „apkārtnes tīrības" nozares, kā ūdens komisiju, gaisa sagandēšanas apkarošanas nozari, kaitēkļu apkarošanas līdzekļu kontroli u. c. vienā, t. i., enerģiju un dabas bagātību departamentā. Minētā departamenta ministrs ir Dž. Kērs, kuŗa pārziņā arī turpmāk paliks dabas aizsardzības nozare, kamēr Hydro, ūdensspēka padome un ziemeļu transportnozare pāries raktuvju un ziemeļlietu ministrijas pārziņā.

★ Neapmierināts ar federālās valdības lēmumu nodot gaisa satiksmes līnijas Ontario rietumos Winipegas Trans - Air sabiedrībai, bet austrumos — Nordair Ltd., Montrealā, Ontario parlaments apsvēris iespēju pārņemt šīs līnijas provinces pārziņā. Retā vienprātībā visas parlamentā pārstāvētās partijas 16. aprīlī kritizēja federālās partijas nostāju, rīkojoties ar līdzšinējām Air Canada satiksmes līnijām, ignorējot Ontario valdības prasības, un mudināja nodibināt provinces satiksmes līnijas.

★ Izglītības ministrs V. Dēviss paziņojis, ka sperts pirmais lielākais solis ceļā uz akadēmiskā grada iegūšanu pamatskolu skolotājiem. Sākot ar 1971. gada 1. septembri, tiem, kas vēlas iestāties pamatskolu skolotāju kolledžās, jābūt vienu gadu sekmīgi studējušiem universitātē. Divi kādā kolledžā pavadīti gadi arī uzskatāmi par līdzvērtīgiem minētajai prasībai.

★ Atbildei uz ASV protesta notu par grozījumiem Kanadas arktisko ūdeņu kuģniecības noteikumos, ārlietu ministrija 16. aprīlī nosūtījusi Vašingtonai 10 lappušu vēstījumu. Kanada ar savu jauno likumu noteikusi 100 jūdžu drošības zonu ap tās arktisko salu territoriju, kā arī patur tiesības noteikt par kuģu tipiem un to kravu, kas vēlas kuģot šais 100 jūdzēs. Par ūdeņu sagandēšanu sods noteikts līdz 100.000 dol. Kaut Kanadas sūtnis ASV Kadjē lūdzis ASV valsts departamenta atļauju publicēt abas notas, viņš atbildi nesaņēma. Runādams parlamentā par ASV prasību nogaidīt starptautisku vienošanos šai jautājumā, ārlietu minitrs Šārps norādīja, ka pagāja 30 gadu, kamēr eļļas izraisītās sagandēšanas problēmas nokļuva „starptautiskās" uzmanības centrā. Pirmā konference šai jautājumā notika Vašingtonā 1926. gadā, bet tikai 1956. gadā Londonā pieņēma likumu pret tīšu eļļas ielaišanu okeanos un jūrās. Tādēļ arī Kanada pastāv uz tūlītēju rīcību, iekām nav par vēlu saglābt tai piederīgās ziemeļu territorijas „veselību".

★ St. Clair ezera 60 zvejnieku, 6 motoļu īpašnieki un 36 zivju ēsmas tirgoņi saņems ap pusmiljona dolaru aizņēmumos valdības zvejas aizlieguma dēļ zaudēto ienākumu kompensācijai. Federālā zvejniecības ministrija mudina cietušos iesūdzēt ūdens sagandēšanas galveno vainīgo — Dow ķīmikāliju uzņēmumu, kuŗa fabrika Sarnijā nepārtraukti ievadījusi dzīvsudrabu St. Clair ezerā un upē, kā arī Detroitas upē. Valdība apsver šai sakarā iesniegt sūdzību pret otru vainīgo — Viandota ķīmikāliju uzņēmumu Detroitā.

★ Savā centībā apliecināt kanadiešu nacionālismu, divas izdevniecības Toronto apņēmušās boikotēt ASV žurnālu „Time". „House of Anansi" un „New Press" paziņojušas, ka turpmāk nesūtīs „Time" grāmatas recenzijai, neizkārtos intervijas ar autoriem u. tml. Izdevēji arī aicina pārējās izdevniecības Kanadā, kuŗām rūp tautas politiskā un kultūrālā integritāte, rīkoties līdzīgi. „New Press" redaktors Dž. Baks (Baques,) gan atzinies, ka šī akcija viņiem maksās daudz dārgāk nekā amerikāņu izdevniecībai, tomēr uzskata par savu pienākumu protestēt šādā veidā pret „nožēlojamo valdības rīcību, atbrīvojot „Time" no nodokļu maksāšanas" par kanadiešu tirgus sludinājumiem.

—ns

SĪKĀS ZIŅAS

● Indonēzijas prezidents Suharto dosies oficiālā valsts vizītē uz ASV. Viņa ierašanās Vašingtonā paredzēta 20. maijā septiņu savu augstāko ierēdņu pavadībā.

● Vietkongi apsūdz amerikāņus, apgalvojot, ka to karaspēka vienības iespiedušās dziļi Kambodžā, lai palīdzētu tās jaunajai valdībai noturēties pie varas. Vietkongu delegāts miera sarunās Parīzē izteicies, ka ASV uzsākušas „bīstamu dēku".

● ASV un Pad. savienība sarunas par atomieroču ierobežošanu atsāks 16. aprīlī Austrijas galvaspilsētā Vīnē. ASV prezidents Niksons paredzējis ierosināt abpusēju atomieroču „iesaldēšanu", bet senāta komitejas loceklis Makdžordžs, ietekmīgs bijušo prezidentu Kenedija un Džonsona padomdevējs, ieteicis vienpusēju „iesaldēšanu", jo tā nesagādāšot nekādas briesmas ASV drošībai, bet ļoti veicināšot sarunas ar krieviem Vīnē.

● No Saigonas ziņo, ka ASV prezidenta Niksona „trešā faze" 50.000 amerikāņu karavīru atvilkšanai no Vietnamas ir jau tālu priekšā paredzētajam plānam. Militārais referents paskaidrojis, ka ASV armijas stiprums Vietnamā tagad samazināts uz 429.200 vīriem, kas ir zemākais skaits kara zonā kopš 1967. gada 31. marta.

● Pasaules dzīvnieku aizsardzības federācija protestējusi Kanadas valdībai par brutālajām roņu medībām Sv. Labrenča līcī. Federācijas direktors Tonijs Kardings no Ziriches norāda, ka roņu mednieki ignorē Kanadas valdības jaunos noteikumus un turpina dzīvniekus medīt, tos nežēlīgi un brutāli nogalinot, lai iegūtu to vērtīgās ādas.